

Analiza izvještavanja Prvog kanala ruske državne televizije o agresiji na Ukrajinu

---

Radunović, Gabrijela

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:229791>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-31**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Gabrijela Radunović

**ANALIZA IZVJEŠTAVANJA PRVOG KANALA RUSKE DRŽAVNE TELEVIZIJE
O AGRESIJI NA UKRAJINU
DIPLOMSKI RAD**

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

**ANALIZA IZVJEŠTAVANJA PRVOG KANALA RUSKE DRŽAVNE TELEVIZIJE O
AGRESIJI NA UKRAJINU**

AN ANALYSIS OF CHANNEL ONE RUSSIA'S REPORTING ON RUSSIAN
AGGRESSION IN UKRAINE

DIPLOMSKI RAD

Mentorica: doc.dr.sc. Dina Vozab

Studentica: Gabrijela Radunović

Zagreb,
lipanj, 2023.

Izjavljujem da sam diplomski rad „Analiza izvještavanja Prvog kanala ruske državne televizije o agresiji na Ukrajinu“, koji sam predao/la na ocjenu mentorici doc.dr.sc. Dini Vozab napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS bodove. Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivao/la etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Gabrijela Radunović

Sadržaj

Popis ilustracija	iii
1. Uvod.....	1
2. Propagandne tehnike u službi izgradnje diskursa o ratnim zbivanjima	2
2.1. Kratka povijest ruske propagande prije rata u Ukrajini.....	4
3. Pitanje Krima, zahlađenje rusko-ukrajinskih odnosa i početak građanskog rata.....	5
4. Ideologija Vladimira Putina	7
5. Medijske (ne)slobode u službi agende Vladimira Putina.....	10
5.1. Ruske propagandne aktivnosti vezane uz agresiju na Ukrajinu (2013.-)	11
5.2. Uloga televizije u širenju propagandnih poruka o događajima u Ukrajini.....	13
5.3. Uspjeh propagande i podrška građana?	15
6. Metodologija	16
6.1. Istraživačka pitanja	16
6.2. Kritička analiza diskursa	17
6.3. Uzorak	18
7. Ograničenja i etički prijedori	21
8. Rezultati	22
8.1. Koje su glavne značajke diskursa „Pervog kanala“ pri izvještavanju o ratu u Ukrajini? 27	
8.2. Kojim tehnikama i mehanizmima, tipičnim za propagandu, se koristi „Perviy kanal“ pri izvještavanju o ratu u Ukrajini?	32
9. Rasprava.....	43

10.	Zaključak	47
11.	Literatura	50
12.	Prilozi	54
13.	Sažetak i ključne riječi	90

Popis ilustracija

Slika 1: „Prihvaćanje izbjeglica iz Donbasa u tijeku je diljem Rusije“, Izvor: Perviy kanal, 24. veljače 2022.....	23
Slika 2: „O obnovi Donbasa i pomoći obiteljima mobiliziranih: veliki razgovor Vladimira Putina s volonterima” Izvor: Perviy kanal, „Vremya”, 4. studenog 2022.	33
Slika 3: „Još jedna skupina siročadi iz Donbasa stigla je u Podmoskovje“ Izvor: Perviy kanal, „Vremya“, 8. listopada 2022	36

1. Uvod

Rat u Ukrajini izuzetno je potresao Europu i svijet, kako politički tako i ekonomski. To je trenutno najaktualniji, gorući problem čije razrješenje se, zasad, ne nazire. Gotovo sve države svijeta su povezane s konfliktom te on utječe, posredno ili neposredno, na njih.

Svrha ovog rada jest djelomično dati uvid u to kako Ruska Federacija, posredstvom nacionalne televizije, pokušava utjecati na stavove ruskog društva kako bi ono djelovalo u skladu s političkim ciljevima u Ukrajini.

Fokus rada je način na koji su kroz diskurs „Pervog kanala“ prikazana ratna zbivanja, primarno posredstvom aktera kao što su vojnici i civili objiju strana. Razmjer vlasničkog, uredničkog i institucionalnog pritiska na televiziju, jedan je od glavnih pokazatelja političke situacije i prirode vladajućeg režima. Također, propaganda je neiscrpan komunikacijski fenomen usko povezan s društvenim praksama i političkom ideologijom. Njene tehnike dio su diskursa medija pod utjecajem elita moći.

Cilj ovog diplomskog rada je koristeći kritičku analizu diskursa opisati i razumjeti način na koji se agenda vladajućih širi putem državnog medija, to jest, televizije „Perviy kanal“. Takvo izvještavanje televizije prepoznajemo kao propagandu, koju Bernays (1928) definira kao „organizirani napor kojim se nastoji proširiti određena ideja, uvjerenje ili doktrina“ (Bernays, 1928:12). Kroz istraživanje se nastoji istražiti propaganda koju širi državni medij, način na koji je ona formulirana i plasirana stanovništvu putem informativnog programa.

Kroz analizu diskursa, na primjeru televizije „Perviy kanal“, u radu se nastoji prikazati kako mediji u Rusiji putem televizijskih priloga šire ratnu propagandu koja zagovara ciljeve takozvane „specijalne vojne operacije“ u Ukrajini. Polazno istraživačko pitanje jest: „Kako o agresiji na Ukrajinu izvještava „Perviy kanal“?“

Kroz pojedinačna istraživačka pitanja nastoji se identificirati glavne značajke diskursa „Pervog kanala“ pri izvještavanju o ratu u Ukrajini te tehnike, tipične za propagandu, kojima se kanal koristi pri izvještavanju o temi i akterima.

2. Propagandne tehnike u službi izgradnje diskursa o ratnim zbivanjima

Diskurs je gotovo uvijek ideološki obilježen te vezan uz političke prakse određenih skupina. Medijski diskurs često je oružje manipulacije javnosti u rukama vladajućih elita, a u ovom radu, u kontekstu rata, dovodi se u korelaciju s propagandom (Machin i Mayr, 2012:24-25).

Ivan Šiber (1992a) u knjizi „Politička propaganda i politički marketing“ ističe kako je danas općeprihvaćeno negativno značenje propagande koja je: „namjerno i plansko djelovanje na mijenjanje i kontroliranje stavova radi stvaranja predispozicija za određeni način ponašanja“ (Šiber, 1992a:6). Otac odnosa s javnošću, Edward Bernays (1928) propagandu definira kao „organizirani napor kojim se nastoji proširiti određena ideja, uvjerenje ili doktrina“ (Bernays, 1928:12).

Savršeno vrijeme za korištenje propagande, prema Šiberu (1992a), jest kada se ljudi osjećaju ugroženo, što ih dovodi u stanje frustracije (Šiber, 1992a:42). Najčešće te osjećaje, prema Šiberu (1992a), pobuđuju krize ili manjak strukture u političkom životu zajednice, a autor (1992a) konkretno navodi: „situaciju društvene krize, krizu vrijednosnog sustava, nepostojanje demokratski oblikovanog političkog sustava i nepostojanje političke kulture“ (Šiber, 1992:44).

Propaganda, prema Šiberu (1992a), nastupa kada nastalo nezadovoljstvo eskalira i građanima treba netko ili nešto na koga ga mogu usmjeriti. Za političare je poželjno da svoj gnjev usmjere na izvandržavne, vanjske faktore te se u tu svrhu koriste propagandnim porukama (Šiber, 1992:45).

Dakle, emocije su ono na što se fokusiraju pošiljalci propagandnih poruka. Cilj propagandnih poruke je, prema autoru (1992a) potencirati negativne emocije, poput „ugroženosti i nesigurnosti“ (Šiber, 1992a:31). Pobuđivanje tih osjećaja aktivira instinkte preživljavanja što stvara uvjete u kojima je izglednije da primatelj poruke slijepo vjeruje u sve što pošiljalac želi da vjeruje (Šiber, 1992a:31).

Kada govorimo o propagandi općenito, Šiber (1992a) navodi dvije grupe tehnika kojima se pošiljalac služi kako bi ubrzao i pojačao emocionalni utjecaj propagandne poruke na primatelja. Prvu grupu, prema autoru (1992a) čine: „emocionalni sendvič, prijenos emocija, tehnika povezanih stavova, emocionalno otežane riječi, zamjena imena, uporaba stereotipa, uporaba seksualnosti i erotike“ (Šiber, 1992a: 31-33). „Uporaba autoriteta, transfer popularnosti i

manipulacija konformizmom“ su tehnike koje, prema Šiberu (1992a) pripadaju drugoj grupi (Šiber, 1992a:33-35).

Emocionalni sendvič, prema Šiberu (1992a), tehnika je u kojoj se koriste snažne emocije na početku teksta. Njih prati iznošenje činjenica, a emocionalni sendvič opet zatvara naracija napunjena emocijama (Šiber, 1992a:31). Prijenos emocija kako je definira Šiber (1992a), jest tehnika kojom se uobičajenim stvarima, predmetima i vizualnim prikazima, protekom vremena i ponavljanjem, pripisuje emocionalna težina (Šiber, 1992a: 32).

Nadalje, emocionalno otežane riječi su sve riječi kojima je pripisana negativna ili pozitivna konotacija, pretjerani epiteti, uvrede i sl., koji u sebi sadrže određenu implikaciju (Šiber, 1992a:32-33). Zamjena imena je propagandna tehnika koja prilagođava lingvističku formu s obzirom na cilj koji propaganda nastoji postići, a kao primjer Šiber (1992a) navodi upotrebu riječi „komunjara“ umjesto riječi „komunist“ (Šiber, 1992a:33). Upotreba stereotipa označava tehniku pozivanja na negativne konotacije koje su utemeljene u prošlom vremenu. Cilj je odati dojam da primatelj poruke otprije zna kakav je netko ili nešto (Šiber, 1992a:33).

Uporaba autoriteta jest propagandna tehnika u čijem je središtu lik snažnog vođe, koji zna kako riješiti svaki problem, koga birači trebaju slušati u slučaju nesigurnosti ili opasnosti (Šiber, 1992a:33-34). Transfer popularnosti je propagandna tehnika koja se često koristi u marketingu, a cilj je povezivanje određenog proizvoda ili ideje s osobom koja je otprije poznata javnosti i koju javnosti cijene (Šiber, 1992a:34). Manipulacija konformizmom je *pièce de résistance* propagandnih tehnika druge skupine. Prema Šiberu (1992a), tehnika cilja na potrebu čovjeka da bude dio zajednice, a gradi se osjećaj da ćemo biti izopćeni, ako se ne uključimo u određene aktivnosti (Šiber, 1992a:35).

Izvještavanje o ratovima oduvijek je, prema Kunczik i Zipfel (2006) predstavljalo golem izazov za medije. Ishod rata, iz očitih razloga, vlasti dovode u direktan odnos s podrškom građana te je stoga jedan od ciljeva održavati pozitivno javno mnijenje prema ciljevima ratnih zbivanja u koje je država uključena (Kunczik i Zipfel, 2006:258). Šiber (1992b) ratnu propagandu dijeli na: „strategijsku, taktičku i konsolidacijsku“ (Šiber, 1992b:91). Propaganda koja se odvija za vrijeme rata, nad vlastitim narodom, s namjerom psihološke manipulacije i pridobivanja podrške javnosti ciljevima i politikama vladajućih, pripada u skupinu strategijske ratne propagande (Šiber, 1992b:91).

Diskurs koji se tiče rata, prema Machin i Mayr (2012:4-5) uvijek je sličan svojim izražajem, a Kunczik i Zipfel (2006) ističu mehanizme ratne propagande, od kojih su mnogi

slični tehnikama koje je definirao Šiber (1992a). Njih je „sažeo Arthur Ponsonby (1930), a sistematizirala ih je Anne Morelli (2004)“ (Kunczik i Zipfel (2006:265) na primjeru vojnih aktivnosti SAD-a u vrijeme Busheve administracije (Kunczik i Zipfel, 2006:265).

Ukratko, to su: „(1) igranje uloge mirotvorca, nacije koja „ne želi rat“ (Kunczik i Zipfel, 2006:265), (2) nepriznavanje krivnje za početak rata, (3) demoniziranje neprijatelja, (4) prikazivanje ratnih ciljeva kao općih, a ne osobnih, (5) percepcija ratnih zločina kao nečeg što čini samo neprijateljska strana, (6) plasiranje vijesti o nuklearnom (ili drugom) naoružanju neprijatelja, (7) manipuliranje brojkama poginulih vojnika, (8) svjedočenja renomiranih личности i njihova potpora cilju, (9) korištenje „religijskih argumenata“ (Kunczik i Zipfel, 2006:267), (10) predstavljanje kritičkog razmišljanja kao izdaju vlastitog naroda“ (Kunczik i Zipfel, 2006:267).

Jedan od ciljeva rada je, u medijskom tekstu televizije „Perviy kanal“, identificirati navedene tehnike i mehanizme prilikom izvještavanja o ratnim zbivanjima u Ukrajini. Također, ne smiju se izostaviti niti dosad prisutne propagandne tehnike karakteristične za Rusku Federaciju i njene pravne prethodnice.

2.1. Kratka povijest ruske propagande prije rata u Ukrajini

Opresija medija i širenje propagande, dio je višestoljetne ruske tradicije, stoga valja, ukratko, prikazati kako su se ti fenomeni razvijali kroz rusku povijest.

Strovsky (2015) navodi kako kontrola medija u Ruskoj federaciji postoji čak od 1702. godine kada je na vlasti bio Petar Veliki koji je potencirao izdavanje prvih novina. Tiskovine, i njihov sadržaj, bile su pod strogom kontrolom dvora, a prema Kovalevoj (1996) mediji su revno služili carevini sve do pada monarhije 1917. godine (Strovsky, 2015:100).

S dolaskom boljševika na vlast, prema Strovskom (2015), masovni mediji su postali dio novog državnog stroja, onog partijskog. Sovjeti su masovne medije počeli koristiti kao glavno sredstvo održavanja jednopartijskog sustava, pri čemu je glavnu ulogu odigrala propaganda. Na snagu je stupila stroga cenzura, pretjerano negativno izvještavanje o Zapadu i vrijednostima koje predstavlja (Strovsky, 2015:101; Edenborg, 2017:52).

U razdoblju prije Drugog svjetskog rata, stranice ruskih novina redom su krasile „karikature stranih političara na kojima su prikazivani kao čudovišta s trbušinama i opakim licima“ (Strovsky, 2015:101). Melville (1988) taj fenomen „alijenacije neprijatelja“ naziva „ispiranjem mozгова i manipulacijom“ (Melville, 1988 cit. prema Strovsky, 2015:101). Zanimljivo je da su,

u isto vrijeme, medijski proizvodi popularne inozemne, zapadne i američke kulture prilagođeni socijalističkim politikama i ruskom tržištu (Edenborg, 2017:51).

Gorbačovljeva „Glasnost“ iz 1985. godine, pad SSSR-a te dolazak na snagu novog zakona o medijima 1991. godine, činili su se početkom ere sloboda, pa tako i novinske slobode (Strovsky, 2015:102; Edenborg, 2017:51, Khvostunova, 2014:13). Ta sloboda potrajala je, prema Edenborg (2017) tek dvije zlatne godine, od 1991. do 1993. Atmosferu buđenja pluralizma medija i medijskih sloboda promijenit će masovna prodaja medijskih kuća oligarsima, Prvi čečenski rat, ali i predsjednički izbori 1996. godine (Edenborg, 2017:51-52; Khvostunova, 2014:13).

Jeljcinova administracija je nastojala držati medije pod kontrolom te su urednici medijskih kuća morali pratiti smjernice vladajućih kako bi opstali na tržištu. Televizije, iako u privatnom vlasništvu, i dalje nisu mogle potpuno objektivno izvještavati. Agenda je ostala politički uvjetovana, a televizijski sadržaj pun državne propagande (Strovsky, 2015:102). Strovsky (2015) zaključuje kako je „tradicija propagande jednostavno toliko utkana u medijsko tkivo da je nemoguće stvoriti uvjete za rad slobodnih medija u Rusiji“ (Strovsky, 2015:102).

Dolazak na vlast Vladimira Putina 2000. godine označava eru novih medijskih nesloboda (Khvostunova, 2014:13). Iako mediji u Gorbačovljevo ni Jeljcinovo vrijeme nisu bili potpuno slobodni, nisu bili izloženi pritisku koji ih je snašao u Putinovo vrijeme (Strovsky, 2015:102-103).

Jačanje Putinove moći istovremeno je značilo sve veću opasnost za slobodu medija i novinare, a iz godine u godinu Ruska Federacija padala je sve niže na popisu država, formiranog na temelju indeksa sloboda organizacija poput „Reportera bez granica“ i „Freedom Housea“ (Strovsky, 2015:102). Početak rata u Ukrajini označio je novu eru Putinove vladavine i kontrole medija.

3. Pitanje Krima, zahlađenje rusko-ukrajinskih odnosa i početak građanskog rata

Ruske pretenzije na pripojenje dijelova ukrajinskog teritorija eskalirale su, ali se nisu pojavile 2022. godine, pa čak niti 2014. godine kada je, kao 22. republika Ruske Federacije, anektiran Krim (Boban i Čipek, 2017:246-250). Motivaciju za pripojenje dijelova teritorija valja potražiti u povijesnim činjenicama i ideologijama koje konstruiraju vladajući.

Davor Boban i Tihomir Cipek (2017), kao slučaj pokušaja pripojenja teritorija u suvremenoj povijesti, konkretno navode odluku Jeljcinove administracije iz 1993. godine „O statusu grada Sevastopolja“ (Boban i Cipek, 2017:246-247).

Odluku je, prema Bobanu i Cipeku (2017) odbacilo Ministarstvo vanjskih poslova koje je zauzelo stav Vlade koja je zagovarala pripojenje cijelog poluotoka (Boban i Cipek, 2017:247). Autori (2017) naglašavaju da: „obrazloženja o povijesnim i etničkim razlozima koji su trebali opravdati aneksiju Krima nisu posve neosporiva“ (Boban i Cipek, 2017:247).

Nadalje, 1992. godine, na inicijativu stanovništva, koju su tada činili uglavnom etnički Rusi, pokrenuto je pitanje „izdvajanja Krima iz sastava Ukrajine“ (Boban i Cipek, 2017:248). Ta inicijativa nije dobila podršku ruske vlasti te je između dviju država sklopljen sporazum o Sevastopolju kojim je podijeljena flota, a do 2013. godine „Ukrajina je luku iznajmljivala Rusiji“ (Boban i Cipek, 2017:248).

Tenzije između Rusije i Ukrajine, prema Bobanu i Cipeku (2017), počinju „2004. godine, Narančastom revolucijom i dolaskom na vlast Viktora Juščenka i Julije Timošenko“ (Boban i Cipek, 2017:347). Pet godina kasnije, kada je Juščenko najavio ulazak u NATO, Rusija je, prema Bobanu i Cipeku (2017), „reagirala zamrzavanjem diplomatskih odnosa s Ukrajinom“ (Boban i Cipek, 2017:347). To je značilo protjerivanje ukrajinskog veleposlanika iz Rusije i povlačenje ruskog iz Ukrajine te brojne optužbe na račun ukrajinskih vlasti od strane tadašnjeg predsjednika Dmitrija Medvjedeva (Boban i Cipek, 2017:347).

Unatoč uspjehu tadašnje premijerke Julije Timošenko da dogovori povoljnije uvjete kupnje ruskog plina to joj nije donijelo željene poene na izborima. Štoviše, 2010. godine njen protukandidat, pripadnik prorúske opcije, Viktor Janukovič, odnio je pobjedu na predsjedničkim izborima (Boban i Cipek, 2017:378).

Janukovičeva politika bazirala se na pokušaju da i od Ruske Federacije i od Europske Unije osigura ekonomske resurse. Odbio je sporazum o carinskoj uniji s Rusijom i započeo pregovore o ulasku u EU (Boban i Cipek, 2017:348). Putinov pokušaj da kupi Janukoviča nižim cijenama plina i 15 milijardi dolara pomoći urodio je Janukovičevim odlaganjem pregovora s EU. Kao posljedica toga, u Ukrajini su 2013. izbili nasilni prosvjedi, koji su dobili naziv Euromajdan ili Revolucija dostojanstva, a Janukovič je primoran napustiti poziciju i državu. Janukovičev pad „označava početak građanskog rata u Ukrajini“ (Boban i Cipek, 2017:348).

Događanja na Majdanu ruske vlasti su doživjele i prikazale javnosti kao posljedicu zapadne antiruske kampanje u Ukrajini (Boban i Cipek, 2017). Glavnim krivcima Putin je proglasio: „nacističke, nacionalističke i antisemitske snage“ (Boban i Cipek, 2017:349). Uslijedilo je novo zahlađenje rusko-ukrajinskih odnosa, koje je uključivalo: povlačenje ruskih ulaganja iz Ukrajine, poskupljenje ruskih energenata, okupaciju i referendum za pripojenje Krima, te, u konačnici, „financijsku pomoć vojnim pobunama u Donjecku i Luhansku“ (Boban i Cipek, 2017:349-350).

Boban i Cipek (2017) temelj za takve postupke ruskih vlasti ne vide samo u aktivnoj propagandi već i političkoj kulturi Ruske Federacije. Autori (2017) smatraju da je: „određeno shvaćanje političke stvarnosti (realiteta) duboko ukorijenjeno u stavu većine ruskih građana i elita“ (Boban i Cipek, 2017:349). Tim shvaćanjem vodi se i vanjska politika koja „djeluje na temelju percepcije u čijoj je biti strah da će Rusija biti okružena i slomljena od strane Zapada“ (Boban i Cipek, 2017:349).

Khropatcheva (2006) odnos Ruske Federacije prema Ukrajini vidi kao kompleksan sklop sigurnosnih, ekonomskih i ideoloških motiva. Autorica (2006) imperijalističke motive koji vode rusku vanjsku politiku u Ukrajini pronalazi u poziciji Rusije koja se smatra važnim akterom u međunarodnoj politici te osloboditeljem bratskih naroda, poput Ukrajine. Ulazak Ukrajine u NATO savez, nadalje, ugrozio bi i prethodno spomenutu dugu vojnu suradnju dviju država te izlaz ruske flote na Crno more, a to je za Rusku Federaciju nedopustivo (Khropatcheva, 2006: 13-15).

4. Ideologija Vladimira Putina

Kako bi se detaljnije objasnio kontekst u kome je došlo do sukoba u Ukrajini potrebno je pobliže se upoznati s najutjecajnijim čovjekom u Ruskoj Federaciji i glavom države.

Pod patronatom odlazećeg predsjednika Jeljcina, Vladimir Putin, rođen u Lenjingradu, pravnik, skroman i dotad neprimjetan bivši agent KGB-a, 2000. godine postaje predsjednikom Ruske Federacije (Boban i Cipek, 2017:76-77). Njegov uspjeh na izborima, prema Bobanu i Cipeku (2017), leži u popularnosti koju je stekao na poziciji premijera 1999. godine kada je smirio navodne terorističke napade i započeo Drugi čečenski rat (Boban i Cipek, 2017).

Prva faza Putinova predsjedništva (od 2000. do 2008. godine je „faza izgradnje i stabilizacije novog režima“ (Boban i Cipek, 2017:79). Putinov cilj u ovoj fazi bio je centralizirati vlast koja se, u prethodnom razdoblju, raspršila kroz federalne jedinice. Pojavila

se potreba za izgradnjom novog ruskog režima pseudodemokracije orijentiranog na vladavinu nove, pomno izabrane elite na čelu s Vladimirom Putinom (Boban i Cipek, 2017:80). To je podrazumijevalo uklanjanje starih oligarha s pozicija moći. Iz mjeseca u mjesec, kroz zakonske odredbe te političke i paraustavne poteze, Putin je sebe činio sve moćnijim (Boban i Cipek, 2017). U tome su mu, prema Oatesu (2006), pomogli i mediji koji su o njemu izvještavali pozitivno. Posljedično, Putinova popularnost među građanima je konstantno rasla (Oates, 2006 cit. prema Boban i Cipek, 2017:80).

Nakon isteka dvaju uzastopnih predsjedničkih mandata, Putin je iskoristio stranku „Jedinstvena Rusija“, te na parlamentarnim izborima postao nositeljem liste, iako dotad nije bio član stranke (Boban i Cipek, 2017:97). Taj potez pokazao je da stranka „Jedinstvena Rusija“ Putinu služi kao savršen mehanizam dolaska na vlast i potkrepljivanja njegovih politika u Dumi (Boban i Cipek, 2017:207-211). Nakon osvojenih 70 posto mandata u parlamentu, na predsjedničkim izborima podržao je Dmitrija Medvjedeva. Zahvaljujući transferu popularnosti, Medvjedev je značajno nadjačao protukandidate na izborima i započela je faza (do 2012. godine) koju Boban i Cipek (2017) nazivaju *interregnumom* (Boban i Cipek, 2017:96-97).

Rast moći Ruske Federacije na svjetskoj pozornici počinje upravo 2008. godine u vrijeme tandema Putin – Medvjedev. Prema Bobanu i Cipeku (2017), Putin se nakon propale suradnje s Europskom Unijom i SAD-om, okreće samostalnom formiranju nove svjetske raspodjele moći u službi nacionalnih interesa (Boban i Cipek, 2017:319-320).

Nova načela vanjske politike Putin je donio 12. veljače 2013. godine, a ona su podrazumijevala: konkurentnost ruske ekonomije na globalnom tržištu, poštivanje UN-ovih načela o očuvanju mira i suvereniteta drugih država, ali i lobiranje za ruske nacionalne interese na međunarodnoj razini te „otvaranje dijaloga među narodima kako bi se spriječili potencijalni i zaustavili postojeći sukobi“ (Boban i Cipek, 2017:320).

Čitajući ova načela u suvremenom kontekstu, u kojem rat u Europi ne jenjava, teško je povjerovati da je poštivanje ovih načela dovelo do aneksije Krima i trenutne situacije u Ukrajini. Ipak, opravdanja za Putinove postupke leže u drugim politikama. Etnogeneza Rusa jedna je od tema koju će Putin iskoristiti kao opravdanje za sukobe u Ukrajini.

Osvajanje trećeg predsjedničkog mandata značilo je i promjenu u Putinovu pogledu na etnogenezu ruskog naroda. Ovo razdoblje Putinove vlasti, koje trenutno traje, Boban i Cipek (2017:100) nazivaju još i „razvijenim putinizmom“. U poglavlju „*Blurring the boundary*

between civic and ethnic: The Kremlin's new approach to national identity under Putin's third term“, Helge Blakkisrud (2016) zaključuje da je 2012. godina označila i redefiniranje ključnih ruskih vrijednosti i etno-kulturnih korijena ruskog naroda (Blakkisrud, 2016).

U prvoj fazi Putinove vladavine „konsolidacija nacionalne ideje“ (Blakkisrud, 2016:251) iako definirana kao jedan od prioriteta, pala je u drugi plan. Od sloma SSSR-a, ideja ruskog naroda, ruskog građanina i „ruskosti“ ostala je nejasna i previše općenita. Državotvorna uloga vlasti, u tom razdoblju, bila je važnija od narodnotvorne. Rusi su u Putinovom „Milenijskom manifestu“, 1999. godine, opisani kao „multietnički i multireligijski narod“ koji veže povijest države koju je izgradio ruski narod (Blakkisrud, 2016:251-252).

Unatoč donekle, nejasnoj definiciji ruskog građanina, postavljen je temelj željene percepcije Ruske Federacije kao; „velike, snažne, silne, tradicionalne, centralizirane, etatičke i solidarne države“ (Dougherty, 2014:13). Prema Jill Dougherty (2016), upravo to sjeme „Milenijskog manifesta“ urodit će plodom aneksije Krima (Dougherty, 2014:13).

Fokus na vrijednosti jača s početkom anti-putinovskih prosvjeda 2011. godine. Putin je na nezadovoljstvo naroda reagirao prozivanjem Zapada za orkestriranje prosvjeda dok je prosvjednike proglasio nedomoljubnima i nemoralnima (Dougherty, 2014:26). Napokon, „Razvijeni putinizam“ (Boban i Cipek, 2017:100) uzima maha. Započinje snažno normativno i institucionalno ograničavanje sloboda u svim sferama života, a svaki pokušaj kritiziranja Putinove vladavine izjednačen je s udarom na glavne državne vrijednosti (Dougherty, 2014:26).

U rujnu 2013. godine, Putin, prema Blakkisrud (2016), kreće u pothvat izgradnje narativa o ruskom identitetu koji će mu kasnije olakšati prisvajanje Krima i Sevastopolja. Kao okosnicu nove ideje, predsjednik naglašava povratak tradicionalnim, obiteljskim, pravoslavnim vrijednostima i „odricanje od svakog nacizma i šovinizma“ (Blakkisrud, 2016:256-257).

U svojim govorima i tekstovima posebno naglašava ujedinjenje ruskog naroda na temelju vrijednosti i povijesti koju dijeli te strogo osuđivanje svakog separatizma. Nadalje, Putin je afirmirao važnost Ruske pravoslavne Crkve te pozvao narod na zaštitu moralnih, obiteljskih vrijednosti. Događaje na Zapadu, poput brakova pripadnika LGBTIQ+ zajednice označio je kao nemoralne i neprihvatljive (Blakkisrud 2016:259, Dougherty, 2014:26). Početak trećeg Putinovog mandata, prema Blakkisrud (2016), znači početak „konzervativne, tradicionalne reorijentacije ruskog naroda“ (Blakkisrud, 2016:259).

„Projekt izgradnje ruskog identiteta“ kulminirao je u ožujku 2014. godine kada je anektiran Krim. Putin se tada pozvao na povijesne činjenice, ali i etnički sastav Krima te jasno dao do znanja da je Krim oduvijek ruski teritorij, a aneksija je tek povratak poluotoka u majčinsko krilo (Blakkisrud, 2016:259).

5. Medijske (ne)slobode u službi agende Vladimira Putina

Putin je krajem prvog predsjedničkog mandata imao snažan utjecaj na uredničku politiku brojnih medija što je dovelo do širenja stavova pogodnih za održavanje postojećeg režima vlasti (Becker, 2004; Dougherty, 2014; Edenborg, 2017; Strovsky, 2015). Iz razloga navedenih u prethodnim poglavljima, jasno je kako u Putinovoj državi ne može biti ni govora o medijima kao četvrtom stupu vlasti (Becker, 2004:158).

Ubrzo nakon početka invazije 2022. godine, prema Pavliku (2022), donesena je nova drakonska legislativa o ograničenju medijskih sloboda i rada medija. Riječ je o kriminalizaciji izvještavanja koje nije u skladu s propagandnom politikom režima. Pavlik (2022) navodi da je: „za kršenja zakona kojim je zabranjeno nazivanje operacije u Ukrajini ratom, predviđena kazna do 15 godina zatvora ili više“ (Pavlik, 2022:3). „Reporterima bez granica“ (2023) također izvještavaju kako je početak rata u Ukrajini označio eskalaciju nesloboda u Rusiji, u vidu „potpunog nestanka neovisnih i stranih medija“ (RSF, 2023b).

Na listi indeksa medijskih sloboda organizacije „Reporterima bez granica“ (2023) Rusija trenutno zauzima 164. mjesto od 180 država (RSF, 2023). Organizacija (2023) izvještava o eskalaciji medijskih nesloboda te progonu novinara koji nisu podložni režimu. Kontrola medija, prema „Reporterima bez granica“ (2023) seže i izvan granica Rusije, na ukrajinsko tlo, a: „svaki ratni uspjeh u Rusiji inicira val izvještavanja na svim nacionalnim ruskim TV kanalima“ (RSF, 2023).

U godini prije aneksije Krima, Rusija se nalazila na 148. mjestu na listi država po indeksu „Reporterima bez granica“ (2013). a organizacija 2013. godinu označava kao „početak velikih izazova za slobodu informacija“ (RSF, 2013). Ovoj situaciji prethodili su prosvjedi 2011. i 2012. godine koji su primorali režim da „stegne pojas“.

Prema „Reporterima bez granica“ (2014), 2014. godina obilježena je sve većom kriminalizacijom „nepodobnog“ izvještavanja, uhićenjima novinara, optužbama za difamaciju i veleizdaju. „Reporterima bez granica“ (2014), kao i brojni drugi autori, izvještavaju o korištenju argumenta zaštite tradicionalnih vrijednosti s ciljem pravdanja sve većih ograničenja medijskih

sloboda, a kriminalizirana je i tzv. „gay propaganda“ (RSF, 2014). Prema informacijama organizacije (2014), od dolaska Putina na vlast, do 2014. godine, živote su izgubila minimalno 33 novinara (RSF, 2014).

Početak invazije na Ukrajinu, Rusiju baca na 155. mjesto indeksa nesloboda „Reporterima bez granica“ (2022), a prema organizaciji: „samo u prvih mjesec dana ofenzive u pucnjavi je ubijeno najmanje petero novinara i medijskih radnika“. Prema izvještaju organizacije (2022) takve medijske neslobode na ruskom području nisu viđene još od sovjetskog vremena, a svako neovisno izvještavanje režim otad označava kao ekstremizam.

Usljedilo je blokiranje medija, a brojni novinari, prema „Reporterima bez granica“ (2022) pobjegli su iz države. Na snagu je, od 24. veljače 2022., stupila potpuna ratna cenzura medija, ne samo u Rusiji, već i savezničkim državama, poput Bjelorusije i Turkmenistana, čiji mediji prisiljeni ne izvještavati o ratu u Ukrajini (RSF, 2022).

5.1. Ruske propagandne aktivnosti vezane uz agresiju na Ukrajinu (2013.-)

Cilj putinovskog režima, u odnosu na masovne medije, je stvoriti „ujedinjeni prostor“ jednosmjernog protoka informacija u kome bi bilo jasno definirano na koji način se smije izvještavati o temama. (Edenborg, 2017; Strovsky, 2015; Dougherty, 2014).

Jasno je da su nakon aneksije Krima, ruski mediji izvještavali u korist Putinove ideje. To je, prema Strovskom (2015), automatski značilo zanemarivanje međunarodnih pravnih činjenica koje su uključivale potpisivanje Memoranduma u Budimpešti, 1994. godine (Strovsky, 2015:104).

Aneksija Krima, prema Strovskom (2015) kosi se s memorandumom kojim je „dogovorena nepovredivosti ukrajinskih granica u zamjenu za uklanjanje svog nuklearnog naoružanja s ukrajinskog teritorija“ (Strovsky, 2015:104). U ruskim medijima o tome nije bilo ni riječi te je, prema Strovskom (2015), tada postalo jasno kako se radi o striktno propagandnom izvještavanju. Autor (2015) posebno naglašava ulogu televizije u tom procesu. Još od prosvjeda 2013. godine, Ukrajinci su portretirani kao problematični, a novu paradigmatu anti-ukrajinske kampanje na TV kanalima razvio je Dmitrij Kiseljov (Strovsky, 2015:104-109).

Kiseljovljev program podrazumijevao je neke od ranije spomenutih tehnika ratne propagande kao što su: „izvještavanje samo o zločinima koje je počinio neprijatelj i veličanje Putina kao pozitivnog aktera u negativnoj međunarodnoj atmosferi“ (Strovsky, 2015). Selektivni odabir

povijesnih činjenica, prema Strovskom (2015), vidljiv je i u „izgradnji mitova“ (Strovsky, 2015:106).

Dok Putinu propagandni stroj pripisuje epitete poput „zaštitnika domovine“ i „ujedinitelja ruskih zemalja“ (Strovsky, 2015:105), Ukrajincima su dodijeljeni pejorativni atributi poput: „neprijatelji slobode“, „teroristi“, „razarači reda i blagostanja“, kojima se pridružuju i: „izdajnici ukrajinskog naroda“, „ekstremisti“, „nacionalisti“ (Strovsky, 2015:105; Dougherty, 2014:5). Štoviše, nastavljena je tradicija, koja je započela protestima na Majdanu, da se građane Ukrajine, koji se protive Putinovu režimu, etiketira kao naciste. U uporabu je ušao izraz iz Drugog svjetskog rata, „banderovci“ (Strovsky, 2015:106, Edenborg, 2017:162; Khaldarova i Pantti, 2016:4). On je korišten za poklonike Stepana Bandere i ostalih ukrajinskih nacionalista, koji su 40-ih godina prošlog stoljeća surađivali s nacističkim režimom i njegovali fašističku ideologiju (Strovsky, 2015). Eter ruskog programa, prema Dougherty (2014), „preplavile su slike krvoprolića i svastika“ (Dougherty, 2014:5).

Vezivanje svake pro-zapadne ukrajinske vlasti za nacistički režim dobro je promišljena taktika emocionalne manipulacije. Rusi u nacionalnoj svijesti imaju duboko usađen osjećaj nacionalnog ponosa na pobjedu SSSR-a nad nacističkim režimom (Dougherty, 2014:7). Prizivanje takvog snažnog kolektivnog sjećanja građane čini podložnijima manipulaciji (Dougherty, 2014; Edenborg, 2017).

Kako su jačali sukobi u Donjecku i Luhansku, tako je jačala i propaganda. U Rusiji je razvijena ideja o novinarstvu u službi državnog interesa, a koji je zaštita Rusa (i svih koji koriste ruski jezik) u Ukrajini. Posljedično, prema Strovskom (2015) došlo je do: „razvoja novih generalizirajućih stereotipa o ukrajinskom društvu, ekstremnog izvrtanja činjenica i političke stvarnosti“ (Strovsky, 2015:106).

Dougherty (2014) kao savršen primjer propagande, koja vuče korijenje iz sovjetskog vremena, navodi, „kamufлаžu“ (*rus. maskyrovka* – cit. prema Dougherty, 2014:4) tehniku obmane protivnika i ostalih javnosti. U veljači 2014. godine, Rusi su zaniijekali da su vojnici razmješteni u regijama konflikta njihovi. Kada je potvrđeno kako se ipak radi o ruskim vojnicima, njihovo prisustvo opravdano je „obavezom države da zaštiti sve govornike ruskog jezika na području Ukrajine od fašističkog režima u državi“ (Dougherty, 2014:4).

Demonizacija Ukrajinaca i viktimizacija govornika ruskog jezika odigrale su ključnu ulogu u izgradnji narativa o opasnosti fašističkog režima za sigurnost i živote Rusa, koji se proširio glavnim ruskim TV kanalima poput požara (Dougherty, 2014). Neovisni ukrajinski portal

„Anti-propaganda“ kao najčešće propagandne tehnike ruskih televizijskih emisija prepoznaje: „demonizaciju neprijatelja, dezinformacije, pretjerano pojednostavljivanje i zamjenu činjenica mišljenjima“ (Dougherty, 2014:6).

Dougherty (2014) navodi da su televizijske emisije s porukom neophodnosti ruskih vojnih intervencija, putem televizije, obuhvatile više od 90 posto ruskog stanovništva te brojne stanovnike južne i istočne Ukrajine. Jedan od kanala ključnih u širenju propagande u tom razdoblju je i „Perviy kanal“ (Dougherty, 2014:4).

5.2. Uloga televizije u širenju propagandnih poruka o događajima u Ukrajini

Televizija je još uvijek glavno sredstvo informiranja u Ruskoj Federaciji, prema Khvostunovoj „99 posto ruskih kućanstava ima barem jedan televizor, a 94 posto Rusa svakodnevno gleda televiziju“ (Khvostunova, 2014:6).

Olga Pasitselska (2017) u svom istraživanju, „*Ukrainian crisis through the lens of Russian media: Construction of ideological discourse*“, događaje od 2013. do 2017. godine na području Ukrajine naziva „hibridnim ratom“ (Pasitselska, 2017:1) imajući pritom na umu informacije kao jedno od glavnih oružja. Autorica (2017) je provela istraživanje o izvještavanju, dviju prostorno najrasprostranjenijih i najgledanijih ruskih televizija: „Russia 1“ i „Pervog kanala“, o događajima u Ukrajini. Pasitselska (2017) je u analizi obuhvatila 28 epizoda središnjih informativnih emisija, prikazanih nedjeljom, u razdoblju od početka Euromajdana (zadnji tjedan studenog 2013. godine) do aneksije Krima (ožujak 2014. godine) (Pasitselska, 2017:5-6).

Cilj istraživanja bio je identificirati medijske strategije koje se koriste u izvještavanju u svrhu legitimacije događaja u Ukrajini. Autorica (2017) je prilikom istraživanja naišla na učestalu upotrebu polarizacije „Mi - Oni“ čija svrha je bila krivnju prebaciti na drugu stranu. Prosvjednici na Majdanu su, prema Pasitselskoj (2017) u programu prikazivani kao bezlična, razularena gomila koja izvikuje slogane, a ne kao građane od kojih su mnogi, toga dana, izgubili živote. Pasitselska (2017) navodi da je „Perviy kanal“ išao toliko daleko da su: „snimkama s Majdana dodani razni zvučni efekti, napeta muzika, glasno bubnjanje, koje je učinilo da prosvjedi liče na akcijski film“ (Pasitselska, 2017: 6-9).

Za usporedbu, kao primjere prikazivanja ruske strane, autorica daje „intervjue s ranjenim berkutskim vojnicima, majkama, ženama i uplakanim vojnikom koji je izbjegao iz Kijeva na Krim“ (Pasitselska, 2017:7-8). Strategija „Mi-Oni“ koristi se i u hladnoratovskom

smislu, pri suprotstavljanju ruskog svijeta (koji prema ruskim medijima uključuje i Ukrajinu) i Zapada. Eurointegracija Ukrajine snažno je obilježena kao nepoželjan, demonski pokušaj zapadnih sila da zavadi bratske narode (Pasitselska, 2017:13).

Nadalje, ulogu u strategiji odigrao je i format *vox populi*, izvještavanje s ulica o mnijenju građana. Pasitselska (2017) navodi kako su mišljenja građana puštena u eter informativnih emisija uglavnom „anti-majdanski, anti-zapadno i proruski nastrojena“ (Pasitselska, 2017:9). Autorica (2017) je klasificirala anti-majdanske izjave u pet kategorija ovisno o svrsi kojoj služe, a to su: „delegitimizacija na gospodarskoj razini, delegitimizacija na kulturološkoj razini (portretiranje prosvjednika kao nemoralnih LGBT propagandista i sodomista), raskrinkavanje zapadnjačke urote (SAD i EU interesi), delegitimizacija na bazi poveznica s nacizmom/fašizmom, izokretanje uloga žrtva – krivac“ (Pasitselska, 2017:9-10).

Poslije razbuktavanja konflikta u Ukrajini, 2022. godine, televizija i dalje ima jednu od ključnih uloga. Od početka invazije, prema Alyukov i dr. (2022), lajtmotivi koji su se koristili sa svrhom legitimizacije postupaka u Ukrajini bili su „denacifikacija, demilitarizacija, zaštita stanovnika LNR-a i DNR-a, ruskog jezika te sprječavanje ekspanzije NATO-a“ (Alyukov i dr, 2022:9) Riječi „rat“ i „invazija“ postale su strogo zabranjene prilikom izvještavanja o „situaciji u Ukrajini“, u bilo kojem formatu (Pavlik, 2022:2).

Zanimljivo je da, prema autorima (2022) upotreba termina „denacifikacija“ jenjava zbog lošeg prihvata javnosti te je do svibnja 2022. svedena na minimum. Istraživanje Alyjukova i dr. (2022) je pokazalo da je korištenje tog termina u TV programu učestalije na državne praznike poput Dana pobjede (9. svibanj) i Dana Rusije (12. lipanj). Alyukov i dr. (2022) otkrili su da su termini „dezinformacija“ i „diskreditacija“ korišteni u korelaciji s izvještavanjem SAD-a o događajima u Mariupolju sredinom travnja. U lipnju i početkom srpnja popularan je bio termin „strani agenti“. Razlog je legislativa koja je donesena kako bi se onemogućilo djelovanje stranih agencija na teritoriju Ruske Federacije (Alyukov i dr., 2022:12).

Nadalje, Pavlik (2022) kao primjere dezinformacija koje širi ruski propagandni stroj navodi „četiri najčešće neistine ruskih medija“ iz izvještaja renomiranog medija „*The New York Timesa*“. Kako navodi Pavlik (2022), to su: „1) okrivljavanje ukrajinskog nacističkog režima za smrti civila, 2) okrivljavanje ukrajinske vojske za bombardiranja naselja koja je počinila ruska strana, 3) stavljanje ruske vojske u položaj zaštitnika Černobilske elektrane, kada je zbog nemara došlo do požara na teritoriju elektrane, 4) nakon pogibije u Kliničkom bolničkom centru, Rusi su unesrećene ljude nazvali „ukrajinskim kriznim glumcima““ (Pavlik, 2022:4).

Ruski mediji su u ožujku 2022. godine plasirali i vijest o američkom financiranju razvoja biološkog naoružanja. Pavlik (2022) navodi kako je motiv za tu akciju vjerojatno pripremanje medijskog teritorija za legitimaciju korištenja biološkog oružja u ratu u Ukrajini (Pavlik, 2022:4).

5.3. Uspjeh propagande i podrška građana?

Nameće se pitanje: „Postiže li Putinov propagandni stroj svoj cilj među ruskom populacijom?“ Ukratko, prema statistikama ruskog Levada Centra¹, da. Izvještaj Levada Centra iz ožujka 2023., u kojem je prikazana podrška ispitanih građana ciljevima „specijalne vojne operacije“ u Ukrajini, pokazuje stabilnu podršku građana kroz svih dvanaest mjeseci prve godine konflikta. Ona kroz mjesece oscilira od 41 do 52 posto ispitanih koji „u potpunosti podržavaju“ djelovanje ruske vojske u Ukrajini, a među gledateljima televizije, čak 59 posto ispitanih, slaže se s tom tvrdnjom (Levada.ru, 2023c).

Istraživanja tijekom prve godine rata su, prema Levada Centru (2023c), pokazala da čak 30 posto ispitane populacije vjeruje da je operacija započela „kako bi se spriječio napad na Rusiju“, njih 20 posto motivaciju vidi u „zaštiti ruske populacije i govornika ruskog jezika“, dok je 12 posto ispitanih kao razlog navelo „istrebljenje nacionalista/denacifikaciju“ (Levada.ru, 2023c).

Zaključni izvještaji Levada Centra za 2022. godinu pokazali su da većina ispitanih građana Rusije (njih 46 posto) najznačajnijim događajem godine smatraju „specijalnu vojnu operaciju“ u Ukrajini, a kao osobu godine, čak 48 posto ispitanih navodi Putina (Levada.ru, 2023b). Podrška Putinu u prvih godinu dana rata, prema Levada Centru, nije pala niže od 77 posto ispitanog stanovništva (Levada.ru, 2023b).

Zanimljivo je da se, prema nalazima istraživanja Levada Centra iz studenog 2022. godine, čak 59 posto gledatelja koji preferiraju televiziju kao izvor informacija, slaže s izjavom koja glasi: „svaki pravi muškarac trebao bi služiti vojsku“ (Levada. Ru, 2022b). Upravo gledatelji televizije se u najvećoj mjeri slažu s tom tvrdnjom.

Zaključno, medijski prostor Ruske Federacije je ratom poharana, spaljena zemlja. Obilježen je jednosmjernom komunikacijom, tipičnom za propagandu. Sve naznake pluralizma, neovisnosti, objektivnosti, otvorenog protoka informacija i poticanje debate su nestale. Ako je za ruske medije nekada i bilo nade, sada je posve napuštena. Nadalje, ako su statistike Levada Centra

---

¹ Levada Centar smatra se najvjerodostojnijom organizacijom u ispitivanju javnog mnijenja u Rusiji (Kizlova i Norris, 2022).

točne, Putinova propaganda je i više nego uspješna u djelovanju na stavove, uvjerenja i emocije ruskog stanovništva, a posebice onih koji pretežito gledaju televiziju.

6. Metodologija

U ovom radu koristit će se kritička analiza diskursa kako bi se na primjeru izvještavanja televizijskog kanala „Perviy kanal“ opisao način na koji se agenda vladajućih širi putem nacionalnog medija. Cilj je opisati kako o agresiji na Ukrajinu izvještava „Perviy kanal“ te kojim lingvističkim formama i propagandnim tehnikama se televizija pritom služi.

6.1. Istraživačka pitanja

IP1: Koje su glavne značajke diskursa „Pervog kanala“ pri izvještavanju o ratu u Ukrajini?

IP2: Kojim tehnikama, tipičnim za propagandu, se koristi 'Perviy kanal' pri izvještavanju o ratu u Ukrajini?

„Perviy kanal“ odabran je za analizu s obzirom na pristupačnost i arhivu koja se nalazi na mrežnim stranicama kanala te je jednostavna za pregled. Postoji još niz razloga zbog kojih je upravo ovaj televizijski servis odabran.

„Perviy kanal“ nastao je transformacijom sovjetske državne televizije. Već godinama bori se za gledanost s kanalom „Rossiya 1“ (eng. *Russia 1*), koji je, prema BBC-u (2023), u potpunom vlasništvu ruske državne medijske agencije VGTRK. Transparentno vlasništvo „Pervog kanala“ je upitno, a BBC prilikom ocjene ruskih medija, navodi da je 51 posto udjela u vlasništvu „Rosimuschestva“ (Khvostunova, 2014:16), državne agencije, dok 49 posto čine ostali dioničari. Međutim, prema Khvostunovoj (2014) navedeni dioničari su bliski prijatelji Putinove političke i gospodarske strukture (Khvostunova, 2014:16).

Unatoč tome što je, prema rejtingima Mediascopea, posljednjih šest godina gledanost kanala „Rossiya 1“ neznatno bolja, odabran je „Perviy kanal“ (Mediascope.net, 2023; Rbc.ru, 2021). Razlog tome je i što, prema Khaldarovoj i Pantti (2016), pokriva čak 98 posto teritorija Ruske Federacije, a to je, u usporedbi s ostalim televizijama, najviši postotak (Khaldarova i Pantti, 2016:1).

Irina Khaldarova i Mervi Pantti (2016) ističu i da je „Perviy kanal“ najprominentniji u širenju lažnih vijesti. Prema istim autoricama (2016), od početka konflikata, 2014. godine, nisu se libili lagati javnostima i koristiti najgore metode širenja dezinformacija. Khaldarova i Pantti (2016)

ističu nasilnu priču iz srpnja 2014. godine, o pogubljenju dječaka i majke od strane ukrajinskih nacista, za koje je kasnije potvrđeno da je lažna (Khaldarova i Pantti, 2016:6).

Autori (2016) sažimaju uređivačku politiku „Pervog kanala“ o izvještavanju o događajima u Rusiji komentarom s Twittera koji glasi: „Svi koji ste sumnjali u to da „Perviy kanal“ laže. Pogledajte ovdje, ovo je dokaz“, uz priložen link na mrežne stranice kanala (Khaldarova i Pantti, 2016:8).

6.2. Kritička analiza diskursa

Prema Machin i Mayr (2012) kritička analiza diskursa je pristup koja se koristi raznim alatima pri analizi teksta, a njome, kao konceptom bavili su se brojni autori poput Fairclougha, Wodak i van Dijka (Machin i Mayr, 2012:4). Autori (2012) se slažu kako ne postoji jedna, stroga definicija niti pravila za provedbu kritičke analize diskursa. Temelj na kojoj počivaju svi pristupi jest „činjenica da je jezik društveni konstrukt, dok u isto vrijeme ima glavnu ulogu pri svakodnevnom konstruiranju društvene stvarnosti“ (Machin i Mayr, 2012:4).

Autori poput Fairclougha i Wodak pretežno se bave odnosima moći u društvu, koji opstaju ili dolaze na snagu posredstvom lingvističkih formi. Fairclough (1989) kritičku analizu diskursa opisuje kao: „proces analiziranja lingvističkih elemenata u svrhu otkrivanja poveznica između jezika, moći i ideologije koji su skriveni od ljudi“ (Fairclough 1989 cit. prema Machin i Mayr, 2012:5).

Teoretičari kritičke analize diskursa često se bave moći uvjeravanja, načinom na koji elite, prema Gramscijevoj teoriji hegemonije, utječu na formiranje javnog mnijenja. „To podrazumijeva prihvaćanje moralnih, političkih i kulturoloških vrijednosti vladajućih elita“ (Machin i Mayr, 2012:24).

Uz sve više navedeno vežemo i koncept ideologije. Ona je, prema Machinu i Mayru (2012), „sustav vjerovanja o tome kako svijet funkcionira, a održavaju je pojedinci i kolektivi“. Ideologije su kroz povijest često korištene kako bi opravdale vladavinu elita i pružile im potrebnu legitimaciju kod naroda (Machin i Mayr, 2012:25).

Upravo tim fenomenima bavi se i analiza TV priloga „Pervog kanala“ o ratu u Ukrajini. Televizija je odabrana kao medij kojeg ruski građani najviše prate pa je stoga najrelevantnija pri širenju ideoloških poruka.

Unatoč tome što se radi o analizi TV priloga koji se sastoje i od slika, kadrova, pozicioniranja, primarni fokus, s obzirom na prirodu rada koji je ograničenog opsega, je na lingvističkim formama.

Na temelju knjige Machina i Mayra (2012), *How to do critical discourse analysis*, istražuju su razne značajke lingvističkih formi korištenih u izgradnji ideološki obilježenog diskursa ruskih medija. Koje vrste riječi se koriste? U tekstu se nastoji identificirati lingvističke fenomene kao što su: „dominantne riječi“ (2012:32-37), „pretjerano nizanje riječi“ (2012:37-38), „supresija, izbjegavanje korištenja određenih riječi“ (2012:38-39), „strukturne opozicije“ (2012:39-42), „korištenje termina koji pripadaju određenom žanru“ (znanstveni, administrativni, novinski i sl.) (Machin i Mayr, 2012:42-47).

Nadalje, s obzirom na cilj istraživanja, pažnja je usmjerena i na „upotrebu vrijednosno obilježenih glagola, prilikom citiranja određenog aktera u medijskom tekstu“ (2012:57-69) Još jedno od lingvističkih obilježja na koje valja obratiti pažnju jest: „Pripadaju li glagoli skupini „neutralnih, meta-propozicijskih, metalingvističkih, opisnih ili transkripcijskih“ “(Machin i Mayr, 2012:57-69) pri izvještavanju o sudionicima u ratu?

Machin i Mayr (2012) naglašavaju kako: „Jezik po svojoj prirodi nije neutralan. Kada opisuje aktere događaja, on im uvijek pripisuje određena identitetska obilježja, s ciljem izgradnje nekog ideološki obilježenog diskursa“ (Machin i Mayr, 2012:77-79). U središtu svake novinarske priče uvijek su ljudi, a ratno izvještavanje nije iznimka. Dakle, ključno je fokusirati se na to kako i koje jezične forme medij koristi prilikom izvještavanja o različitim akterima ratnih zbivanja.

Autori (2012) navode Van Leeuwenovu sistematizaciju klasifikacije aktera, a ona podrazumijeva: „personalizaciju i depersonalizaciju, individualizaciju naspram kolektivizacije, specifikaciju i generifikaciju, nominaciju ili funkcionalizaciju, korištenje počasnih funkcija, objektivizaciju, anonimizaciju, agregaciju, podjelu mi-oni (zamjenica naspram imenice) i supresiju“ (Machin i Mayr, 2012: 79-85). Upravo na navedene lingvističke forme treba obratiti posebnu pažnju.

6.3. Uzorak

Uzorak se sastoji od 287 televizijskih priloga „Pervog kanala“. U uzorak su uvršteni prilozi u širem vremenskom razdoblju od prvih godinu dana rata u Ukrajini (24. veljače 2022. do 24. veljače 2023.). Jedinice analize su isključivo prilozi koji se tiču agresije na Ukrajinu, a koju

Rusi nazivaju „specijalnom vojnom operacijom“. Bitno je napomenuti da su iz uzorka isključeni prilozi u kojima se eksplicitno pojavljuju samo ruski političari, poput obraćanja Putina ili njegovih ministara. Fokus je, dakle, na priložima čiji su središnji akteri „obični ruski ljudi“, vojnici, njihovi bližnji, Ukrajinci te drugi narodi povezani sa sukobom. Cilj je istražiti kako medijska kuća pod vlasničkim, uredničkim, institucionalnim i ideološkim pritiskom izvještava o ratu u Ukrajini.

Kako bi se smanjila količina jedinica uključenih u analizu, s obzirom na to da se radi o kritičkoj analizi diskursa, pri odabiru značajnih datuma, konzultirana je relevantna statistika i znanstvena literatura.

Tijekom prve godine dana ratnog stanja u Ukrajini, prema Levada Centru, zabilježen je pad gledanosti programa na temu rata u Ukrajini. Alyukov i dr. (2022) konkretno navode kako je: „u ožujku 2022. godine, televizijski program o događajima vezanim uz „specijalnu vojnu operaciju“ pratilo 64 posto građana, a taj broj do srpnja iste godine pao je na 56 posto“ (Alyukov i dr., 2022:7). Alyukov i dr. (2022) u svome istraživanju, također su zabilježili postepeno opadanje broja TV priloga o situaciji u Ukrajini u periodu od veljače do srpnja 2022. godine (Alyukov i dr., 2022:8).

Ono što je često za ratnu propagandu jest to da učestalost iste oscilira ovisno o trenutnom stanju na ratištu, osvajanjima i gubicima te određenim datumima, poput državnih praznika (Šiber, 1992(2):96, Alyukov i dr., 2022).

Kao jedinice analize odabrani su svi prilozi koji su emitirani na „Pervom kanalu“ prvog dana „specijalne vojne operacije“ te prilozi emitirani u središnjoj informativnoj emisiji „Vremya“ (nedjeljom „Voskresnoe Vremya“); na datume prijelomnih momenta u konfliktu prema vremenskim crtama značajnih medijskih izvora, te na datume od državnog značaja za Ukrajinu, Rusku Federaciju, ali i od političkog značaja za zajednice (poput Europske unije ili Sjedinjenih Američkih Država) koje su na neki način umiješane u rat, a dio su zapadnog svijeta.

Riječ je o datumima kao što su sam početak rata, određeni državni praznici obaju strana uključenih u rat, oslobođenja ili zauzimanja gradova i bitnih punktova, posjete predsjednika Zelenskog ili drugih državnika, „godišnjica“ početka rata te događaji koji su posebno odjeknuli medijima.

Informativna emisija „Vremya“ odabrana je iz praktičnog razloga – u njenim priložima sabrane su sve informacije koje se na kanalu vrte cijelog dana. Ona je prema ruskoj agenciji za mjerenje medija „Mediascope“, također najgledanija informativna emisija „Pervog kanala“, a razlog tome je i *prime time* termin u 21 sat (Mediascope.net, 2023; Rbc.ru, 2021).

Prikupljeni podaci se analiziraju tako da se kroz njih pokušaju identificirati specifični diskursni obrasci koji se klasificiraju i povezuju s političkom ideologijom i pozadinom trenutnog političkog establišmenta.

Popis praznika kronološki od 24. veljače 2022. godine do 24. veljače 2023. godine:

Ukrajinski državni praznici na koje će se birati jedinice analize su Dan žena (8. ožujka), Pravoslavna uskršnja nedjelja i ponedjeljak (24. travnja 2022. godine), Praznik rada (1. svibnja), Dan pobjede nad nacizmom u Drugom svjetskom ratu (9. svibnja), Dan Ustava (28. lipnja), Dan državnosti Ukrajine (28. srpnja), Dan neovisnosti (24. kolovoza), Dan zaštitnika (14. listopada), Katolički Božić (25. prosinca) i Nova godina (1. siječnja), Pravoslavni Božić (7. siječnja 2023.) (PublicHolidays.com.ua, 2023).

Ruski državni praznici na koje treba obratiti pažnju su: Međunarodni dan žena (8. ožujka), Dan proljeća i rada (1. svibnja), Dan pobjede (9. svibnja), Dan Rusije (12. lipnja), Dan narodnog jedinstva (4. studenog), Nova godina 2023. (1. siječnja), Dan zaštitnika Domovine (23. veljače) (rus. День защитника Отечества/*Den zaschitnikov Otechestva*”, prijevod prema Radunović, 2023) (PublicHolidays.ru, 2023). Unatoč tome što se ne radi o državnom prazniku, s obzirom na otisak koji je Drugi svjetski rat ostavio u ruskoj nacionalnoj svijesti, valja uvrstiti i Dan sjećanja i žalosti (22. lipnja) kada se Rusi diljem zemlje prisjećaju napada nacističke Njemačke na SSSR, 22. lipnja 1941. godine (Rbc.ru, 2023).

Značajni datumi u razvoju ratnog stanja na koji se uzimaju jedinice analize jesu, prema CNN-ovoj vremenskoj crti (2023): dolazak izbjeglica na poljsku granicu (2. ožujak 2022.), Evakuacija s Irpinskog mosta (6. ožujak 2022.), napad na rodilište u Mariupolju (9. ožujak 2022.), bombardiranje Mariupoljskog kazališta (16. ožujak 2022.), otkrivanje zločina u Buchi (1. travanj), potapanje ruskog vojnog broda „Moskva“ (14. travnja 2022.), predaja branitelja Azovstalske čeličane (17. svibnja 2022.), povlačenje ruskih vojnih snaga iz Harkiva (1. rujan), djelomična mobilizacija ruskog stanovništva (21. rujan 2022.), napad na krimski most (8. listopada 2022.), zamračenje Kijeva (10. listopada 2022.), oslobođenje Hersona (12. studenoga 2022.), posjet predsjednika Zelenskog Bijeloj kući (21. prosinac 2022.), Njemačko odobrenje slanja tenkova u Ukrajinu (25. siječnja 2023.) (CNN.com, 2023). Pri opisivanju ključnih

trenutaka u razvoju ratnih zbivanja i „CBS News“ te „The New York Times“ na svojim mrežnim stranicama istakli su navedene datume (Watson, 2022; The New York Times, 2023).

U uzorak su uvršteni i 4. lipanj 2022. (prvih sto dana rata) te 24. veljače 2023. (godišnjica rata) obzirom da su brojni mediji, poput: The New York Timesa, The Guardian, Sky Newsa, BBC-ija, Al Jazeera i Forbesa sumirali događaje u tom vremenskom razdoblju. Uzorak čini 287 TV priloga, emitiranih na 30 datuma odabranih na temelju više opisanih kriterija.

7. Ograničenja i etički prijepori

Tema koju kojom se bavi ovaj rad kompleksna je i izazovna. Kao takvu, teško ju je sažeti na ograničen broj stranica te zahtjeva konstante dopune, ukorak s napredovanjem konflikta. Nadalje, kada govorimo o metodi, kritičkoj analizi diskursa, ona nikad nije neutralna, jer je velik dio nalaza upravo interpretacija istraživača (van Dijk, 2008). Treba uzeti u obzir da su zaključci, iako utemeljeni u teorijskom okviru koji čine povijesne i znanstvene činjenice, donekle uvjetovani i vrijednosnim sustavom istraživača. Fokus je na identificiranju ideologije, odnosa moći i ostalih društvenih fenomena skrivenih u medijskom tekstu (Machin i Mayr, 2012:4-5;24-25). Neosporivo je da je identificiranje skrivenih ideoloških poruka u medijskom tekstu vezano i uz pogled istraživača na ideologiju koja se krije u diskursu.

Nadalje, van Dijk (2008) ističe da: “dok određene elite moći imaju utjecaj nad javnim diskursom, to ne znači da će primatelji automatski poruku prihvatiti na željen način” (van Dijk, 2008:93). Istraživanje se ne bavi recepcijom publike, ne mjeri utjecaj na njihove stavove ili mišljenja posredstvom ideološki obilježenih poruka, već se bavi samom formulacijom poruka.

Također, manjak vremenskih linija tijekom rata i najvažnijih događaja, utjecao je na izbor najvažnijih, prijelomnih trenutaka rata, na bazi zapadnih medija. To je također jedan od hendikepa. Nadalje, analiza nije multimodalna, unatoč tome što je analizirani medij upravo televizija, već je pretežito usmjerena na medijski tekst. Kadrovi, slike i ostali vizualni elementi nisu podrobno analizirani, već se rad usredotočio na lingvističku analizu.

Rat je tema o kojoj nije jednostavno donositi zaključke, radilo se o ratu oružjem ili informacijskom ratu. Svako istraživanje o ratnim događanjima, koja sa sobom nose stradanje i patnju, automatski nosi etičke izazove.

Nadalje, ratna propaganda, kao i ostale tehnike ratovanja, fenomen je koji koriste i agresori i žrtve. Ona nije plošan, jednodimenzionalni fenomen, već kompleksan mehanizam čije predispozicije su duboko utkane u politikama, povijesti i svijesti naroda (Kunczik i Zipfel,

206:265). Nažalost, uvijek postoji mogućnost da je tijekom istraživanja neka od dimenzija, nenamjerno ostala neistražena.

8. Rezultati

Kako o agresiji na Ukrajinu izvještava „Perviy kanal“?

Uz poštivanje uredničkih politika, spomenutih u prethodnim poglavljima, „Perviy kanal“ je izrazito kreativan pri izgradnji narativa o ratu u Ukrajini. Uz citiranje Putinovih riječi iz emisije u emisiju i recitiranja „propisanih termina“ poput teoreme, urednici emisije koriste dopunske metafore i termine koji podržavaju ideologiju vladajućih politika i ciljeva u Ukrajini.

Jedna od ključnih tehnika koju je lako primijetiti jest – ponavljanje. Ponavljaju se fraze, čitane vijesti s minimalnim izmjenama u tekstu, ponavljaju se kadrovi. Slični prilozi puštaju se na kanalu unedogled, u svim terminima informativnih emisija prvog dana invazije. To je jedna od provjerenih tehnika svake pa tako i sovjetske propagande. (Strovsky, 2015) Što više puta čujemo neku tvrdnju, veća šansa je da ćemo u nju početi vjerovati. Upravo su zato, TV prilozi središnje informativne emisije „Vremya“ savršen primjer i sažetak cjelodnevnog izvještavanja o temama.

Prvi dan „specijalne vojne operacije“ „Perviy kanal“ sažima ovako: "Precizni napadi naših oružanih snaga, ukrajinski vojnici koji su odlučili ne izvršavati kažnjive zapovijedi, Kijev kao strateški važna zračna luka, policijski sat, prometne gužve. To su glavni kadrovi dana“ („Perviy kanal, Vremya, 24.veljače 2022.).

U većini od 287 analiziranih priloga, spominju se: „specijalna vojna operacija“, „SVO“, „nacisti“, „nacionalisti“, „kijevski režim“, „ukrajinski nacisti“, „ukrajinske snage“. Dan početka „specijalne vojne operacije“ posebno je obilježen ponavljanjem termina poput: „genocid“, „zabranjeno oružje“, „ubojstva civila“.

„Perviy kanal“ o zbivanjima u Ukrajini izvještava senzacionalistički. Gotovo svaki prilog o zbivanjima na fronti uključuje; šetnje kroz rovove, prikazivanje zgrada koje su uništili Ukrajinci te taktičkih pozicija s kojih se „brani domovina“. Prije kadrova najavljuje se ekskluzivan sadržaj s bojišta. Poseban naglasak je i na velikoj požrtvovnosti novinara „Pervog kanala“ koji također riskiraju živote služeći svojoj domovini. Oni su okarakterizirani kao akteri koji donose istinu iz centra zbivanja u domove stanovništva. Dakle, (režimski) novinari su prikazani kao ključan dio obrane od dezinformacija.

Izvještavanje o temi rata u Ukrajini može se podijeliti s obzirom na glavne aktere vezane uz događaje. Diskurs koji gradi „Perviy kanal“ o akterima sa svrhom širenja ideologije vladajućih i popularizacije ciljeva „specijalne vojne operacije“ vođen je određenim zakonitostima.

O „kijevskom režimu“ i „ukrajinskim nacističkim snagama“

Prema reportažama iz Donjecka i Luhanska, kasnije Mariupolja, Harkiva, i ostalih ratom poharanih područja: ukrajinska vojska masovno koristi zabranjeno oružje u naseljenim mjestima i puca po stambenim zgradama i civilima. Spominju se ratni zločini nad civilima, teška artiljerija. Navodi se kako Ukrajina ne poštuje Minski sporazum niti Budimpeštanski Memorandum.

Kroz priloge se ponavlja kako se „kijevski režim već osam godina izivljava nad stanovništvom Donbasa, Donjecka i Luhanska“. Kao dio tog izivljavanja navode se ubojstva djece, žena, staraca, mučenje stanovništva u podrumima. Prema izvještavanju „Pervog kanala“ ukrajinska vojska puca po školama, vrtićima i bolnicama i koristi zabranjeno oružje. Vojnici se skrivaju u zgradama, „iza leđa civila“ poput kukavica.

Slika 1: „Prihvaćanje izbjeglica iz Donbasa u tijeku je diljem Rusije“, Izvor: Perviy kanal, 24. veljače 2022.

Djelovanje ukrajinskih vojnika čas se naziva „ratom protiv vlastitog naroda“, čas „pokušajem uništenja ruskih govornika koji žive na području, takozvanih, narodnih republika“. Ukrajinska

vojska je, prema „Pervom kanalu“, nacistička, teroristička rulja bez vojne taktike, koju naoružava NATO.

Diskreditira se i vijest o junacima sa „Zmijskog otoka” koji su ustali protiv ruskog vojnog broda te postali nadahnućem za mnoge ukrajinske vojnike. Takozvani “kijevski režim”, „Perviy kanal” u priložima optužuje za insceniranje zločina ruske vojske nad civilima u Buči, Mariupoljskom rodilištu, Kramatorsku i ostalim mjestima.

O ruskom djelovanju na fronti

Vojne sile narodnih republika, prema izvještavanju „Pervog kanala“ u potpunoj su kontroli situacije unatoč oružju koje koriste ukrajinske postrojbe. Prema izvještavanju kanala, oružje je po Ukrajini, i prije početka „specijalne vojne operacije“ taktički razmjestio NATO.

Nastavlja se graditi priča o nacističkim postrojbama koje se i dalje nazivaju „banderovcima“, a povezuje ih se s nacistima iz 1940-ih i neonacistima u zapadnim državama, poput Njemačke. Prema iscrpnoj reportaži „Pervog kanala“ oni ubijaju radi užitka. Navode se i masovne predaje mladih ukrajinskih vojnika koje su natjerali da ratuju za ciljeve nacista te su ostavljeni sami i nezaštićeni pri povlačenju.

U priloge su uvrštene izjave ukrajinskih vojnika koji su u ratnom zarobljeništvu, kojima ništa ne nedostaje, liječe ih, hrane i čuvaju te jedva čekaju da se sve završi da se vrate kući. Stvara se percepcija miroljubivih ruskih vojnika koji se, za razliku od „ukrajinskih nacista“, prema izvještajima „Pervog kanala“, ne izivljavaju nad ratnim zarobljenicima i stanovništvom. „Ekskluzivne snimke: Nakon bitke, ruski padobranci pružaju prvu pomoć ukrajinskom časniku ranjenom u blizini Kijeva. Poručnik Nacionalne garde Jegor Ostapij ima ozbiljne rane na ruci i nozi“(Perviy kanal, „Vremya“, 9. ožujka 2022).

Nadalje, posebno se naglašava da ruska strana ne puca po civilima. U operaciji, prema „Pervom kanalu“ sudjeluju profesionalni vojnici, dobrovoljci i plaćenici, koji su prije svega dobro obučeni i spremni ratovati u raznim uvjetima. Njihova snaga leži u vještinama, moralu, tradicionalnim vrijednostima, zajedništvu i podršci cijele države. Ukrajinci su prikazani kao sušta suprotnost profesionalnih i hrabrih ruskih vojnika: neorganizirani, uplašeni, demoralizirani, prepušteni na milost i nemilost i spremni predati se svakog časa.

O zapadu

Naglašava se kako Biden „kao i uvijek, krivnju svaljuje na Rusiju“ (Perviy kanal, 24. veljače 2022). Zapad se oglušio na vapaje Putina o opasnom nuklearnom naoružanju na teritoriju Ukrajine i opasnostima koje ono predstavlja za cijeli globalni poredak. Potencijal Ukrajine da se naoruža takvim oružjem uspoređuje se s Iranom i Sjevernom Korejom, po zadanoj Putinovoj paradigmi. Nadalje, navodni „teroristički napadi“ koje provode Ukrajinci, dovode se u korelaciju s ruskim djelovanjem u Čečeniji i Siriji. Odaje se dojam da su Rusi u Siriji stekli nužne vještine za svladavanje terorističkih režima, kao što je, prema „Pervom kanalu“ takozvani, „kijevski režim“.

Vijesti „Pervog kanala“ Rusiju stavljaju u poziciju zaštitnika svijeta i mira te posljednje linije obrane u zaustavljanju početka „globalnog rata“. Na dnevnom redu se često nalaze prosvjedi u Europi protiv poskupljenja cijena, a koji su direktna posljedica zapadnih sankcija Rusiji. Sankcije zapada su okarakterizirane kao „pucanj u nogu“ te se naglašava kako zbog istih pate samo narodi europskih država dok se Rusija dobro brine za svoje građane nizom gospodarskih mjera.

Protekom vremena, diskurs postaje obilježen novom paradigmom Vladimira Putina koja cilja na veliku urotu SAD-a protiv ruskog svijeta i destabilizaciju svjetskog poretka. SAD se direktno krivi za ekonomske nevolje i anti-ruske vanjske politike europskih država. Kao jedan od motiva SAD-a navodi se i novac. Prema „Pervom kanalu“, SAD je korporativna formacija koja samo žele zaraditi na patnji naroda koji pripadaju „Ruskom svijetu“ i gledaju svoj interes. Komunikacija koja se širi putem medija podsjeća na hladnoratovsku.

O Zelenskom

O Zelenskom se izvještava kao o nesposobnom izvršavati predsjedničku dužnost. „Perviy kanal“ koristi se njegovom glumačkom profesionalnom pozadinom kao lajtmotivom pri izvještavanju. Nastoji se stvoriti slika predsjednika kao marionete zapada, koja hoda neobrijane brade i govori velike riječi, a sve s ciljem igranja uloge žrtve i dobivanja najnovijeg NATO naoružanja za ispunjavanje nacističkih ciljeva „kijevskog režima“.

Također, prvog dana rata, navodi se kako Zelenski ostavlja ukrajinski narod u neznanju i mraku, što potiče razbuktavanje stanja panike. Uspoređuje ga se s Pinokijem koji laže i češka se po nosu. Pokušava se diskreditirati i prvu damu Ukrajine, Olenu Zelensku, koja svjetske lidere, upozorava na silovanja ukrajinskih žena i brojne druge ratne zločine. Dodatno se par

Zelenski pokušava diskreditirati spominjanjem njihovih inozemnih nekretnina, raspravama o boravku u Kijevu te dovođenjem u vezu s korumpiranim ukrajinskim oligarsima.

Zelenski je, prije svega, prikazan kao marioneta u službi širenja hegemonije SAD-a. Medijski tekst koji prati kadrove predsjednika Zelenskog, često sadržava elemente ironije, satire, maštovite usporedbe i metafore, a sve u službi izvrgavanja javnom ruglu.

O ruskoj kulturi

Prema izvještavanju „Pervog kanala” ruska kultura je na meti najnovijeg zapadnog trenda „otkazivanja” (eng. *cancel culture*). Jedan od dobro poznatih motiva za ratovanje na teritoriju jest „oslobođenje ruskih govornika” na područjima narodnih republika Donjecka i Luhanska, a sve je to posljedica Putinove ideologije ruske etnogeneze.

U televizijskim prilogima spominje se pokušaj „kijevskog režima” da izbriše zajedničku povijest bratskih država pod zastavom SSSR-a. Nadalje, rušenje sovjetskih spomenika palim borcima u Ukrajini, Poljskoj i Latviji naziva se „besramnim” i „ratovanjem protiv onih koji ne mogu odgovoriti”(Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya”; 24. travnja 2022).

Uspomena na „Veliki domovinski rat”, prema „Pervom kanalu“, pogažena je i izlaskom Ukrajine iz dogovora o očuvanju uspomene na heroje koji su pobijedili njemački nacistički režim. Ruski narod, na čelu s Vladimirom Putinom, u diskursu „Pervog kanala” postavlja se na pravu stranu povijesti. Ruski vojnici su zaštitnici, ne samo ruskih govornika, već i ruskih vrijednosti kao što su: obitelj, pravoslavlje, uspomena na veterane i domoljublje. Ističu se Putinove riječi o važnost otvaranja muzeja u kojima će biti dostupne točne povijesne informacije o izgradnji takozvane, „Nove Rusije”, kako bi se isključio utjecaj političke propagande (Perviy kanal, „Vremya”, 4. studeni 2022).

O medijima

Prema televizijskim prilogima „Pervog kanala” zapadni mediji šire dezinformacije, paniku i laži koje su u interesu zapadnih država. Nadalje, Facebook i tvrtka Meta se označava kao stroj širenja dezinformacija koji zarađuje milijarde na širenju neistina o događajima na teritoriju Ukrajine.

Masovni mediji u SAD-u, prema „Pervom kanalu”, namjerno potiču histeriju i šire nepouzdanje informacije, a naziva ih se i „svinjskim sustavom širenja dezinformacija i informacijskih napada” (Perviy kanal, „Vremya”, 2. ožujka 2022). Navode se i progoni

neistomišljenika u SAD-u i drugim državama. Zanimljivo je da se koriste i satirični komentari FOX-ovog Tuckera Carlsona kao potkrepljenje tvrdnji o lažima zapadnih političara.

Ruske vlasti lansirale su i portal „Obyasnyaem.RF”, koji se „bori“ protiv propagande „kijevskog režima” i zapadnih medija. „Perviy kanal” periodično podsjeća gledatelje da u slučaju nedoumice o informacijama koje čuju, odmah posjete portal. Naspram velike količine neistina koje se šire društvenim mrežama, prema „Pervom kanalu“, tamo će pronaći provjerene informacije o svemu od vojnih operacija do mobilizacije.

8.1. Koje su glavne značajke diskursa „Pervog kanala“ pri izvještavanju o ratu u Ukrajini? Za početak, valja obratiti pažnju na upotrebu **dominantnih riječi**, kako ih definiraju Machin i Mayr (2012), „Perviy kanal“ pri izvještavanju pretežno koristi lingvističke forme: „specijalna vojna operacija“, „kijevski režim“, „nacisti“, „ukrajinske snage“, „ukrajinski nacisti“, „nacističke snage“, „teroristi“, „teror“, „napad na civile“, „masovni napad“, „natovske haubice“, kada se diskurs vodi o ukrajinskoj strani.

Naprotiv, kada se gradi diskurs o djelovanju; ruske vlasti, Putina, vojnika ili bilo kojeg drugog, ruskog aktera u ratu u Ukrajini, koriste se riječi: „zaštita“, „oslobođenje“, „podrška“, „za pobjedu“, „pobjeda“, „zajedništvo“, „volonteri“, „dobrovoljci“.

Nadalje, **strukturalne opozicije** koje se koriste u izgradnji diskursa su: dobar - loš, kapitalizam - socijalizam, SAD - Ruska Federacija, zapadne države - ruski svijet, hrabri i vješti ruski vojnici - slabe i kukavičke ukrajinske snage, nacisti - osloboditelji, kapitalizam - socijalizam, neprijatelj - branitelj.

Neki od primjera su:

"U Donbasu se, protiv nasljednika fašizma, bore potomci Crvene armije" (Perviy kanal, "Vremya", 9. svibnja 2022).

"Vojnici ukrajinske vojske koji se predaju polažu oružje, govoreći "mi smo jedan narod", naspram: "razbojnici iz takozvanih nacionalnih bataljuna uzimaju ljude za taoce, organizirajući položaje za pucanje u stambenim zgradama" (Perviy kanal, "Vremya", 6. ožujka).

"Prije točno osam godina, stanovnici Krima odabrali su svoj put, u svoju rodnu luku, da uvijek budu zajedno s Rusijom. Krimljane su tada od neonacista štitili naši "dobri ljudi"" (Perviy kanal, "Vremya", 16. ožujka 2022).

"Skrivanje iza leđa žena i djece nije nova metoda. Također su ga aktivno koristili teroristi u Siriji." (Perviy kanal, "Vremya", 8. ožujka 2022).

Supresija, kao izostavljanje određenih riječi ili tema iz diskursa, kako je definiraju Machin i Mayr (2012:38), u diskursu izvještaja „Pervog kanala” prisutna je prije svega u izostavljanju upotrebe riječi “rat” u ruskom medijskom prostoru, pri izvještavanju o ratnim zbivanjima na teritoriju Ukrajine. Za vojna djelovanja koristi se samo termin „specijalna vojna operacija“ ili skraćeno “SVO”.

Naprotiv, pri izvještavanju „Pervog kanala“ riječ rat često se koristi kada se spominju: informacijski rat koji vode Ukrajina i Zapad protiv Rusije, rat sankcijama koji vodi Zapad (na čelu s SAD-om) protiv Rusije te potencijalni globalni rat, koji Rusija nastoji spriječiti svojim djelovanjem na području Ukrajine i vanjske politike.

Kada je pak riječ o **supresiji** kao pojednostavljuvanju tema (Machin i Mayr, 2012), ističe se šturost s kojom je „Perviy kanal” izvijestio o posjeti Zelenskog Bijeloj kući. Na dan kada je Zelenski posjetio američkog predsjednika, 21. prosinca 2022., u središnjoj informativnoj emisiji „Vremya” o toj temi emitirana je čitana vijest od svega pedesetak sekundi.

Pretjerano nizanje riječi (Machin i Mayr, 2012:37) jest također jedna od čestih tehnika, a savršen primjer je onaj iz priloga koji optužuje „kijevski režim” za širenje dezinformacija: „Laži kao temelj ukrajinske države. Izravne laži, iskrivljavanje činjenica i izravna nagađanja dugo su bili temelj informativnog programa Kijeva. Teoriju dr. Goebbelsa o obmani, primjenjuju i razvijaju nasljednici Trećeg Reicha. I čini se da metoda djeluje. Milijuni Ukrajinaca uronjeni su u paralelnu stvarnost.”(Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya“, 24. travnja 2022) Može se primijetiti puno nepotrebnih atributa, nizanja riječi sličnog značenja, a sve s ciljem pokušaja uvjeravanja.

Prema Machinu i Mayru (2012), urednici medijskih tekstova **određenim akterima u diskursu često pripisuju određene skupine glagola**. U komunikaciji „Pervog kanala”, najviše se ističu **meta-propozicijski glagoli** (Machin i Mayr, 2012:57-69). Kada se izvještava o pripadnicima ruske vladajuće strukture koriste se glagoli: objasniti, ispraviti, naglasiti, najaviti te naravno narediti, izjaviti i odgovoriti. Naprimjer: „Vladimir Putin je naglasio kako će naša zemlja nastaviti graditi svoj vojni potencijal” (Perviy kanal, „Vremya”, 25. prosinca 2022).

Nadalje, „**Putin je objasnio**” je jedna od čestih uvodnih fraza za citiranje Putinova mišljenja vezanog uz prethodno predstavljenu temu. Ta fraza pomaže održavanje izvjesnog

dojma o tome kako je Putin uvijek prisutan u javnosti, kako bi svome narodu objasnio kako pristupiti svakoj temi: „Vladimir Putin **elaborirao je** strategiju „podijeli pa vladaj“, koja se koristi protiv Rusije” (Perviy kanal, „Vremya”, 25. prosinca 2022).

Na to se nadovezuje i činjenica da je „Perviy kanal” taktički, na „Dan zaštitnika Domovine” izvijestio o rezultatima ispitivanja koje je proveo „Ruski centar za ispitivanje javnog mnijenja”. Prema čitanoj vijesti „Pervog kanala”, slušajući predsjednikov govor o postavljanju federalnih ciljeva: „80 posto ispitanika primijetilo je da je Vladimir Putin govorio iskreno, a 88 posto je reklo da je govor bio jasan i razumljiv” (Perviy kanal, „Vremya“, 23. veljače 2023).

Izvjesni autoritet posredstvom glagola dan je, ne samo Putinu, veći i Patrijarhu Kirilu: „Njegova Svetost patrijarh Kiril **naglasio je** da je vrlo važno da svaka osoba ima pravo govoriti svoj materinji jezik, ići u svoju crkvu i pritom ne biti izložena političkom pritisku” (Perviy kanal, „Vremya”; 16. ožujka 2022).

„Patrijarh Kiril **istaknuo je** da je jedan od ciljeva ove geopolitike slabljenje Rusije, koja je postala stvarno jaka zemlja. A za to se koristi podjela bratskih naroda uz pomoć laži” (Perviy kanal, „Vremya”, 9. ožujka 2022).

Meta-propozicijski glagoli (Machin i Mayr, 2012:60) koje koristi „Perviy kanal”, a označavaju odlučnost, prilikom citiranja institucija vlasti jesu: narediti, pozvati, zatražiti. Koriste se i pri izvještavanju o predsjedniku Lukašenk: „Lukašenko **je naglasio kako je naložio** službama da provedu sve potrebne protuterorističke mjere” (Perviy kanal, „Vremya”; 10. listopada 2022).

Česta je i uporaba **transkripcijskih glagola**, ponavljati i dodati, posebice kada je riječ o poricanju djelovanja vojske narodnih republika na području gdje obitavaju civili: „još jednom **ponavljamo** da su pripadnici milicija narodnih republika **izjavili da** se po gradovima ne puca” (Perviy kanal, „Vremya”, 24. veljače 2022).

Nadalje, na diskurs režima, koji se širi posredstvom izvještavanja „Pervog kanala” valja primijeniti Van Leeuwenovu sistematizaciju klasifikacije aktera (Machin i Mayr, 2012).

Naravno, diskurs je preplavljen klasifikacijom aktera po principu **individualizacije i kolektivizacije** (Machin i Mayr, 2012:80) Emisija „Vremya” od početka rata u svakoj epizodi uključuje prilog o ruskim herojima koji su se pokazali u „specijalnoj vojnoj operaciji” na ovaj ili onaj način. Njihove fotografije u uniformama, uz imena i prezimena, vrte se u TV priložima. Veličaju se njihovi podvizi i hrabrost pri zaštiti domovine. Kod pogibije ruskih vojnika ističu

se njihovi činovi, imena i prezimena i akcije kojoj su dali svoj obol u borbi protiv neprijatelja. Ukrajinske vojnike, pri izvještavanju o napadima ili porazima nad njima, tretira se kao kolektiv „ukrajinskih militanata”.

Nadalje, u diskursu je izgrađena **generička kategorija** koja označava aktere diskursa koji predstavljaju problem, opasnost te kojima je dodijeljena kategorija „drugosti”. To su, naravno, u slučaju „Pervog kanala” „ukrajinske snage”. Svi ukrajinski vojnici, svrstani su u problematičnu skupinu koja je direktna prijetnja. Ne koristi se sama riječ „Ukrajina” kada se izvještava o neprijatelju.

Diskurs je obilježen i upotrebom **funktionalizacije naspram nominacije**. U prilogama se rjeđe čuju imena i prezimena Volodimir Zelenski i Joe Biden. Češće se koriste funkcije američki predsjednik, ukrajinski predsjednik, kada se izvještava o spomenutim akterima. Imenici predsjednik nerijetko dodaju se atributi i imenice koji pomažu izgradnju ironije.

Naprimjer, u prilogu emisije „Voskresnoe Vremya” u kojem se nastoji prikazati Joea Bidena kao dementnog starca, koristi se sljedeća formulacija: „Kako to da **predsjednik nuklearne sile** slijedi bijelog zeca? Kao Alisa u zemlji čudesa” (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya”; 24. travnja 2022).

Predsjedniku nuklearne sile, Joeu Bidenu, pridružuje se i Volodimir Zelenski, koji je u prilogu emitiranom na „Dan pobjede” optužen za objavu na Instagramu na kojoj se, navodno, jasno vide obilježja nacističke divizije „Mrtva glava”:

„Iz Kijeva poručuju: **židovski predsjednik** ne može biti nacist”(Perviy kanal, „Vremya”; 9. svibnja 2022).

Još neki od blagih primjera upotrebe funkcionalizacije naspram nominacije su:

„Čudne riječi za šefa europske diplomacije - potvrdile su smjer prema opskrbi Kijeva zapadnim oružjem” (Perviy kanal, „Vremya”, 17. svibnja).

„Francuski predsjednik najavio je „kraj izobilja” ” (Perviy kanal, „Vremya”; 24. kolovoz 2022)

„Posjet predsjednika Ukrajine Washingtonu provodi se uz pratnju američkih vojnika” (Perviy kanal, „Vremya”, 21. prosinca 2022).

Pri izvještavanju u potezima „protivnika”, „Perviy kanal”, koristi se i **depersonalizacija**, poput: „Bijela kuća ponovila je da neće podleći pritisku Kijeva” (Perviy kanal, „Vremya”, 16. ožujka 2022).

Pri izgradnji diskursa prisutna je i **objektivizacija aktera**. U prilogu naslova „Ukrajinska baka sa zastavom Pobjede postala je simbol snage protiv državne amnezije”, donosi se priča o simpatičnoj starici koja je malom gestom podsjetila na zajedničku povijest bratskih naroda. U tu svrhu opisana je kao: „Mala, krhka starica koja nam je odmah svima postala najbliža, poput majke” (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya”, 24. travnja 2022). Staricu se svodi na fizička obilježja, a osim reminiscencije na veliku pobjedu, priča o njoj sa sobom nosi i metaforu “majke Domovine”.

Unatoč širokoj upotrebi svjedočanstava uplašanih izbjeglica, hrabrih vojnika i njihovih obitelji, oslobođenih stanovnika gradova s imenom i prezimenom, česta je i **anonimizacija aktera** u izgradnji diskursa. Reporter i voditelji u studiju često koriste termine koji ne identificiraju točni izvor navedenih tvrdnji poput: „Kada o tome svjedoče cijela sela, nameće se pitanje: zašto Europa ne čuje stanovnike Donbasa?” (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya”, 12. lipnja 2022) ; „Sami stanovnici kažu, u usporedbi sa stanjem pod kijevskim vlastima - nebo i zemlja”(Perviy kanal, „Vremya”, 25. prosinca 2022).

Pozivanje na mišljenja stručnjaka je također od jedna metoda u izgradnji diskursa, a u potonjoj tvrdnji također ide ruku pod ruku s anonimizacijom, prilikom izgradnje režimskog diskursa: „Neki stručnjaci počeli su govoriti o kolektivnom ludilu političara. Euro-sabotaža tako to možemo nazvati, a glavno je pitanje tko i zašto gura Stari svijet u siromaštvo” (Perviy kanal, „Vremya”, 12. studenog 2022).

Ubijeni ukrajinski vojnici tretirani su kao broj, statistika. Klasifikacija aktera uz pomoć **agregacije** najviše je vidljiva kada se spominje broj poraženih bataljuna, ubijenih vojnika, uništenih zrakoplova, dronova i vozila. Nadalje, kako bi uvjerali stanovništvo da su njihovi gubici minimalni, u statistiku su pretvorili i pripadnike vlastitih vojnih snaga: „Naši gubici su za desetinu puta manji, od početka rata svega - 5937” (Perviy kanal, „Vremya”, 21. rujna 2022).

Supresija ili izostavljanje aktera, koristi se kada se govori o sankcijama. Sankcije nisu aktivan sudionik u konfliktu, one ne mogu, same po sebi utjecati na druge aktere (Machin i Mayr, 202:85). Ipak, karakteristike aktera dodjeljuju se fenomenu „sankcija” u svrhu izgradnje ideološki obilježenog diskursa: “Možda se ispostavi da sankcije ne samo da su zbližile pozicije Moskve i Pekinga, već su pogodile i monolit kolektivnog Zapada” (Perviy kanal, „Vremya”, 8. ožujka 2022).

Još relevantnih primjera:

“Sankcije protiv Rusije rezultiraju padom životnog standarda u zapadnim zemljama” (Perviy kanal, “Vremya”, 14. travnja 2022).

“Sankcije ugrožavaju međunarodnu nuklearnu sigurnost” (Perviy kanal, “Vremya”, 24. veljače 2022).

Vidljivo je i komuniciranje „**Mi - Oni podijele**” kada se govori o ruskom narodu naspram SAD-u, zapadu i “kijevskom režimu”. Prema „Pervom kanalu”, kategoriji “Mi” pripadaju svi na teritoriju Ruske Federacije, u dijaspori, na „oslobođenim područjima” i onima na kojim ruska vojska ratuje s ciljem oslobođenja. Ogledni primjer izgradnje „Mi-Oni podijele” u diskursu je prilog o oslobođenim regijama i gradovima: „Regije Donjeck i Lugansk, Zaporizje i Herson sada su **zauvijek jedno s Rusijom. Zajednička sudbina, tisućljetna povijest, duhovna veza**, ali što je najvažnije - **milijuni ljudi** koji su cijelom svijetu pokazali kakva je **volja naroda**. Zapad ne treba Rusiju, **mi je trebamo**, predsjednik je to više puta rekao”(Perviy kanal, „Vremya”, 25. prosinca 2022).

U više opisane diskursne tehnike kojima se služi „Perviy kanal” u svakom slovu, riječi, kadru i tonu, imaju utkanu ideologiju „razvijenog putinizma”(Boban i Cipek, 2017:100). Čini se kako su televizija „Perviy kanal” i njeni zaposlenici, spremni učiniti sve kako bi ciljevi „specijalne vojne operacije” postali duboko usađeni u srca naroda i dijelom njihove podsvijesti. Zajedništvo i vrijednosti ruskog naroda, reminiscencija na Drugi svjetski rat, uzdizanje vojnika na čelu s vrhovnim državnim zapovjednikom - sve su to vijesti „Pervog kanala”.

Ovaj medij beskompromisno širi dojam o tome da raspolaže svim potrebnim, pouzdanim informacijama koje se odnose na događaje u Ukrajini, a ako ih oni nemaju - ima ih vlast, a pogotovo šef države - Putin. Diskurs „Pervog kanala” je začarani informativni krug.

Dakle, putem izvještavanja „Pervog kanala” uspješno se gradi diskurs u službi vladajuće ideologije, a usput se koriste i propagandne tehnike.

8.2. Kojim tehnikama i mehanizmima, tipičnim za propagandu, se koristi „Perviy kanal” pri izvještavanju o ratu u Ukrajini?

Upotreba autoriteta

Može se pretpostaviti da će jedna od ključnih tehnika propagande u putinovskoj Rusiji biti upotreba autoriteta. Putin se, i kroz lingvističke forme, priloge i zastupljenost njegovog mišljenja u uređivačkim politikama, utkao duboko u tkivo i podsvijest ruskog naroda. „Perviy

kanal” Putina predstavlja kao rješenje za sve probleme. On zna, hoće i može riješiti probleme. On je pravi vođa, šef države.

Primjer upotrebe autoriteta jest i prilog koji je emitiran kao dokaz da se Putin ne krije ni od koga/čega i kako je uvijek spreman izaći i razgovarati s običnim pukom „oči u oči”. U prilogu „Pervog kanala” Putin na, vidno praznom Crvenom trgu, razgovara sa šačicom volontera, rukuje se sa svakim, obraća im se „na ti” i ispituje ih kako im može pomoći. Jedna od volonterki u prilogu ga je zamolila da zajedno mašu njenoj majci, koja će gledati prilog. Susret s volonterima završava zajedničkom fotografijom pred obnovljenim spomenikom (Perviy kanal, „Vremya”, 4. studenog 2022).

Slika 2: „O obnovi Donbasa i pomoći obiteljima mobiliziranih: veliki razgovor Vladimira Putina s volonterima” Izvor: Perviy kanal, „Vremya”, 4. studenog 2022.

Emocionalni sendvič

Gotovo svaki prilog koji donosi priču o vojnicima s bojišnice, njihovim obiteljima ili volonterima koristi se propagandnom tehnikom „**emocionalnog sendviča**” (Šiber, 1992).

Kao primjer valja navesti prilog pod nazivom „Žene ruskih vojnika sudjeluju u foto projektu koji se provodi po cijeloj zemlji” emitiranom 24. veljače 2023. Prilog počinje uvodom „Muževo svečano vojno odijelo na ženskim ramenima kao simbol nevidljivih zagrljaja i jedinstva s onima koji su sada na prvoj crti bojišnice“ (Perviy kanal, „Vremya”, 24. veljače 2022). Nastavlja se predstavljanjem žene koja je prva odjenula muževo svečano vojno odijelo

i fotografiju objavila u znak podrške mužu. Slijede svjedočanstva žena vojnika; jedna je bila trudna kada je muž otišao u rat, druga plače jer joj nedostaje muževa podrška, a trećoj je muž poginuo.

Dalje su prikazani kadrovi žena koje šiju tople hlače za vojnike, djeca koja pišu pisma i crtaju za vojnike. Emocionalni sendvič zatvara se odlaskom na frontu. Reporter „Pervog kanala” pokazuje vojnicima video snimljen u sklopu foto projekta uz tekst: „reporteri našeg kanala na fronti vojnicima pokazuju slike projekta, a oni gledaju nadajući se da će vidjeti baš svoju ljubljenu” (Perviy kanal, „Vremya”, 24. veljače 2022). Prilog se završava porukama vojnika svojim odabranicama: „Mi znamo, vjerujemo, da nas doma čekaju”; „Želim pozdraviti svoju Julječku, zahvalan sam joj što me voli, čeka” (Perviy kanal, „Vremya”, 24. veljače 2022).

Emocionalno otežane riječi

„Terorizam kao temelj državne politike Ukrajine. U odnosu na njihov narod, prema njihovim novinarima. Tako je bilo i zadnjih osam godina. Razbojnici odlučuju tko je moćnik, što je zakon, pravda. Oni koji su nepoželjni jednostavno su ubijeni“ (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya“, 1. svibnja 2022).

Osim prethodno spomenutih riječi negativne konotacije koje se dodjeljuju ukrajinskoj strani kao što su: nacizam, fašizam i terorizam, a koje slijedi sva sila pozitivnih epiteta za predstavnike ruske strane u konfliktu, valja naglasiti i upotrebu specifičnih uvreda, ali i epiteta u programu „Pervog kanala“.

Na meti uvreda često se nalazi predsjednik Zelenski, a u komentaru, koji je emitiran 8. listopada 2022. godine, naziva ga se: ološem, *infant terribleom*, razmaženim zlobnim dječakom, koji je isprljao informacijski prostor, žrtvom ekstaze. Na to se nadovezuje upotreba riječi: „odrasli ujaci iz NATO-a i starac Biden koji su ljuti na malog, razmaženog dječaka Zelenskog“ (Perviy kanal, Analitički program "Međutim" s Mihailom Leontievom, „Vremya“, 8. listopada 2022).

Nadalje, izuzetno metaforičan, primjer emocionalno otežanih riječi susrećemo u prilogu o jedinici ugovornih vojnika PMC Wagner. „Perviy kanal“ izvještava uz upotrebu posebnih epiteta: „Prvu violinu sviraju Wagner PMC jedinice. Jedinica se neformalno naziva orkestrom, a njeni borci nazivaju se glazbenicima. Uključujući i njihov kreativni pristup poslu (Perviy kanal, „Vremya”: 10. listopada 2022). Kreativnosti u izgradnji senzacionalističkog narativa „Pervom kanalu“ ne nedostaje ni kada se izvještava o plaćenicima.

Prijenos emocija

Transfer emocija vidljiv je u izvještavanju koje je konzistentno u izgradnji slike (ruskih) vojnika kao simbola junaštva i Domovine. Oni nisu samo ljudi koji ratuju, već domoljubi koji ispunjavaju svoj dug domovini i time postavljaju primjer svojoj djeci kako se voli domovina. Rat u Ukrajini predstavljen je kao rat za ruske, obiteljske vrijednosti i mir. Borba cijele Ruske Federacije za mir i pravo biti ponosnim ruskim građanima.

Naprimjer, žena dobrovoljca tvrdi kako je njen muž u „SVO“ otišao dobrovoljno, jer nije mogao okrenuti glavu, a za sina izjavljuje: „Nadam se da će on biti sličan njemu kad odraste, baš što se karaktera tiče, jer je tata bez razmišljanja rekao da se neće skrivati, da ide zaštititi svoju zemlju“, a prilog se završava tonom: „On kao i tata jednog dana želi biti dio vojne policije i štititi svoju zemlju, a zasad se veseli s ostalim mališanima" (Perviy kanal, „Vremya“, 7. siječnja 2022).

Djeca; izbjeglice, djeca vojnik ili siročad, su lajtmotiv koji se kroz priloge „Pervog kanala“ često koristi u propagandne svrhe: „Galinina starija djeca su tinejdžeri. Oni po zvuku znaju koji projektil leti u njihovom smjeru“ (Perviy kanal, 24. veljače 2022).

Izvještaji 1. rujna 2022. (prvog dana škole) posebno ističu djecu, a navodi se da će u Donbasu: „djeca učiti po ruskom programu obrazovanja“ (Perviy kanal, „Vremya“, 1. rujna 2022).

U prilogu „Šef moskovske regije susreo se sa školarcima koji čekaju svoje najmilije s prve linije bojišnice“ dužnosnik se dječaku, kojeg zanima hoće li se njegov otac uskoro vratiti iz rata, obraća riječima: „Jura, činjenica je da je služiti vojsku vrlo teška profesija. Vojnici su svugdje poštovani zato što su odabrali put koji uključuje obranu zemlje“ (Perviy kanal, „Vremya“, 25. siječnja 2023).

Slika 3: „Još jedna skupina siročadi iz Donbasa stigla je u Podmoskovje“ Izvor: Perviy kanal, „Vremya“, 8. listopada 2022

Tehnika povezanih stavova

Trenutne borbe se dovode u vezu s pobjedom u Drugom svjetskom ratu, ali i borbama u čečenskim ratovima i Siriji. Tako se svi koji su podržavali ciljeve tih vojnih operacija protiv terorizma, pridobivaju na stranu „specijalne vojne operacije“. Posebno je snažno, prethodno spomenuto, buđenje osjećaja u ljudima koji čuvaju uspomenu na svoje djedove, veterane „Velikog Domovinskog rata“. Ta snažna kolektivna uspomena ulaznica je u umove i srca mnogih:

„Moj djed je bio topnik i stigao je do Berlina. Ali ovo je moj sin, njegov praunuk, umro je prije samo mjesec dana u Ukrajini, u blizini Harkiva, u gradu Izjumu“ (Perviy kanal, „Vremya“, 9. svibnja).

„Mnogi nisu ni razmišljali o drugom izboru profesije postali su asevi zračnih snaga po uzoru na očeve i djedove“ (Perviy kanal, „Vremya“, 23. veljače 2023).

Direktna poveznica između ondašnjih i sadašnjih heroja su i prilozima poput onog o bakici čiji se muž 1943. godine borio protiv nacista, koja piše pisma podrške ruskim vojnicima, šalje im pletene čarape, u njima slatkiše: „Kada bismo vam mogli pokazati lica vojnika koji dobivaju

pakete ove bakice, vidjeli biste suze u njihovim očima"(Perviy kanal, „Vremya“, 25. prosinca 2022).

Zamjena imena

Umjesto vlast u Kijevu ili ukrajinske vlasti, pri komunikaciji se koriste riječi – „kijevski režim“ u varijacijama „kijevski nacistički režim“, „kijevski teroristički režim“, a umjesto naziva ukrajinska vojska koriste se riječi – „ukrajinski nacisti, banderovci, militanti“.

„Regionalne vlasti su sigurne da iza svega stoje ukrajinski militanti“ (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya“, 12. lipnja 2022).

„Kijevski režim je doveo velike snage ovdje, nadajući se da će napredovati, ali dobro koordiniran rad ruskih jedinica uništava te planove. Naši borci pokazuju spremnost, utreniranost, pravu hrabrost“ (Perviy kanal, „Vremya“, 12. studenog 2022).

Prilog emitiran 2. ožujka 2022. godine navodi: „nacionalisti brane ljudima odlazak iz Mariupolja, pucaju jedan u drugoga“, "pobornici režima koji se podigao na Majdanu muče ruskojezične stanovnike zauvijek im uništavajući živote i nanoseći psihičke traume" "ukrajinski nacisti opustošili su trgovine“ (Perviy kanal, „Vremya“, 2. ožujka 2022).

Upotreba stereotipa

Kako bi podsjetili da su dobro upoznati s „kijevskim nacističkim režimom” protiv koga se bore. Koriste se argumenti o osam godina terora na Krimu, loših životnih uvjeta u Donbasu, Donjecku, Luhansku i ostalim „oslobođenim gradovima“. Donose se priče o mučenjima civila u podrumima od strane ukrajinskih vojnika.

Dodatno, kako bi se ocrnio ukrajinski narod izvještava se o ukrajinskim izbjeglicama koje se u domovima „dobrih ljudi“ koji su ih primili ponašaju neadekvatno, ostavljaju nered, a na ruske govornike se deru da prestanu govoriti na ruskom jeziku i koriste ukrajinski u komunikaciji s njima (Perviy kanal, „Vremya“, 6. ožujka 2022). Daje se do znanja da teror „kijevskog režima“ traje već neko vrijeme, da dobro znaju tko su oni koji ga čine i podupiru.

Stereotipizacija se jasno iččitava i iz izjave za javnost „Komunističke partije Ruske Federacije“ koju je prenio „Perviy kanal“: „Rukama nacista i banderovaca u Ukrajini, Amerikanci, Anglosaksonci i NATO pokrenuli su veliki rat protiv nas. Odavno su proglasili Rusiju i Kinu neprijateljem broj 1 u svojim dokumentima. I sve se radi kako bi se uništio ruski svijet“ (Perviy kanal, „Vremya“, 10. listopada 2022).

Manipulacija konformizmom

Često je i spominjanje povijesti, pozivanje na njenu važnost i ukazivanje na pokušaje kijevskog režima da promijeni povijest, da izbriše zajedničku povijest dvaju bratskih naroda. Ljude se poziva da budu na strani: pravih obiteljskih vrijednosti, pravih pobjednika, pravoj strani povijesti. Stvara se ozračje zajedništva u kojem svatko mora dati svoj obol kako bi se ruski dobrovoljci što prije vratili kući. Tako se podsvjesno stvara pritisak da se ljudi pridruže cilju, kako bi, kada sve završi, bili pobjednici.

„Deset mjeseci koliko traje SVO, svaki dan u izvješćima s fronte doznajemo kako se ruski vojnici i časnici bore za svaki metar zemlje, odbijajući radikale, one koji su prekrížili svoju povijest, zakleli se na vjernost neofašistima i jednostavno izgubili ljudsko lice" (Perviy kanal, „Vremya“, 25. prosinca 2022).

Transfer popularnosti

Transfer popularnosti najviše se koristi prilikom izvještavanja o koncertima podrške ruskim vojnicima, građanima, ženama vojnkinjama i sl. Popularni pjevači i bendovi nastupaju na koncertima za podizanje morala, a spominju se: Oleg Gazmanov, Grigorij Leps, glazbena skupina Zemljane, Vladimir Presnjakov, Aleksandr Maršal, grupa Fabrika i brojni drugi. (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya“, 6. ožujka 2022).

„Perviy kanal” 2. ožujka 2022., izvještava o koncertu „Ponosan sam što sam Rus” ovako: „Ruske zvijezde nadaju se da će se glazba ujediniti i podržati sve one koji su danas uključeni u važnu mirovnu misiju”. Frontmen grupe Zemljane koja je uživala veliku popularnost osamdesetih, prije sloma SSSR-a, izjavio je za „Perviy kanal” sljedeće: „Mi smo umjetnici koji su došli na ovaj koncert u znak podrške našim vojnicima. Ona će im, vjerojatno, sada biti potrebna" (Perviy kanal, „Vremya”, 2. ožujka 2022).

Nadalje, „Perviy kanal“ često izvještava o rusofobiji u zapadnim državama koja uključuje bojkotiranje ruskog jezika, umjetnosti, ekonomije i ruskih državljana. Poznate osobe koriste se i u svrhu pojačavanja dojma „otkazivanja ruske kulture“, a to je, prema „Pervom kanalu”: „Fenomen izmišljen u Sjedinjenim Državama kao legitiman način mržnje, koji je dosegao svjetsku razinu... A s tim se susrela i poznata pjevačica Anna Netrebko" (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya”, 6. ožujka 2022).

Mehanizmi u službi propagandnih tehnika koje navode Kunczik i Zipfel (2006)

Nadalje, **negiranje krivnje za početak ratnih zbivanja (Kunczik i Zipfel, 2006:267)**, upravo je temelj propagandne komunikacije ruskog vladajućeg režima. Nastoji se održati dojam da je cilj vojnih akcija „oslobođenje” stanovništva od režima koji traje već minimalno osam godina i stati na kraj teroriziranju koje vrše „ukrajinski militanti” pri podršci „kijevskog režima” koji je započeo s dolaskom Juščenka na vlast. „Perviy kanal” ne propušta priliku da na svaki državni praznik ili obljetnicu, podsjeti tko je pravi krivac za rat: „Kroz europske integracije, podsjećamo, Zapad je potaknuo Kijevski Majdan, što je rezultiralo državnim udarom, od kojeg je prošlo točno devet godina” (Perviy kanal, „Vremya”, 23. veljače 2023).

Prema „Pervom kanalu”, motivacija za početak nemira u Ukrajini su: „Novac, plin i politika glavni su razlozi. A sve ostalo je već posljedica” (Perviy kanal, „Vremya”, 2. ožujka 2022).

Demoniziranje neprijatelja (Kunczik i Zipfel, 2006:267), kao dobro prokušana ruska ratna propagandna tehnika, široko je zastupljena u izvještavanju „Pervog kanala”. Većina ukrajinskih vojnika kategorizira se u naciste koji ubijaju radi užitka, a nacistička ideologija im je fetiš, kvazireligija (Perviy kanal, „Voskrenoe Vremya“, 6. ožujak 2022).

„Voditelj ukrajinske televizije rekao je da je spreman osobno istrijebiti rusku djecu“; „Poziva na istrebljenje ruskih građana, kao što su njemački nacisti jednom pozvali na istrebljenje Židova i Slavena“ (Perviy kanal, „Vremya“, 16. ožujka 2022).

Nadalje, prethodno spomenute **optužbe o masovnim napadima na civile i taktičkom napadanju stambenih zgrada s ciljem uništenja**, eskaliraju u proglašenje ukrajinskih snaga neljudskim i nečovječnim. „Perviy kanal” ide toliko daleko da plasira „vijest” o ispitivanju biološkog oružja u Ukrajini u kojoj se navodi: „Zloslutni detalji o eksperimentima na ljudima, bespomoćnima i ne potpuno svjesnima onoga što im je učinjeno. Riječ je o pacijentima psihijatrijske bolnice” (Perviy kanal, „Vremya”; 14. travnja 2022).

Štoviše, ruske vlasti idu toliko daleko da, ratujući, žele stvoriti dojam da je cilj rata, to jest „specijalne vojna operacija”, uspostava mira i sprječavanje globalnog rata. Riječ je propagandnoj tehnici **igranja uloge mirotvorca, nacije koja „ne želi rat“ (Kunczik i Zipfel, 2006:265)**.

Primjeri:

O „oslobađanju“ Mariupolja: „Grad koji je Kijev učinio taocem. Grad koji je vidio toliko boli i smrti sada se doslovno ponovno rađa iz pepela (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya“, 1. svibnja 2022).

Stanovnici Donjecka: „Želimo živjeti u mirnoj zemlji, govoriti svoj materinji jezik i osjećati se ponosnima na naš narod, djedove, pradjedove, očeve koji su branili ovaj svijet i nastavljaju ga štiti“ (Perviy kanal, „Vremya“, 9. svibnja 2022).

Prilog „Regije Donbas, Herson i Zaporizžje pripremaju se za referendum o pridruživanju Ruskoj Federaciji“ donosi medijski tekst o „ljudima koji su proživjeli vojno djelovanje na teritoriju i svjedočili su tome tko nas je uništavao, tko nas je ubijao“ dopunjen izjavama ljudi: „Čekali smo oslobođenje, sad čekamo referendum“; „Želim mir, želim se vratiti kući, a poslije referenduma pojaviti će se nada da će se nekad ovo sve završiti“ (Perviy kanal, „Vremya“, 21. rujna 2022).

Prikazivanje ratnih ciljeva kao općih, a ne osobnih (Kunczik i Zipfel, 2006:267)

Najjednostavniji primjer je: “Da bi vojska obavila svoj borbeni posao, naša podrška je važna” (Perviy kanal, “Vremya”; 4. studenog 2022).

Na praznike poput Nove godine i Božića, prilozi „Pervog kanala“ postaju sve kreativniji. Tako je s prve linije u Donjeckoj republici emitiran prilog o tome kako vojnici slave Novu godinu na bojišnici. U prilogu je prikazano kako otvaraju poklone i pisma zahvalnosti ljudi iz cijele Rusije: „Hvala vam, zaštitnici naši“, jedna je od poruka, a vojnici tvrde da im ta pisma mnogo znače: „Osjetiš te ljude i da te podržavaju“. U prilogu vojnici gledaju i novogodišnje obraćanje Putina sa suznim očima. Za kraj čestitaju praznik gledateljima (Perviy kanal, „Vremya“, 1. siječnja 2022.).

U prilogu o billboardima s fotografijama ruskih vojnika koji su osvanuli u svim gradovima Rusije, koristi se *vox populi* za stvaranje slike podrške običnih prolaznika vojnom cilju: „Čuvajte se, mi smo s vama“; „Oni su junaci, štite domovinu. Ponosimo se“ „Jako vas volimo i cijenimo. Čuvajte se, dečki“ (Perviy kanal, „Vremya“, 4. studenog 2022).

Propagandna tehnika stvaranja percepcije da **ratne zločine čini samo neprijateljska strana (Kunczik i Zipfel, 2006:267)** je prisutna u velikom broju priloga, a posebice je upečatljiv prilog koji je emitiran na katolički Božić 2022. godine. U prilogu se optužuju Sjedinjene američke države i Europa da vode informacijski rat protiv Rusije, a „kijevski režim“ za iznošenje mrtvih

tijela na ulice s ciljem slaganja scenografije za propagandu. Diskreditiraju se svjedočenja predsjednika Zelenskog o zločinima, riječima: „Netko treba reći tom bivšem komičaru, da takve laži uopće nisu smiješne“ (Perviy kanal, „Vremya“, 25. prosinca). Nadalje opovrgavaju se i upozorenja prve dame, Olene Zelenske o silovanju ukrajinskih žena od strane ruskih vojnika.

Primjer nešto uobičajenije upotrebe ove propagandne tehnike je: „Ukrajinski nacionalisti namjerno stavljaju vojnu opremu u stambena područja, među visoke zgrade, i odatle pucaju. Lokalni stanovnici s užasom gledaju s prozora svojih stanova“ (Perviy kanal, „Vremya“, 8. ožujka 2022); „I opet su namjerno pogodili civilne objekte i civile. Među žrtvama su i djeca“ (Perviy kanal, „Vremya“, 16. ožujka 2022).

Od samog početka „specijalne vojne operacije“ naglašava se **opasnost od nuklearnog naoružanja (Kunczik i Zipfel, 2006:267) „kijevskog režima“**, u tom kontekstu spominje se Černobilska elektrana: „Nadležni izvor izvijestio je o razvoju „prljave“ atomske bombe u Ukrajini“ (Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya“, 6. ožujka 2022). Nakon što se rat širi na područje Zaporizžja, gdje se nalazi nuklearna elektrana, „Perviy kanal“ izvještava o potencijalnoj nuklearnoj katastrofi koju bi mogao uzrokovati „kijevski režim“.

Nadalje, u priložima „Pervog kanala“ širi se propagandna poruka o postojanju **laboratorija za razvoj biološkog oružja na teritoriju Ukrajine**, a koji financira SAD (Perviy kanal, „Vremya“, 9. ožujka 2022). Optužbe o upotrebi kemijskog oružja, također nisu strane propagandnom stroju: „Planiraju raznijeti spremnike s otrovnim kemikalijama“ (Perviy kanal, „Vremya“, 4. lipnja 2022).

Od početka rata spominje se i upotreba zabranjenog, dalekometnog oružja u naseljenim mjestima, a naoružanje Ukrajine od strane Zapada i NATO-a, svakodnevna su pojava u televizijskim priložima „Pervog kanala“: „Zapadni „prijatelji Kijeva“ natječu se tko će poslati više vojne opreme u Ukrajinu“(Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya“, 24. travnja 2022).

Manipuliranje brojkama poginulih vojnika (Kunczik i Zipfel, 2006:267), navedeno je prilikom spominjanja agregacije, kao tehnike diskursa kojom se ljudi svode na brojke. Ruske vlasti, naravno, nastoje ostaviti dojam kako je u ratu poginulo mnogo manje ruskih vojnika.

„Nacisti trpe kritične gubitke - do 90 posto u brojnim jedinicama i sada se povlače“ (Perviy kanal, „Vremya“, 4. lipnja 2022). Nadalje, izvještava se o tome kako je jedan ruski vojnik sposoban uništiti mnogobrojne ukrajinske vojnike. Unatoč masovnim napadima od strane

ukrajinskih snaga, „Perviy kanal” izvještava: „Mi smo bez gubitaka” (Perviy kanal, „Vremya”, 9. ožujka 2022).

Korištenje „religijskih argumenata” (Kunczik i Zipfel, 2006:267) je propagandna tehnika koja se najviše koristi na blagdane, ali i u priložima o vojnicima. Javni prostor često se daje Patrijarhu Kirilu koji poziva na molitvu i zajedništvo u bogu i čistim, ruskim vrijednostima, naspram prljavih zapadnih pobuda koje se šire među ruskim svijetom. Patrijarh ratovanje u Donbasu naziva: „metafizička borba stanovnika narodnih republika protiv prihvaćanja prljavih zapadnih vrijednosti”(Perviy kanal, „Voskresnoe Vremya”, 6.ožujka 2022).

„Za rusku vojsku koja ispovijeda pravoslavlje, mogućnost sudjelovanja u sakramentima Crkve i komunikacije sa svećenicima velika je moralna i duhovna podrška“ (Perviy kanal, „Vremya“, 7. siječnja 2022) tekst je priloga koji prethodi ovome: „Mračna djela događaju se u Kijevu. Šizmatici – predstavnici UPC-a, takozvane pravoslavne crkve Ukrajine, održali su službu...” (Perviy kanal, „Vremya“, 7. siječnja, 2022).

Predstavljanje kritičkog razmišljanja kao izdaju vlastitog naroda (Kunczik i Zipfel, 2006:267)

Vijest o kriminalizaciji širenja dezinformacija s kaznom do 15 godina zatvora proširena je brzinom munje. Upozorava se i na laži na društvenim mrežama, kojima ne treba vjerovati, a građane se poziva da se informiraju samo na provjerenim, državnim mrežnim stranicama.

Već prvog dana „SVO-a“, formulacija vijesti o zabrani antiratnih prosvjeda i sankcioniranju istih nosi niz skrivenih poruka o stavu vladajućih o propitkivanju ciljeva operacije u Ukrajini: „**Važno upozorenje** danas su izdali Istražni odbor, Ministarstvo unutarnjih poslova i Moskovsko tužiteljstvo. **Toplo su preporučili suzdržavanje od sudjelovanja u svim vrstama nekoordiniranih akcija.** Odjeli su podsjetili da za organizaciju neovlaštenih skupova, kao i nereda, zakon predviđa strogu kaznu, do lišenja slobode. Ministarstvo unutarnjih poslova **priopćilo je** kako će biti pritvoreni zbog provokativnih ili agresivnih postupaka protiv policijskih službenika“ (Perviy kanal, „Vremya“, 24. veljače 2022).

9. Rasprava

Analiza je pokazala da „Perviy kanal“ koristi cijeli arsenal lingvističkih formi u izgradnji ideološki obilježenog diskursa pri izvještavanju o temama vezanim uz rat u Ukrajini. Propagandne tehnike, specifične za ruski medijski prostor, a koje spominju brojni autori poput Dougherty (2014), Strovsky (2015), Khaldarova i Panttini (2016), Edenborg (2017) i Alyukova i dr. (2022) identificirane su i u priložima „Pervog kanala“ emitiranima u prvih godinu dana rata.

Pri izvještavanju o temi rata u Ukrajini, „Perviy kanal“ vodi se Putinovom paradigmom. Kada ga ne citiraju direktno, spominju ga u medijskom tekstu ili reproduciraju njegovu ideologiju kroz svoje kadrove, lingvističke forme i javljanja korespondenata. Narativ Vladimira Putina o ruskom identitetu, koji u fokus stavlja tradicionalne, obiteljske, pravoslavne vrijednosti i „odricanje od svakog nacizma i šovinizma“ (Blakkisrud, 2016:256-257) upravo su temelj na kojem je zidana svaka vijest, svaki izvještaj, svaka reportaža.

Nadalje, činjenicu da je napad najbolja obrana, ruski režim ne koristi samo na polju fizičkih sukoba. Ona se širi i na informacijski prostor, okrivljavanje druge strane, koju čini „kijevski režim“ i zapadne države, za širenje laži, histerije i dezinformacija o događajima u Ukrajini. Dakle, riječ je zbilja o „hibridnom ratu“, kako vojne sukobe koji traju od 2014. godine naziva Pasitselska (2017).

Prije početka istraživanja, postavljena su dva istraživačka pitanja koja glase:

IP1: Koje su glavne značajke diskursa „Pervog kanala“ pri izvještavanju o ratu u Ukrajini?

IP2: Kojim tehnikama, tipičnim za propagandu, se koristi 'Perviy Kanal' pri izvještavanju o ratu u Ukrajini?

Istraživanje je pokazalo da su teme koje se tiču rata u Ukrajini predstavljene na senzacionalistički način; reporteri izvještavaju s prve linije bojišnice, sadržaj se najavljuje kao ekskluzivan, u medijskom tekstu se ne izbjegava korištenje pogrđnih naziva i direktnog optuživanja. Ne postoji objektivnost, niti dobra mjera novinarske profesije. Novinarstvo je, u priložima „Pervog kanala“ podčinjeno državnim interesima.

Najčešće teme o kojima izvještava „Perviy kanal“ u kontekstu rata u Ukrajini, prema analizi su: kijevski režim i Zelenski, informacijski rat i laži protivnika, opasnost od naoružanja,

otkazivanje ruske kulture, snaga i herojstvo ruske vojske, zapadne sankcije i njihove posljedice, uništenje protivnika te mišljenje predsjednika o potonjim temama.

Glavni lingvistički elementi diskursa „Pervog kanala“ pri izvještavanju o ratu u Ukrajini su: „dominantne riječi“ (2012:32-37), „pretjerano nizanje riječi“ (2012:37-38), „supresija, izbjegavanje korištenja određenih riječi“ (2012:38-39), „strukturalne opozicije“ (2012:39-42) (Machin i Mayr, 2012:42-47). Nadalje, glagoli koji se najviše koriste s ciljem obilježavanja raznih sudionika u ratu pripadaju skupinama: „neutralnih, meta-propozicijskih i transkripcijskih“ (Machin i Mayr, 2012:57-69).

Iz komuniciranih poruka jasno se iščitavaju ideologije vladajućih kao što su: ruski imperijalizam, putinizam, militarizam i autokracija. O tome svjedoče dominantne riječi s negativnom konotacijom prema ukrajinskoj strani konflikta su: „banderovci“, „kijevski režim“, „nacisti“, „ukrajinske snage“, „ukrajinski nacisti“, „nacističke snage“, „teroristi“, „teror“, „napad na civile“, „masovni napad“. U eteru „Pervog kanala“ dominantne riječi s pozitivnom konotacijom koje se odnose na ruski narod su: „zaštita“, „oslobođenje“, „podrška“, „za pobjedu“, „pobjeda“, „zajedništvo“, „volonteri“, „dobrovoljci“.

Poseban naglasak, pri izvještavanju, stavljen je na veličanje uloge ruskih vojnika, dobrovoljaca koji se hrabro suočavaju s neprijateljem. Upravo oni su simbol svih pozitivnih vrijednosti Putinove ideologije „ruskosti“. Očevi, sinovi, muževi pa čak i plaćenici, na prvoj liniji obrane Rusije i svijeta od nacizma i širenja američke hegemonije, su utjelovljenje hrabrosti, muškosti i junaštva. Nakon analize izvještavanja „Pervog kanala“ o vojnim licima jasnije je zašto gledatelji televizije čine većinski udio u 59 posto ispitanika koji se slažu s tvrdnjom: „Svaki pravi muškarac trebao bi služiti vojsku“ (Levada. Ru, 2022b).

Paradigma Kiseljovljevog uredničkog programa, koji podrazumijeva: „izvještavanje samo o zločinima koje je počinio neprijatelj i veličanju Putina kao pozitivnog aktera u negativnoj međunarodnoj atmosferi“ (Strovsky, 2015) u punoj je upotrebi u izvještajima „Pervog kanala“.

Kada se izvještava o glavi države, Vladimiru Putinu, česta je upotreba meta-propozicijski glagola (Machin i Mayr, 2012:57-69), kao što su: objasniti, ispraviti, naglasiti, narediti i odgovoriti, a ista lingvistička forma koristi se i prilikom izvještavanja o moskovskom Patrijarhu Kirilu i „prijateljima“ ruskog režima, poput Lukašenka. „Perviy kanal“ koristi svu silu pogodnih lingvističkih formi, konstrukcija priča i kadrova u svojim priložima kako bi se njegova uloga vrhovnog autoriteta u Rusiji, došla do izražaja.

Akteri ratnih zbivanja u Ukrajini, o kojima se pretežito izvještava su: Ukrajinci, ukrajinski vojnici, ukrajinski političari, ruski političari i institucije, ruski vojnici i članovi njihovih obitelji, izbjeglice i „oslobođenici“ ratom zahvaćenih područja te zapadni političari i mediji. Kategorizacija i karakteriziranje aktera provodi se posredstvom lingvističkih tehnika kao što su: „personalizacija i depersonalizacija, individualizaciju naspram kolektivizacije, specifikaciju i generifikaciju, nominaciju ili funkcionalizaciju, korištenje počasnih funkcija, objektivizaciju, anonimizaciju, agregaciju, podjelu Mi-Oni (zamjenica naspram imenice) i supresiju“ (Machin i Mayr, 2012: 79-85)

Nadalje, propagandne tehnike kojima se koristi „Perviy kanal“ pri izvještavanju su otprije poznate tehnike poput zamjene naziva „ukrajinska vojska“ terminom „banderovci“ (Strovsky, 2015:106, Edenborg, 2017:162; Khaldarova i Pantti, 2016:4) koje označava pristaše nacističkog režima.

Selektivni odabir povijesnih činjenica vidljiv je, ne samo u „izgradnji mitova“ (Strovsky, 2015:106), u čijoj službi je, prema Strovskom (2015) upotreba epiteta za Vladimira Putina, poput „šefa države“ i pejorativnih imena pripisanih Ukrajincima poput: „lažljivci“, „nacisti“, „teroristi“. Potonje, prema Šiberu (1992) možemo svrstati u tehniku korištenja emocionalno otežanih riječi. Povijesne činjenice biraju se i pri korištenju drugih propagandnih tehnika koje definira Šiber (1992), kao što su: tehnika povezanih stavova, zamjena imena, upotreba stereotipa te manipulacija konformizmom.

Temelj za konstrukciju propagandnih poruka najčešće je, kolektivno sjećanje na najveći trijumf ruskog naroda koji je vezan za pobjedu Sovjeta nad njemačkim nacistima u Drugom svjetskom ratu. Manipulacija konformizmom gradi se i posredstvom mišljenja stanovnika koji podržavaju vojne ciljeve u Ukrajini, na sličan način kao u istraživanju koji je provela Pasitselska (2017).

Česta je upotreba propagandnih mehanizama kao što su: „demonizacija neprijatelja“ (Dougherty, 2016; Kunczik i Zipfel, 2006), izgradnja polarizacije „Mi-Oni“ (Kunczik i Zipfel, 2006; Pasitselska, 2017), izokretanje uloge – žrtva krivac (Pasitselska, 2017), to jest krivljenja druge strane za početak rata i predstavljanje svoje države kao države koja ne želi rat (Kunczik i Zipfel). Sve su to propagandne tehnike u službi fenomena „alijenacije neprijatelja“ s ciljem „ispiranja mozgova i manipulacije“ (Melville, 1988 cit. prema Strovsky, 2015:101).

Slično kao i u istraživanjima Alyukova i dr. (2022) lajtmotivi koji se koriste sa svrhom legitimizacije postupaka u Ukrajini su: oslobođenje, zaštita stanovnika narodnih republika i svih ruskih govornika, sprječavanje globalnog rata. Njima se pridružuju i sprječavanje

nuklearne opasnosti koju predstavlja neprijatelj (Kunczik i Zipfel, 2006) te suzbijanje širenja američke hegemonije.

Iz propagande koju širi „Perviy kanal“ jasno se isčitavaju imperijalistički motivi koji vode rusku vanjsku politiku na teritoriju Ukrajine, a koje spominje Kropatcheva (2006). Riječ je pozicioniranju Ruske Federacije kao važnog aktera u međunarodnoj politici te osloboditelja bratskih naroda, poput Ukrajine.

Iz ove perspektive, čini se kako je teško izbjeći ideološki obilježen diskurs u suvremenoj Ruskoj Federaciji. Naoko, šanse za pronalazak neovisnih, vjerodostojnih izvora informacija o ratu u Ukrajini svedene na nulu. Rat sa sobom nosi emocije poput straha i neizvjesnosti, a u potrazi za objašnjenjima, gledatelji su primorani potražiti ih na dostupnim mjestima. Činjenica da je televizija i dalje masovni medij koji konzumira najviši postotak ruskog stanovništva olakšava posao vladajućem režimu koji, putem vlasništva, u svoji rukama čvrsto drži uzde TV emitera.

Ipak, zaglušivanje javnog prostora medijskim tekstovima pisanim iz samo jedne perspektive ne mora biti tako crno, kao što se čini. Uvijek postoji vjerojatnost da, kako tvrdi van Dijk (2008), „primatelj poruku ne prihvati na željen način“ (van Dijk, 2008:93), iako politička kultura autokratskih država duge propagandne tradicije, poput Ruske Federacije (Boban i Cipek, 2017; Strovsky, 2015), možda nije najplodnije tlo za razvoj kritičkog razmišljanja.

Ispitivanja javnosti Levada Centra, pokazuju veliku podršku ispitanih, posebice gledatelja televizije, ratnim ciljevima, vlastima i Vladimiru Putinu, što ukazuje na pozamašan uspjeh propagandnog stroja. Ipak, valjalo bi provesti neovisno istraživanje o stvarnom učinku medijskih poruka „Pervog kanala“ na uvjerenja i stavove ruskog stanovništva. Istraživanje u fokus grupama na stanovnicima raznih demografskih skupina, doprinijelo bi shvaćanju načina na koji one primaju propagandne poruke i u kolikom postotku im vjeruju. Naravno, pritom bi se trebalo voditi pretpostavkom da se ispitanici neće bojati iskazati mišljenje suprotno uvjerenjima vladajućeg režima pod prijetnjom sankcija, poput zatvora. Tako što je teško zagarantirati.

Zanimljivo bi bilo i istražiti motivaciju medijskih djelatnika za izvještavanje na „podoban“ način. Čime se vode pri konstruiranju diskursa i ugradnji propagandnih tehnika u medijski tekst? Je li riječ o internaliziranim uvjerenjima i stavovima, stranačkoj ili političkoj pripadnosti, financijskoj motivaciji ili goloj egzistenciji? Zašto ulažu tolike napore u orkestriranje tako maštovitog propagandnog izvještavanja?

Neki od nedostataka provedene analize su: definiranje značajnih datuma za odabir jedinica analize na osnovi vremenskih crta zapadnih medija i stavljanje fokusa samo na lingvističke forme što uključuje izostavljanje većine vizualnih elemenata iz analize. Ipak, u obzir treba uzeti činjenicu da je kritička analiza diskursa, od samog početka, uvjetovana vrijednosnim sustavom istraživača. Neminovno je stoga, naglasiti kako je istraživanje provedeno iz perspektive „zapadnih, demokratskih“ stavova i uvjerenja istraživačice.

S obzirom na ograničenost resursa, vremena i opsega rada, multimodalna kritička analiza diskursa nije primijenjena, ali bilo bi značajno provesti je na manjem uzorku, nad istaknutim, narativom i kadrovima, bogatim priložima „Pervog kanala“

10. Zaključak

Cilj analize bio je utvrditi na koji način, kao medijska kuća s većinskim državnim udjelom u vlasništvu, o temi rata u Ukrajinu izvještava „Perviy kanal“. Provedena je kritička analiza diskursa na uzorku od 287 jedinica analize koju čine svi televizijski prilozi prvog dana rata u Ukrajini te TV prilozi središnje informativne emisije „Vremya“ (nedjeljom „Voskresnoe Vremya“) na 30 datuma. Izabrani su datumi ključnih trenutaka u razvoju sukoba prema izvještavanju inozemnih, pretežito zapadnih medija. Njima su dodani državni praznici obiju zaraćenih strana s obzirom na opaske iz prethodnih istraživanja o pojačavanju propagandnih aktivnosti upravo na praznike, kada medije konzumira veći broj gledatelja.

Analiza je pokazala da „Perviy kanal“ izvještava u korist vladajućeg režima i ideologija. Lingvističke forme kojima se koriste u medijskom tekstu kreativne su, metaforične, pune upotrebe stereotipa i reminiscencije na povijesne činjenice. Povijesni trenuci koji su temelj gradnje diskursa negativne ili pozitivne konotacije, jesu: pobjeda Sovjeta nad nacističkom njemačkom u Drugom svjetskom ratu, ukrajinska nacistička frakcija iz 1941.. dolazak Juščenka na vlast, prosvjedi na Majdanu, čečenski ratovi i anti-terorističke akcije u Siriji, Referendum za pripojenje Krima te konflikti u godinama koje su slijedile sve do 24. veljače 2022.

Televizija koristi sva raspoloživa sredstva i resurse kako bi što zornije negativno prikazala aktere s ukrajinske strane konflikta. Konstantno izvještavanje o; pucanju ukrajinskih vojnika na civile, korupciji ljudi bliskih ukrajinskim vlastima na čelu s Volodimirom Zelenskim, bijesnom NATO naoružanju te opasnosti od nuklearne katastrofe i upotrebe biološkog i kemijskog oružja,

samo su neki od načina kojima ciljano pokušavaju delegitimizaciju ukrajinske strane u konfliktu.

Informativni rat je, paralelno s ratom na bojišnici, u punom jeku, a „Perviy kanal“ raspolaže i koristi širok arsenal pa tako i ekskluzivne reportaže upravo s tih bojišnica. Kada se karakteriziraju ruski akteri u konfliktu; političari, vojnici, obitelji vojnika, volonteri i građani koji podržavaju ciljeve rata u Ukrajini, novinari „Pervog kanala“ su spremni ući u svaki rov, razrušenu zgradu ili iskonstruirati maštovite narative. Oni zbilja djeluju kako i sami navode, u službi cilja vojne operacije i donose putinovsku konstrukciju istine u domove svojih gledatelja.

Emocije, upravo ono na što propaganda cilja, temelj su priloga „Pervog kanala“. Kada je u pitanju vlast cilj je prenijeti osjećaj povjerenja. Kada se radi o vojnicima, u gledatelju se nastoji probuditi osjećaje poput ponosa, empatije i željom da podrže i doprinesu što bržem okončanju ratnog stanja.

Naprotiv, izvještavanje o ukrajinskim vojnicima, pa čak i stanovništvu koje je izbjeglo iz ratom poharane Ukrajine, nastoji izazvati najgore emocije poznate čovječanstvu. TV prilozima „Pervog kanala“ tada prikazuju naciste, ubojice male djece, staraca i žena, teroriste kojih se treba bojati. Urednička politika nastoji izazvati i gađenje prema kukavičkim postrojbama ukrajinske vojske koji haraju teritorijem i ugnjetavaju ruski narod.

Prijezir i strah je osjećaj koji „Perviy kanal“ asocira sa zapadnim zemljama, a na čelo postavlja SAD. Strah od širenja američke hegemonije i mržnje prema ruskom narodu aktivira duboko ukorijenjene stavove ruskog naroda o opasnosti sa Zapada koja cilja na uništenje svega ruskoga.

Joe Biden i Volodimir Zelenski na posebnoj su meti kada se radi o delegitimizaciji na osnovi nesposobnosti obnašanja dužnosti. Kroz metafore i satiru, Bidena i Zelenskog prikazuje se kao dementnog starca koji maše duhovima i ne zna koji je dan, i beskrupuloznog razmaženog dječaka koji se neslano šali s ukrajinskim narodom radi financijske dobiti.

„Perviy kanal“ u svrhu propagande s vremenom je posebice razvio tehniku korištenja najranjivijih društvenih skupina poput staraca, veterana rata, žena i djece; izbjeglica i siročadi. U eteru ove nacionalne televizije nije isključena niti upotreba uvreda i najgorih propagandnih tehnika.

Zaključno, izvještavanje „Pervog kanala“ bogato je diskursom vezanim uz ideologije vladajućih, a posebice za nacionalnu ideju koja je obilježila „razvijeni putinizam“ (Boban i Cipek, 2017) Neosporivo je da ideologija vladajućih elita utkana u uredničke politike „Pervog

kanala“ pri konstruiranju poruka vezanih uz rat u Ukrajini. „Perviy kanal“ ide tri koraka dalje, te igrajući lajtmotivima novog ruskog imperijalizma, koristi sva raspoloživa sredstva manipulacije kako bi se postigao željeni utjecaj na gledatelja.

11. Literatura

Alyukov, Maxim i dr. (2022) Propaganda Setbacks and Appropriation of Anti-war language: “Special Military Operation” in Russian Mass Media and Social Networks (February-July 2022), *Russia Institute*, University of Wolverhampton.

Becker, Johnatan (2004) Lessons from Russia: A Neo-Authoritarian Media System. *European Journal of Communication* 2004 (19):139.

Bernays, E. L. (1928) *Propaganda*. New York: Horace Liveright.

Blakissrud, Helge (2016) Blurring the boundary between civic and ethnic: The Kremlin’s new approach to national identity under Putin’s third term, U: Kolstø, Pål i Blakkisrud, Helge (ur) *The New Russian Nationalism: Imperialism, Ethnicity and Authoritarianism 2000–15* (str. 249-275). Edinburgh: Edinburgh University Press Ltd.

Boban, Davor i Cipek, Tihomir (2017) *Politički sustav Rusije*. Zagreb: Plejada; Sarajevo: University Press.

Boyd-Barrett, Oliver, 2017, Ukraine, Mainstream Media and Conflict Propaganda, *Journalism Studies* 18(8):1016-1034.

CNN.com (2023) Russian invasion of Ukraine: A timeline of key events. *CNN.com* 24. veljače <https://edition.cnn.com/interactive/2023/02/europe/russia-ukraine-war-timeline/index.html>
Pristupljeno 9. srpnja 2023.

→ CNN.com (2023)

Dougherty, Jill (2014) Everyone Lies: The Ukraine Conflict and Russia’s Media Transformation, *Harvard Kennedy School*, Shorenstein Center on Media, Politics and Public Policy.

Edenborg, Emily, 2017, *Politics of Visibility and Belonging: From Russia’s “Homosexual Propaganda” Laws to the Ukraine War*. London:Routledge.

Khaldarova, I., & Pantti, M. (2016). The narrative battle over the Ukrainian conflict. *Journalism Practice* 10(7), 891-901.

Khvostunova, Olga (2014) Corruption of the Fourth Power: The Decline of the Russian Media. *Institute of Modern Russia* 2014 (1).

Kizlova, Kseniya i Norris, Pippa (2022) What do ordinary Russians really think about the war in Ukraine? *The London School of Economics and Political Science* 17. ožujak. <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2022/03/17/what-do-ordinary-russians-really-think-about-the-war-in-ukraine/> → Kizlova i Norris (2022)

Kropatcheva, Elena (2006) Russian Foreign Policy towards Ukraine: a Case of New Imperialism?. *Centre for OSCE Research Institute for Peace Research and Security Policy at the University of Hamburg*.

Kunczik, Michael i Zipfel, Astrid (2006) *Uvod u znanost o medijima i komunikologiju*. Zagreb: Zaklada Friedrich Ebert.

Levada.ru (Yuri Levada Analytical Center) (2022) Approval of institutions, ratings of politicians and parties, 4. ožujak <https://www.levada.ru/en/2022/03/04/approval-of-institutions-the-state-of-affairs-in-the-country-ratings-of-parties/> Pristupljeno 9. srpanj 2023. → (Levada.ru, 2022a)

Levada.ru (Yuri Levada Analytical Center) (2022) Russian Army. 16. prosinac <https://www.levada.ru/en/2022/12/16/russian-army/> Pristupljeno 9. srpanj 2023. → (Levada.ru, 2022b)

Levada.ru (Yuri Levada Analytical Center) (2023) How Russians see the results of 2022. 30. siječnja <https://www.levada.ru/en/2023/01/30/how-russians-see-the-results-of-2022/> Pristupljeno 9. srpanj 2023. → (Levada.ru, 2023a)

Levada.ru (Yuri Levada Analytical Center) (2023) Approval of institutions, ratings of politicians and parties: January 2023. 16. veljače <https://www.levada.ru/en/2023/02/16/approval-of-institutions-ratings-of-politicians-and-parties-january-2023/> Pristupljeno 9. srpanj 2023. → (Levada.ru, 2023b)

Levada.ru (Yuri Levada Analytical Center) (2023) Conflict with Ukraine: Assessments for February 2023. 13. ožujak <https://www.levada.ru/en/2023/03/13/conflict-with-ukraine-assessments-for-february-2023/> Pristupljeno 9. srpanj 2023. → (Levada.ru, 2023c)

Machin, David i Mayr, Andrea (2012) *How To Do Critical Discourse Analysis: A Multimodal Introduction*. London: Sage Publications Ltd.

Mediascope.net (2023) Reitingi – Televidenie, https://mediascope.net/data/?FILTER_TYPE=tv Pristupljeno 9. srpnja 2023.

Pasitselska, Olga (2017) Ukrainian crisis through the lens of Russian media: Construction of ideological discourse. *Sage Journals: Discourse and Communication* 00(0).

Pasitselska, Olga (2022) Better Ask Your Neighbor: Renegotiating Media Trust During the Russian–Ukrainian Conflict. *Human Communication Research* 48(2): 179–202; Oxford University Press.

Pavlik, John V. (2022) The Russian War in Ukraine and the Implications for the News Media. *Athens Journal of Mass Media and Communications* 2022(8):1-17.

Perviy kanal (2023) Arhiva vijesti, <https://www.1tv.ru/news/> Pristupljeno 15. srpanj 2023.

Public Holidays Global.ru (2023) Russia Public Holidays 2023, <https://publicholidays.ru/2023-dates/> Pristupljeno 9. srpanj 2023. → PublicHolidays.ru (2023)

PublicHolidays Global.com.ua (2023) Ukraine Public Holidays 2022, <https://publicholidays.com.ua/2022-dates/> Pristupljeno 9. srpanj 2023. → PublicHolidays.com.ua (2023)

Rbc.ru (2023) Ведущие телеканалы синхронно теряют рейтинги, <https://www.rbc.ru/newspaper/2021/12/24/61c4633d9a79476fde8b7dce> Pristupljeno 12. srpanj 2023. → Rbc.ru, 2021

Rbc.ru (2023) День памяти и скорби. 82-я годовщина начала Великой Отечественной войны. Как советские граждане узнали о нападении, <https://www.rbc.ru/life/news/6492bf139a7947b9ef185126#contents-p2> Pristupljeno 12. srpanj 2023 → Rbc.ru, 2023

Rbc.ru (2023) Ведущие телеканалы синхронно теряют рейтинги, <https://www.rbc.ru/newspaper/2021/12/24/61c4633d9a79476fde8b7dce> Pristupljeno 12. srpanj 2023 → Rbc.ru, 2021

Reporters without borders (2013) World Press Freedom Index 2013. https://rsf.org/en/node/79174?year=2013&data_type=general Pristupljeno 9. srpanj 2023 → RBF, 2013

Reporters without borders (2014) 2014 : Eastern Europe and Central Asia. <https://rsf.org/en/2014-eastern-europe-and-central-asia> Pristupljeno 10. srpanj 2023 → RBF, 2014

Reporters without borders (2022) Europe - Central Asia Polarisation to the west, war & propaganda to the east. <https://rsf.org/en/classement/2022/europe-central-asia> Pristupljeno 10. srpanj 2023 → RBF, 2022

Reporters without borders (2023) Europe - Central Asia Press freedom in Europe overshadowed by the war in Ukraine. <https://rsf.org/en/classement/2023/europe-central-asia> Pristupljeno 10. srpanj 2023 → RBF, 2023a

Reporters without borders (2023) Index EUROPE - CENTRAL ASIA Russia. <https://rsf.org/en/index?year=2023> Pristupljeno 10. srpanj 2023 → RBF, 2023b

Strovsky, Dmitry (2015) The Russian Media Coverage of the 'Ukrainian Issue': the Priorities of Informing. *Studies in Media and Communication* 3(1).

Šiber, Ivan (1992) *Politička propaganda i politički marketing*. Zagreb: Alinea. → Šiber, 1992a

Šiber, Ivan (1992) Ratna propaganda. *Politička misao* 29(1):89-106. Fakultet političkih znanosti: Zagreb. → Šiber, 1992b

The New York Times.com (2023) How Russia's war in Ukraine has unfolded, month by month.

A timeline of Russia's full-scale invasion of Ukraine, which began one year ago. <https://www.nytimes.com/article/ukraine-russia-war-timeline.html> Pristupljeno 12. srpanj 2023 → Nytimes.com (2023)

van Dijk, Teun A. (2008) *Discourse and Power*. New York: Palgrave Macmillan.

Watson, Eleanor (2022) 100 days of war in Ukraine: A timeline, *CBS News.com* 3. lipnja. <https://www.cbsnews.com/news/ukraine-russia-war-timeline-100-days/> → Watson (2022)

12. Prilozi

Prilog 1. Jedinice analize

Datum	Naziv priloga - prijevod	Naziv priloga - izvorni
24. veljače 2022	Donjeck i Lugansk zatražili su pomoć od Rusije u obrani od agresije Ukrajine	Донецк и Луганск попросили Россию помочь отразить агрессию Украины
24. veljače 2022	Granatiranje se nastavlja u Narodnoj Republici Luhansk	В Луганской народной республике продолжают обстрелы
24. veljače 2022	Prihvatanje izbjeglica iz Donbasa u tijeku je diljem Rusije	Беженцев из Донбасса продолжают принимать по всей России. Новости. Первый канал (1tv.ru)
24. veljače 2022	Situacija u Donbasu postaje sve alarmantnija sa svakim satom	Ситуация в Донбассе с каждым часом становится все более тревожной
24. veljače 2022	Oružane snage Ukrajine otvorile su vatru na Lugansk dvjesto puta samo u posljednjem danu	Вооруженные силы Украины только за последние сутки две сотни раз открывали огонь по Луганску
24. veljače 2022	Ukrajinski predsjednik uputio je izravne prijetnje kada je dopustio Kijevu da revidira Memorandum iz Budimpešte	От украинского президента поступали прямые угрозы, когда он допустил пересмотр Киевом Будапештского меморандума
24. veljače 2022	Vijeće sigurnosti UN-a, na zahtjev Ukrajine, okupilo se na hitnom sastanku	Совбез ООН по просьбе Украины собрался на экстренное заседание
24. veljače 2022	Tijekom osam godina granatiranja i bombardiranja	За восемь лет обстрелов и бомбежек в Донбассе были

	Donbasa, poginulo je više od 15.000 ljudi	убиты более 15 тысяч человек
24. veljače 2022	Gotovo 100.000 izbjeglica iz Donbasa već je prešlo rusku granicu	Уже почти 100 тысяч беженцев Донбасса пересекли границу России
24. veljače 2022	Ruske oružane snage ne pokreću nikakve raketne, zračne ili topničke napade na ukrajinske gradove	Вооруженные силы России никаких ракетных, авиационных или артиллерийских ударов по украинским городам не наносят
24. veljače 2022	Gradovi Donbasa su pod stalnim granatiranjem ukrajinskih snaga sigurnosti.	Города Донбасса находятся под постоянным обстрелом украинских силовиков. Новости. Первый канал (1tv.ru)
24. veljače 2022	Narodna Republika Luhansk našla se pod velikom paljbom	Луганская народная республика оказалась под массированным огнем
24. veljače 2022	Istražni odbor Ruske Federacije započeo je kazneni progon na osnovi nezakonitog prelaska državne granice i ugrožavanja života ruskih vojnika	СК РФ возбудил уголовное дело о незаконном пересечении государственной границы и посягательстве на жизнь российских военных
24. veljače 2022	Gradovi Donbasa i dalje su pod stalnim granatiranjem ukrajinskih snaga sigurnosti	Города Донбасса остаются под постоянным обстрелом украинских силовиков
24. veljače 2022	U Lugansku je oštećena trafostanica, a crpne stanice su isključene iz napajanja	В Луганске пострадала электроподстанция и обесточены насосные станции

24. veljače 2022	Predsjednik Ukrajine Volodimir Zelenski dopustio je Kijevu da revidira Memorandum iz Budimpešte	Президент Украины Владимир Зеленский допустил пересмотр Киевом Будапештского меморандума
24. veljače 2022	Još jedan nečuven korak Kijeva: Ukrajina se povlači iz sporazuma "O održavanju sjećanja na hrabrost i junaštvo naroda država ZND-a u Velikom Domovinskom ratu"	Еще один вопиющий шаг Киева: Украина выходит из соглашения «Об увековечении памяти о мужестве и героизме народов государств СНГ в Великой Отечественной войне»
24. veljače 2022	U Lugansku zabilježeni novi napadi Oružanih snaga Ukrajine	В Луганске фиксируют новые атаки со стороны ВСУ
24. veljače 2022	Stanovnici masovno napuštaju glavne gradove Ukrajine	Жители массово покидают крупные города Украины
24. veljače 2022	Ukrajina prekinula diplomatske odnose s Rusijom	Украина разрывает дипломатические отношения с Россией
24. veljače 2022	Ministarstvo obrane Ruske Federacije: Sigurnosna služba Ukrajine se priprema i već provodi provokacije s videozapisima civilnih žrtava	Минобороны РФ: СБУ готовит и уже реализует провокации с видеороликами о жертвах среди гражданских
24. veljače 2022	Donjecka republika izvijestila o žrtvama i ozlijeđenima među civilima kao rezultat granatiranja od strane Oružanih snaga Ukrajine	В ДНР сообщают о жертвах и пострадавших среди мирных жителей в результате обстрела ВСУ
24. veljače 2022	Snage Narodne Republike Luganska potiskuju vojsku Oružanih snaga Ukrajine i	Силы Луганской Народной Республики отбрасывают военных ВСУ и нацбатальоны с их рубежей

	nacionalnih bataljuna sa svojih granica	
24. veljače 2022	Zbog hysterije u ukrajinskim medijima, ljudi u panici pokušavaju napustiti gradove Ukrajine	Из-за истерики в украинских СМИ люди в панике пытаются покинуть города Украины
24. veljače 2022	Trajanje "specijalne vojne operacije" zaštite Donbasa odredit će vrhovni zapovjednik	Сроки спецоперации по защите Донбасса будет определять Верховный главнокомандующий
24. veljače 2022	Rusko ministarstvo vanjskih poslova odgovorilo je na najavu prekida diplomatskih odnosa između Ukrajine i Rusije.	МИД РФ ответил на объявление о разрыве дипломатических отношений Украины с Россией. Новости. Первый канал (1tv.ru)
24. veljače 2022	Video snimka navodno snimljena u hidroelektrani Kakhovka na području istoimenog akumulacijskog jezera pojavila se na društvenim mrežama	В соцсетях появились видеокдры, снятые якобы на Каховской ГЭС в районе одноименного водохранилища
24. veljače 2022	U Moskvi, čak i prije početka operacije zaštite DPR-a i LPR-a, Washington je odbio voditi dijalog	В Москве еще до начала операции по защите ДНР и ЛНР получили отказ Вашингтона вести диалог
24. veljače 2022	Ruski veterani podupiru odluku o vojnoj operaciji zaštite DNR-a i LNR-a	Российские ветераны поддерживают решение о военной операции по защите ДНР и ЛНР

24. veljače 2022	Istražni odbor, Ministarstvo unutarnjih poslova i Moskovsko tužiteljstvo preporučili su suzdržavanje od sudjelovanja u nekoordiniranim radnjama	СК, МВД и Прокуратура Москвы рекомендовали воздержаться от участия в несогласованных акциях
24. veljače 2022	Dopisnik CNN-a izjavio je da se javlja uživo iz blizine zračne luke Antonov u blizini Kijeva	Корреспондент CNN заявил, что ведет эфир из окрестностей аэропорта Антонов под Киевом
24. veljače 2022	Američki predsjednik Joe Biden najavio nove proturuske sankcije	Президент США Джо Байден анонсировал новые антироссийские санкции
24. veljače 2022	Danas je ukrajinska vojska cijeli dan granatirala teritorij Narodne Republike Donjecka	Сегодня весь день Украинская армия обстреливала территорию Донецкой Народной Республики
24. veljače 2022	Policijski sat u Kijevu samo je pojačao paniku koju su izazvali ukrajinski mediji	Комендантский час в Киеве только усилил панику, нагнетаемую украинскими СМИ,
24. veljače 2022	Glavna kadrovi dana u kome je započela specijalna vojna operacija zaštite Donbasa	Главные кадры дня, в который началась специальная военная операция для защиты Донбасса. Новости. Первый канал (1tv.ru)
24. veljače 2022	Društvene mreže prepune su tekstova, videozapisa i fotografija na temu dana	Социальные сети переполнены текстами, видео и фотографиями на тему дня

24. veljače 2022	Javljanje uživo o tome kako je prošao dan u Narodnim Republikama Donjecka i Luganska	Репортаж в прямом эфире о том, как прошел день в Донецкой и Луганской народных республиках
24. veljače 2022	EU je najavio uvođenje sankcija protiv niza čelnika, zastupnika Dume i financijskih institucija	ЕС объявил о введении санкций против ряда руководителей, депутатов Госдумы и финучреждений
24. veljače 2022	Reportaža o novom značenju pojma, koje se pojavilo nakon poraza Hitlera od strane sovjetskih trupa	Репортаж о новом наполнении термина, который появился после разгрома Гитлера советскими войсками
24. veljače 2022	Više od 100 tisuće stanovnika republika Donjecka i Luganska evakuirani su u Rusiji	В эвакуации в России сейчас находится больше 100 тысяч жителей Донецкой и Луганской республик
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Ruski piloti pomogli spasiti dijete čiju su obitelj ubili ukrajinski borci teritorijalne obrane	Российские летчики помогли спасти ребенка, семью которого расстреляли украинские бойцы теробороны
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Ukrajinske snage sigurnosti povlače se pod napadom postrojbi narodnih republika	Украинские силовики отступают под натиском подразделений народных республик
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Vojska LNR-a oslobodila je stanovnike Novoajdara u Narodnoj Republici Lugansk	Военные ЛНР освободили жителей Новоайдара в Луганской народной республике

"Vremya", 2. ožujak 2022.	U Dumu pokrenute rasprave o izmijenjenama kako bi se kaznilo širenje dezinformacija o djelovanju ruskih oružanih snaga u vojnim operacijama	В Госдуму внесены поправки о наказании за распространение дезинформации о действиях ВС РФ в военных операциях
"Vremya", 2. ožujak 2022.	U Rusiji je pokrenuta web stranica "Obyasnyayem.RF.", gdje možete dobiti pouzdane informacije	В России запустили сайт «Объясняем.РФ», где можно получить достоверную информацию
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Facebook koristi svoje platforme za širenje fake newsa i psiholoških napada	Facebook использует свои платформы для распространения фейков и психологических атак
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Prekid projekta Sjeverni tok 2 postao je jedan od glavnih motiva sankcija protiv Rusije	Срыв проекта «Северный поток — 2» стал одним из главных мотивов санкций против России
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Reportaža iz Sjedinjenih Država, gdje sustav progoni one koji su pokušali izraziti drugačije mišljenje	Репортаж из США, где система преследует тех, кто попробовал высказать иное мнение
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Ciljevi ruske "specijalne vojne operacije" naišli na razumijevanje u Južnoj Osetiji	Цели специальной военной операции России понимают в Южной Осетии
"Vremya", 2. ožujak 2022.	Kao potpora Donbasu i posebnoj operaciji u Ukrajini - u studiju RU TV kanala	В поддержку Донбасса и специальной операции на Украине — в студии телеканала RU.TV
"Voskresnoe Vremya", 6. ožujak 2022.	Specijalna vojna operacija zaštite Donbasa ide po planu	Специальная военная операция по защите Донбасса идет по плану
"Voskresnoe Vremya", 6. ožujak 2022.	Predsjednik je dodijelio visoke počasti vojnicima koji	Президент удостоил высоких наград проявивших

	su pokazali hrabrost i otpornost	мужество и стойкость военных
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	U DNR-u je postavljen šatorski kamp za one koji su uspjeli pobjeći iz Mariupolja	В ДНР развернули палаточный лагерь для тех, кто смог вырваться из Мариуполя
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Obični Ukrajinci sve više shvaćaju koliko malo znače kijevskim vlastima	К простым украинцам все больше приходит понимание как мало они значат для киевской власти
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	U Kijevu je ubijen član izaslanstva na pregovorima s Rusijom Denis Kireev	В Киеве убит член делегации на переговорах с Россией Денис Киреев
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Nadležni izvor izvijestio je o razvoju "prljave" atomske bombe u Ukrajini	Компетентный источник сообщил о разработке на Украине «грязной» атомной бомбы
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Rusko ministarstvo obrane izvijestilo je o razvoju biološkog oružja na području Ukrajine	В Минобороны России сообщили о разработке на территории Украины биооружия
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Rusija je usvojila zakon o kazenoj odgovornosti za laganje o Oružanim snagama	В России принят закон об уголовной ответственности за ложь о Вооруженных силах
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Slika onoga što se događa iskrivljena od strane zapadnih medija utječe na umove cijelog svijeta	Искаженная западными СМИ картина происходящего влияет на умы по всему миру
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Volonteri odlaze u vojne urede za registraciju i upis kako bi sudjelovali u posebnoj operaciji zaštite Donbasa	В военкоматы России идут добровольцы для участия в спецоперации по защите Донбасса

"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	71% ispitanih Rusa podržava posebnu operaciju zaštite Donbasa	ВЦИОМ: В поддержку спецоперации по защите Донбасса высказался 71% опрошенных россиян
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Glavna zadaća posebne vojne operacije je denacifikacija Ukrajine	Главная задача специальной военной операции — денацификация Украины
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Svaki dan dolaze novi izvještaji o ubijenim i ranjenim civilima iz Donbasa	Каждый день из Донбасса приходят сообщения об убитых и раненых мирных жителях
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Deblokada Sjevernog Krimskog kanala jedna je od najvažnijih rezultata posebne operacije	Разблокирование Северо-Крымского канала стало одним из важнейших итогов спецоперации
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Priče o izbjeglicama u Rusiji, koji se navikavaju na novi život bez eksplozija i prijetnji smrću	Истории беженцев, которые привыкают к новой жизни без взрывов и угрозы смерти в России
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Mnogi Ukrajinci iskorištavaju otvorene zapadne granice, požurili su u Europu	Многие украинцы, напротив, пользуясь открытостью западных границ, ринулись в Европу
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Istražni odbor Ruske Federacije istražit će okolnosti granatiranja civila u Mariupolju	СК РФ будет расследовать обстоятельства обстрела мирных жителей Мариуполя
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Patrijarh Kiril pozvao je na molitvu za one koji su sada u Donbasu	Патриарх Кирил попросил усилить молитвы за тех, кто сейчас в Донбассе
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Na Zapadu se one koji se ne slažu s historijom protiv Rusije nazivaju izdajnicima	На Западе называют предателями тех, кто

		не согласен с истерией против России
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Dan ranije u glavnom gradu Srbije održan je skup potpore Rusiji	Митинг в поддержку России прошел накануне в столице Сербии
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Država čini sve što je potrebno kako bi podržala ljude suočene sa sankcijama	Государство предпринимает все необходимое, чтобы поддержать людей в условиях санкций
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Europski biznis "pucao si je u nogu" odlukom da napusti rusko tržište	Европейский бизнес «выстрелил себе в ногу», приняв решение уйти с российского рынка
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Kremlj je suspenziju ruskih i bjeloruskih paraolimpijaca s Igara nazvao sramotom	Отстранение от Игр российских и белорусских паралимпийцев в Кремле назвали позором
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	Diljem zemlje održane su akcije potpore vojnoj specijalnoj operaciji zaštite Donbasa	По всей стране прошли акции в поддержку военной спецоперации по защите Донбасса
"Voskresnoe Vremya" , 6. ožujak 2022.	U Moskvi će se održati svečani koncert posvećen vojnicinjama	В Москве состоится праздничный концерт, посвященный женщинам-военнослужащим
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Ukrajinske vlasti potvrdile su samo jedan od deset humanitarnih koridora koje je predložila Rusija	Украинские власти подтвердили только один из десяти предложенных Россией гумкоридоров
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Ruska vojska uspjela je prokrijumčariti skupinu	Российским военным удалось переправить

	izbjeglica iz Gostomela u Bjelorusiju	в Белоруссию группу беженцев из Гостомеля
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Ruski vojnici pokazali obuku i hrabrost tijekom posebne operacije u Ukrajini	Военнослужащие РФ проявляют выучку и мужество в ходе спецоперации на Украине
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Osam godina kasnije, snage Narodne Republike Luganska mijenjaju liniju kontakta	Спустя восемь лет силы Луганской народной республики меняют линию соприкосновения
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Legionarski hokejaši koji su igrali za ukrajinski klub Dnjipro isporučeni su u Sevastopolj	В Севастополь доставлены хоккеисты-легионеры, выступавшие за украинский клуб «Днепр»
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Joe Biden najavio zabranu uvoza ruske nafte, plina i energenata	Джо Байден объявил запрет на импорт российской нефти, газа и энергоносителей
"Vremya", 8. ožujak 2022.	U pokušaju da napuste ruske energetske resurse, Europljani su zamoljeni da zavrnu ventile na radiatorima	В попытках отказаться от российских энергоресурсов европейцев попросили прикрутить батареи
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Na sastanku Vijeća UN-a pokušali su konsolidirati proturuskú koalíciju	На заседании Совебеза ООН пытались консолидировать антироссийскую коалицию
"Vremya", 8. ožujak 2022.	Volodimir Zelenskij govorio je o članstvu Ukrajine u Sjevernoatlantskom savezu	Владимир Зеленский высказался о членстве Украины в Североатлантическом альянсе

"Vremya", 8. ožujak 2022.	Kina je pozvala Sjedinjene Države da objave informacije o vojnim biološkim laboratorijima u Ukrajini	Китай призвал США раскрыть информацию о военных биологических лабораториях на Украине
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Rusija nastoji u otkrivanju istine o smrtonosnim prijetnjama koje su Sjedinjene Države poduzele što je dalje moguće od svojih granica	Россия требует раскрыть правду о смертельных угрозах, которые Штаты вынесли как можно дальше от своих границ
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Izvješće s periferije Kijeva: naše kolone marširaju samouvjereno, ali pažljivo, kako ne bi ugrozile lokalno stanovništvo	Репортаж с окраин Киева: наши колонны идут уверенно, но осторожно, чтобы не навредить местным жителям
"Vremya", 9. ožujak 2022.	O vojnicima i časnicima koji brane i Donbas i Rusiju	О солдатах и офицерах, защищающих и Донбасс, и Россию
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Artem Zhoga prisjeća se svoga sina, zapovjednika spartanskog bataljona	Артем Жога вспоминает о своем сыне — командире батальона «Спарта»
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Rusko ministarstvo obrane: u blizini Harkova priprema se kemijska provokacija	Минобороны России: под Харьковом готовится химическая провокация
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Na Krim je stigao oklopni vlak koji je Rusija poslala u regiju Kherson kako bi evakuirali oko 250 ljudi	В Крым прибыл бронепоезд, который Россия направила в Херсонскую область, чтобы вывезти около 250 человек
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Plaćenici odlaze u Ukrajinu	Наемники едут на Украину, чтобы взять в руки оружие

"Vremya", 9. ožujak 2022.	Rusko ministarstvo obrane dobilo je dokaze u vidu dokumentacije da je Kijev planirao napasti Donbas početkom ožujka	Минобороны России получило документальные свидетельства того, что в планах Киева было в начале марта напасть на Донбасс
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Europa traži opcije kako smanjiti štetu od proturuskih sankcija, koje su sami uveli	Европа ищет варианты, как снизить ущерб от антироссийских санкций, которые они сами же и ввели
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Izjave Ministarstva obrane i Ministarstva energetike Rusije o provokacijama kijevskih sigurnosnih snaga protiv nuklearne elektrane u Černobilu	Заявления Минобороны и Минэнерго России о провокациях киевских силовиков против Чернобыльской атомной электростанции
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Pažljivo planirani neonacistički napad na nuklearnu elektranu Zaporožje odbila je naša vojska neki dan	Тщательно спланированную атаку неонацистов на Запорожскую АЭС наши военные отбили на днях
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Humanitarna pomoć prikuplja se u svim regijama Rusije	Во всех регионах России собирают гуманитарную помощь
"Vremya", 9. ožujak 2022.	Patrijarh Moskve i cijele Rusije pozvao je na intenziviranje molitve kako bi se zaustavio sukob	Патриарх Московский и Всея Руси призвал усилить молитву, чтобы прекратилась конфронтация
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Predsjednik održao sastanak o potpori građanima i regijama u kontekstu zapadnih sankcija	Президент провел совещание о поддержке людей и регионов в условиях западных санкций

"Vremya", 16. ožujak 2022.	Ukrajinski nacionalisti pucali na još jedan grad Donjecke Republike projektilom Tochka U	Украинские националисты обстреляли еще один город Донецкой республики ракетой «Точка У»
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Reportaža iz volnovakhe, koju su oslobodile snage Narodne Republike Donjecka	Репортаж из Волновахи, которую освободили силы Донецкой народной республики
"Vremya", 16. ožujak 2022.	O metodama neonacionalista od ukrajinskih vojnika, koji su odlučili položiti oružje	О методах националистов рассказали украинские военные, которые решили сложить оружие
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Prije osam godina, ljudi na Krimu izabrali su svoj put - da uvijek budu zajedno s Rusijom	Восемь лет назад жители Крыма выбрали свой путь, чтобы всегда быть вместе с Россией
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Nadu u mir izrazili su moskovski patrijarh Kiril i papa Franjo	Надежду на мир выразили патриарх Московский и всея Руси Кирилл и папа Римский Франциск
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Voditelj ukrajinske televizije rekao je da je spreman osobno istrijebiti rusku djecu	Ведущий украинского телевидения заявил, что готов лично истреблять российских детей
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Strani plaćenici koji su stigli u Ukrajinu ispričali su zašto su se iznenada odustali od borbe	Прибывшие на Украину иностранные наемники рассказали, почему вдруг передумали воевать
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Premijeri Poljske, Češke Republike i Slovenije doputovali su u Kijev kako bi se sastali s Volodimirom Zelenskim	В Киев на встречу с Владимиром Зеленским приехали премьеры Польши, Чехии и Словении. Новости. Первый канал (1tv.ru)

"Vremya", 16. ožujak 2022.	Volodimir Zelenskiy obratio se američkom Kongresu putem video veze tražeći pomoć	Владимир Зеленский выступил перед Конгрессом США по видеосвязи с просьбой о помощи
"Vremya", 16. ožujak 2022.	Talijanski umjetnik naslikao je portret Dostojevskog u znak protesta protiv goruće rusofobije	Итальянский художник нарисовал портрет Достоевского в защиту от разжигаемой русофобии
"Vremya", 14. travnja 2022.	Tijekom operacije oslobađanja Mariupola, još 134 ukrajinska marinca dragovoljno su se predala	В ходе операции по освобождению Мариуполя добровольно сдались в плен еще 134 украинских морпеха
"Vremya", 14. travnja 2022.	Postali su poznati novi šokantni podaci o ispitivanjima biološkog oružja u Ukrajini	Стали известны новые шокирующие данные об испытаниях биологического оружия на Украине
"Vremya", 14. travnja 2022.	Dva ukrajinska helikoptera napala su ruski teritorij i granatirala selo u regiji Bryansk	Два украинских вертолета вторглись на территорию России и обстреляли поселок в Брянской области
"Vremya", 14. travnja 2022.	U okrugu Volnovakha u Donjeckoj Republici ukrajinski nacionalisti blokirali su nekoliko stotina civila u samostanu	В Волновахском районе Донецкой республики украинские националисты заблокировали несколько сотен мирных жителей в монастыре
"Vremya", 14. travnja 2022.	Ukrajinske snajperiste obučavali su strani instruktori prema NATO standardima	Украинских снайперов иностранные инструкторы готовили по стандартам НАТО

"Vremya", 14. travnja 2022.	Razminiravači pregledavaju najveću elektranu u Luganskoj Republici	Саперы обслеђујут крупнейшую электростанцију Луганской республики
"Vremya", 14. travnja 2022.	Ruskoj vojsci, koja je pokazala hrabrost i junaštvo tijekom posebne operacije u Ukrajini, uručena su državna priznanja	Российским военным, которые проявили мужество и героизм в ходе спецоперации на Украине, вручили госнаграды
"Vremya", 14. travnja 2022.	Ruski parlamentarci nestrpljivo promatraju sudbinu svog ukrajinskog kolege Viktora Medvedčuka	Российские парламентарии с тревогой следят за судьбой своего украинского коллеги Виктора Медведчука
"Vremya", 14. travnja 2022.	Rejting povjerenja Amerikanaca prema svojem predjedniku dosegao je povijesni minimum	Рейтинг доверия американцев к своему президенту обновил исторический минимум
"Vremya", 14. travnja 2022.	Sjedinjene Države ne planiraju vratiti zaplijenjenu imovinu Rusima	США не планируют возвращать арестованную собственность россиян
"Vremya", 14. travnja 2022.	U Moldaviji su zabranjene vrpce Svetog Jurja, kao i simboli Z i V	В Молдавии запретили георгиевские ленты, а также символы Z и V
"Vremya", 14. travnja 2022.	Grandiozna akcija "Besmrtna pukovnija" 9. svibnja u Rusiji održat će se u tradicionalnom formatu	Грандиозная акция «Бессмертный полк» 9 мая в России пройдет в традиционном формате
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Miran život vraća se u Mariupol nakon godina tijekom kojih je pretvoren u tvrđavu	В Мариуполь возвращается мирная жизнь после лет, в течение которых его превращали в крепость

"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Veliki terminal sa stranim oružjem, uključujući i iz Sjedinjenih Država, uništen je u regiji Odessa	В районе Одессы уничтожен крупный терминал с иностранным оружием, в том числе из США
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Zapadni "prijatelji Kijeva" natječu se tko će poslati više vojne opreme u Ukrajinu	Западные «друзья Киева» соревнуются, кто больше отправит на Украину военных грузов
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Raketa Sarmat postala je sredstvo odvracanja Zapada, koji pumpa oružje u druge zemlje	Ракета «Сармат» стала средством сдерживания Запада, который накачивает оружием другие страны
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Uprava Volodimira Zelenskog drži profesionalnog manipulatora kao savjetnika	Администрация Владимира Зеленского держит в советниках профессионального манипулятора
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Laži i iskrivljavanje činjenica postali su temelj informacijskog programa Kijeva	Вранье и передергивание фактов стали основой информационной повестки Киева
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Sve što trebate znati o onima koji su odgajani u zemlji laži - pogledajte sljedeću epizodu	Все что нужно знать о тех, кого растили в стране лжи — смотрите в следующем эпизоде
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Ukrajinska baka sa zastavom Pobjede postala je simbol snage protiv državne amnezije	Украинская бабушка со знаменем Победы стала символом крепости духа против госамнезии
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	U Ukrajini, Poljskoj, Latviji bore se sa spomenicima palim herojima koji ne mogu odgovoriti	На Украине, в Польше, Латвии воюют с памятниками павшим

		героям, которые не могут ответить
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Sjedinjene Države ponovno pokušavaju pridobiti Kinu u antiruski štab	Соединенные Штаты снова пытаются обратить Китай в антироссийский лагерь
"Voskresnoe Vremya", 24. travnja 2022.	Dva puta u zadnjih 10 dana, Joe Biden je pokušao pozdraviti prazninu	Уже дважды за последние десять дней Джо Байден попытался поздороваться с пустотой
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Mariupol se vraća mirnom životu	Мариуполь возвращается к мирной жизни
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Volodimir Zelenskiy ovog tjedna primio je zaoceanske goste	Владимир Зеленский на этой неделе принимал заокеанских гостей
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Oružane snage Ukrajine ponovno bombardiraju stambena područja u Donjecku, Khersonu, Izyumu	ВСУ вновь бомбят жилые кварталы в Донецке, Херсоне, Изюме
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Europske zemlje raspravljale su o tome koje oružje i u kojoj količini mogu isporučiti Kijev	Европейские страны обсуждали, какое вооружение и в каком количестве могут поставить Киеву
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Predstavnici ureda Zelenskog dobili su britansko državljanstvo	Представители офиса Зеленского получили британское гражданство
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Zamjenik ministra obrane Velike Britanije rekao je da Kijev ima svako pravo udariti na teritorij Rusije	Замминистра обороны Великобритании заявил, что Киев имеет полное право наносить удары по территории России

"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Tri teroristička napada počinjena u Pridnjestrovlju odjednom	Сразу три теракта совершены в Приднестровье
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	Ukrajina je postala država terora, gdje ni stranci ni prijatelji nisu pošteđeni	Украина стала государством террора, где не щадят ни чужих, ни своих
"Voskresnoe Vremya", 1. svibnja 2022.	O tajnom planu Washingtona i Varšave su izvijestili ovaj tjedan naši obavještajci	О тайном плане Вашингтона и Варшавы на этой неделе сообщила наша разведка
"Vremya", 9. svibnja 2022.	U Moskvi je kroz formaciju nošena fotografija heroja vojne specijalne operacije za zaštitu Donbasa	В Москве в едином строю пронесли фотографию героя военной спецоперации по защите Донбасса
"Vremya", 9. svibnja 2022.	S posebnim sentimentom, stanovnici oslobođenog Melitopola prošli su kroz "Besmrtnu pukovniju"	С особым чувством в «Бессмертном полку» прошли жители освобожденного Мелитополя
"Vremya", 9. svibnja 2022.	U Donjecku lokalni stanovnici su se okupili u centru grada s portretima svojih vojnika na prvoj crti bojišnice	В Донецке местные жители пришли в центр города с портретами своих фронтовиков
"Vremya", 9. svibnja 2022.	U Mariupolju su Dan pobjede obilježili lokalni stanovnici i sudionici vojne specijalne operacije	В Мариуполе День Победы праздновали местные жители и участники военной спецоперации
"Vremya", 9. svibnja 2022.	Na Instagram stranici Volodimira Zelenskog objavljena fotografija vojnika s grbom SS divizije "Mrtva glava"	На страничке Владимира Зеленского было фото военного с эмблемой дивизии СС «Мертвая голова»
"Vremya", 9. svibnja 2022.	Unatoč zabranama i prijetnjama vlasti, 9. svibnja	Вопреки запретам и угрозам властей 9 мая отпраздновали

	slavio se u različitim europskim zemljama	в разных европейских странах
"Vremya", 9. svibnja 2022.	U "Vlaku pobjede" pojavio se vagon s dokazima nacističkih zločina u Donbasu	В «Поезде Победы» появился вагон со свидетельствами преступлений нацистов в Донбассе
"Vremya", 17. svibnja 2022.	Noću, s Crnog mora, na kopnene ciljeve Oružanih snaga Ukrajine proveden je napad	Ночью из акватории Черного моря залповый удар «Калибрами» был нанесен по наземным целям ВСУ
"Vremya", 17. svibnja 2022.	Vojska LNR-a preuzela je kontrolu nad selom Nižne, odakle se otvara izravna cesta za Lysychansk	Военные ЛНР взяли под контроль поселок Нижнее, откуда открывается прямая дорога на Лисичанск
"Vremya", 17. svibnja 2022.	Šef europske diplomacije potvrdio tečaj za opskrbu Kijeva zapadnim oružjem	Глава европейской дипломатии подтвердил курс на поставки Киеву западного оружия
"Vremya", 17. svibnja 2022.	Finski parlament glasovao je za priključenje zemlje NATO-u	Парламент Финляндии проголосовал за вступление страны в НАТО
"Vremya", 17. svibnja 2022.	Kulturni spor oko ugnjetavanja ruskih umjetnika u inozemstvu pretvorio se u tučnjavu na talijanskoj televiziji	Культурный спор о притеснении российских артистов за рубежом обернулся потасовкой на итальянском телевидении
"Vremya", 4. lipnja 2022.	Vatrena kiša pala na Donjeck, ima mrtvih i ozlijeđenih	Град огня обрушился на Донецк, есть погибшие и пострадавшие
"Vremya", 4. lipnja 2022.	U Svjatogorsku su ukrajinski nacionalisti zapalili	В Святогорске украинские националисты при

	pravoslavni samostan tijekom povlačenja	отступлении подождли православный скит
"Vremya", 4. lipnja 2022.	Nakon izjave Vladimira Putina o načinima izvoza ukrajinskog žita, cijene su pale	После заявления Владимира Путина о путях вывоза украинского зерна цены пошли вниз
"Vremya", 4. lipnja 2022.	Zapad, u pokušaju rušenja ruskog gospodarstva, sam sve više uranja u krizu	Запад в попытках обрушить российскую экономику сам все сильнее погружается в кризис
"Vremya", 4. lipnja 2022.	U Europi raste stupanj iritacije prisutnošću ukrajinskih izbjeglica	В Европе растет градус раздражения присутствием украинских беженцев
"Voskresnoe Vremya", 12. lipnja 2022.	U Melitopolju se dogodila eksplozija u blizini zgrade Ministarstva unutarnjih poslova	В Мелитополе у здания управления Министерства внутренних дел прогремел взрыв
"Voskresnoe Vremya", 12. lipnja 2022.	Dan Rusije obilježen je u Khersonu, oslobođenom od ukrajinskih nacionalista	День России отпраздновали в освобожденном от украинских националистов Херсоне
"Voskresnoe Vremya", 12. lipnja 2022.	Ruska vojska uništila je veliko skladište nacionalističke opreme u regiji Ternopil	Российские военные уничтожили крупное хранилище техники националистов в Тернопольской области
"Voskresnoe Vremya", 12. lipnja 2022.	Narodna milicija LNR-a evakuirala je 50 civila iz rudnika u Toshkovki, koje su nacionalisti držali kao taoce	Народная милиция ЛНР эвакуировала с шахты в Тошковке 50 мирных жителей, которых националисты держали в заложниках

"Voskresnoe Vremya", 12. lipnja 2022.	Volonter iz Francuske prikuplja dokaze o zločinima koje su počinili ukrajinski nacionalisti	Волонтер из Франции собирает свидетельства преступлений украинских националистов
"Voskresnoe Vremya", 12. lipnja 2022.	Vojnicima i časnicima Istočnog vojnog okruga dodijeljena su državna priznanja	Солдат и офицеров Восточного военного округа отметили государственными наградами
"Vremya", 22. lipnja 2022.	Skupina ukrajinskih militantata u selima Gorskoje i Zolotoje iz Luganske Republike upala je u klopku	Группировка украинских боевиков в селах Горское и Золотое Луганской республики попала в «котел»
"Vremya", 22. lipnja 2022.	Ukrajinske oružane formacije nastavljaju napadati mirne gradove i sela Donbasa	Украинские вооруженные формирования продолжают атаковать мирные города и поселки Донбасса
"Vremya", 22. lipnja 2022.	Svaki dan zonu specijalne operacije kontroliraju ruski lovci Su-35S	Каждый день зону проведения спецоперации контролируют российские истребители Су-35С
"Vremya", 22. lipnja 2022.	Nova adresa veleposlanstva SAD-a u Moskvi: 1 Trg Narodne Republike Donjecka	Новый адрес посольства США в Москве: площадь Донецкой Народной Республики, дом 1
"Vremya", 22. lipnja 2022.	Tajnici Bijele kuće Jean-Pierre omaknula se izjava koja podsjeća na istinu	Пресс-секретарь Белого дома Карин Жан-Пьер допустила оговорку, которая похожа на правду
"Vremya", 22. lipnja 2022.	Milijuni britanskih obitelji pali su ispod granice siromaštva, što se nije dogodilo u posljednjih 50 godina	Миллионы британских семей оказались за чертой бедности, чего не было последние 50 лет

"Vremya", 28. lipnja 2022.	Kijevske vlasti kuhaju novu provokaciju po uzoru na Buchu i Kramatorsk	Киевские власти раскручивают новую провокацию по образцу Бучи и Краматорска
"Vremya", 28. lipnja 2022.	U Donbasu, u smjeru Luganska, Lysychansk ostaje posljednja ukrajinska ispostava	В Донбассе на Луганском направлении последним украинским форпостом остается Лисичанск
"Vremya", 28. lipnja 2022.	Vojni drugovi sjećaju se Aleksandra Popova, koji je posthumno nagrađen titulom heroja Rusije	Боевые товарищи вспоминают Александра Попова, который посмертно удостоен звания Героя России
"Vremya", 28. lipnja 2022.	Danas je prvi od tri dana razgovora o NATO-u odmah nakon summita G7	Сегодня первый из трех дней переговоров блока НАТО сразу после саммита «Большой семерки»
"Vremya", 28. lipnja 2022.	Kao odgovor na postupke Litve, najnoviji trajekt isporučio je robu u Kalinjingradsku regiju	В ответ на действия Литвы новейший паром доставил грузы в Калининградскую область
"Vremya", 28. lipnja 2022.	Rusija je zabranila ulazak 25 američkih državljana, uključujući suprugu i kćeri Joea Bidena	Россия запретила въезд 25 гражданам США, а также супруге и дочери Джо Байдена
"Vremya", 28. srpnja 2022.	Dan pokršćavanja Rusi - događaj je koji je postavio temelje za kulturno i duhovno jedinstvo naroda Rusije, Bjelorusije i Ukrajine	День Крещения Руси — событие, которое заложило основу культурного и духовного единства народов России, Белоруссии и Украины

"Vremya", 28. srpnja 2022.	Vojnici Drugog vojnog korpusa Narodne milicije LPR-a izbacuju nacionaliste iz Donjecke Republike	Бойцы второго армейского корпуса Народной милиции ЛНР выбивают националистов из Донецкой республики
"Vremya", 28. srpnja 2022.	Oružane snage Ukrajine pretrpjele su značajne gubitke, izvijestilo je rusko ministarstvo obrane	ВСУ несут значительные потери, сообщили в Минобороны РФ
"Vremya", 28. srpnja 2022.	Ukrajinski nacionalisti bombardirali Donjeck zabranjenim protupješačkim minama	Украинские националисты обстреливают Донецк зарядами с запрещенными противопехотными минами
"Vremya", 28. srpnja 2022.	Экономят на всем: в Европе пытаются справиться с ростом цен на электроэнергию	Экономят на всем: в Европе пытаются справиться с ростом цен на электроэнергию
"Vremya", 28. srpnja 2022.	Sve više američkih obitelji živi u mobilnim kućicama, jer obično stanovanje nije pristupačno	Все больше американских семей ютятся в домах на колесах, поскольку обычное жилье не по карману
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Napad Oružanih snaga Ukrajine u Donjecku uništio je veliki trgovački centar	Ударом ВСУ в Донецке уничтожен крупный торговый центр
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	NE Zaporožje meta je granatiranja Oružanih snaga Ukrajine	Запорожская АЭС — мишень для обстрелов со стороны ВСУ
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Rosatom je spreman podržati organizaciju misije izvida NE Zaporožje	«Росатом» готов оказать поддержку в организации визита на Запорожскую АЭС миссии МАГАТЭ

"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Održan sastanak Vijeća sigurnosti UN-a o stanju oko NE Zaporožje	Состоялось заседание Совбеза ООН по ситуации вокруг Запорожской АЭС
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Filmska ekipa Kanala 1 posjetila je jedan od najtajnijih objekata u glavnom gradu DNR-a	Съемочная группа Первого канала побывала на одном из самых секретных объектов в столице ДНР
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Obitelji školaraca u DNR-u, LNR-u, kao i na oslobođenim područjima Ukrajine dobit će po 10 tisuća rubalja	По 10 тысяч рублей получат семьи школьников в ДНР, ЛНР, а также на освобожденных территориях Украины
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Joe Biden najvio novi paket vojne pomoći Kijevu	Джо Байден объявил о выделении нового пакета военной помощи Киеву
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Britanska ministrica vanjskih poslova Liz Truss rekla je da je spremna pritisnuti "crveni gumb"	Глава МИД Британии Лиз Трасс заявила, что готова нажать на «красную кнопку»
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Francuski predsjednik kaže da je 'kraj obilja'	Президент Франции заявил о «конце изобилия»
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	U Rigi je nastavljena demontaža spomenika vojnicima-osloboditeljima	В Риге возобновили демонтаж мемориала воинам-освободителям
"Vremya", 24. kolovoz 2022.	Branitelje Donbasa, koji se oporavljaju od teških rana, podupire Općerуска narodna fronta	Защитников Донбасса, которые восстанавливаются после тяжелых ранений, поддерживает Общероссийский народный фронт
"Vremya", 1. rujna 2022.	Misija IAEA-e stigla do najvećeg nuklearnog postrojenja u Europi	Миссия МАГАТЭ добралась до крупнейшего ядерного объекта в Европе

"Vremya", 1. rujna 2022.	U Ukrajini raspravljaju o tome kome je obitelj Zelenski iznajmila vilu u Toskani	На Украине обсуждают, кому семья Зеленских сдала виллу в Тоскане
"Vremya", 1. rujna 2022.	Žestoke borbe odvijaju se na periferiji Severska	На подступах к Северску идут ожесточенные бои
"Vremya", 1. rujna 2022.	Kijevske snage sigurnosti ne prestaju granatirati Donjecku Republiku	Киевские силовики не прекращают обстреливать Донецкую республику
"Vremya", 1. rujna 2022.	U Donbasu i na područjima oslobođenim od neonacista, započela je nastava u školama	В Донбассе и на освобожденных от неонацистов территориях стартовали занятия в школах
"Vremya", 1. rujna 2022.	Akadska godina započela je u obrazovnim ustanovama Ministarstva obrane Ruske Federacije	Учебный год начался в образовательных учреждениях Минобороны РФ
"Vremya", 21. rujna 2022.	Najnovije vijesti o djelomičnoj mobilizaciji i definiranju njenog opsega	Поступают новости, оформляющие контуры частичной мобилизации и задающие ее масштаб
"Vremya", 21. rujna 2022.	Regije Donbas, Herson i Zaporožje pripremaju se za referendume o pridruživanju Ruskoj Federaciji	Донбасс, Херсонская и Запорожская области готовятся к референдумам о вхождении в состав РФ
"Vremya", 21. rujna 2022.	Zamjenici i senatori rade na zakonima u vezi s najavom djelomične mobilizacije	Депутаты и сенаторы ведут работу над законами в связи с объявлением частичной мобилизации
"Vremya", 21. rujna 2022.	Ministarstvo obrane Ruske Federacije izvijestilo je o presretanju ukrajinskih granata ispaljenih na Kherson	В Минобороны РФ сообщили о перехвате выпущенных по Херсону украинских снарядов

"Vremya", 21. rujna 2022.	Stanovnik Sjevernog Donjecka za novac usmjeravao topništvo Oružanih snaga Ukrajine na mjesta s mnogo civila	Житель Северодонца за деньги наводил артиллерию ВСУ на места, где было много мирных людей
"Vremya", 21. rujna 2022.	Mihail Razvozhayev izvijestio je o uništenju plutajućeg drona uz obalu Sevastopolja	Михаил Развожаев сообщил об уничтожении плавающего беспилотника у берегов Севастополя
"Vremya", 21. rujna 2022.	Обраćanje Vladimira Putina građanima Rusije utjecalo je na tijek Opće skupštine UN-a	Обращение Владимира Путина к гражданам России повлияло на ход Генеральной Ассамблеи ООН
"Vremya", 8. listopada 2022.	Istražni odbor Rusije otvorio je kazneni postupak povodom eksplozije na Krimskom mostu	Следственным комитетом России возбуждено уголовное дело по факту взрыва на Крымском мосту
"Vremya", 8. listopada 2022.	Mediji: Iza eksplozije na Krimskom mostu stoje ukrajinske specijalne službe	СМИ: за взрывом на Крымском мосту стоят украинские спецслужбы
"Vremya", 8. listopada 2022.	Analitički program "Međutim" s Mihailom Leontievom	Аналитическая программа «Однако» с Михаилом Леонтьевым
"Vremya", 8. listopada 2022.	Tijekom proteklog dana uništeno je nekoliko stotina ukrajinskih nacionalista	За минувшие сутки уничтожено несколько сотен украинских националистов
"Vremya", 8. listopada 2022.	Sergej Surovikin imenovan je zapovjednikom ujedinjene grupe postrojbi u zoni posebne vojne operacije	Командующим объединенной группировкой войск в зоне специальной военной операции назначен Сергей Суровикин

"Vremya", 8. listopada 2022.	Naše snage, pod teškom paljbom, napadaju neprijateljska utvrđena područja blizu sela Spornoe	Наши силы под плотным огнем штурмуют укрепрайоны противника у поселка Спорное
"Vremya", 8. listopada 2022.	Humanitarni teret, koji je prikupljen u okviru projekta "Sve za pobjedu", isporučen je u Donjeck	Гуманитарный груз, который собрали в рамках проекта «Все для Победы», доставили в Донецк
"Vremya", 8. listopada 2022.	Mobilizirani borci obučavaju se na poligonima diljem zemlje	На полигонах по всей стране идет подготовка мобилизованных бойцов
"Vremya", 8. listopada 2022.	Još jedna skupina siročadi iz Donbasa stigla je u Podmoskovje	В Подмоскovie прибыла еще одна группа детей-сирот из Донбасса
"Vremya", 8. listopada 2022.	Tisuće prosvjeda zahvatilo europske prijestolnice	Многотысячные акции протеста прокатились по европейским столицам
"Vremya", 10. listopada 2022.	Svi udari na teritoriju Ukrajine postigli svoje ciljeve, navelo je Ministarstvo obrane Ruske Federacije	О том, что все удары по территории Украины достигли своих целей, заявили в Минобороны РФ
"Vremya", 10. listopada 2022.	Skupine novih mobiliziranih ljudi stigle u Narodnu Republiku Donjecka	В Донецкую народную республику прибыли новые группы мобилизованных
"Vremya", 10. listopada 2022.	Sve informacije o djelomičnoj mobilizaciji možete pronaći na portalu "Obyasnyayem.rf"	Всю информацию о частичной мобилизации можно найти на портале «Объясняем.рф»
"Vremya", 10. listopada 2022.	Aleksandar Lukašenko o novim prijetnjama: Kijev, po nalogu Zapada, priprema se za napad na području Bjelorusije	Александр Лукашенко о новых угрозах: Киев по указке Запада готовится нанести удары по территории Белоруссии

"Vremya", 10. listopada 2022.	Strateški važna autocesta koja vodi do Artemovska došla je pod kontrolu ruskih snaga	Под контроль российских сил перешла стратегически важная трасса, ведущая к Артемовску
"Vremya", 10. listopada 2022.	Komunistička partija Ruske Federacije poslala je još jednu seriju humanitarne pomoći Donbasu	КПРФ отправила в Донбасс очередную партию гуманитарной помощи
"Vremya", 10. listopada 2022.	Gazprom je objavio fotografiju razarača mina NATO-a, koji se navodno izgubio tijekom manevara i ležao ispod jedne od linija Sjevernog toka	«Газпром» опубликовал фото натовского уничтожителя мин, который якобы потерялся во время маневров и лег под одну из ниток «Северного потока»
"Vremya", 14. listopada 2022.	Ruske zrakoplovne snage pogodile su objekte vojnog zapovjednog i kontrolnog sustava i energije u Kijevskoj i Harkivskoj regiji	ВКС России поразили объекты системы военного управления и энергетики в Киевской и Харьковской областях
"Vremya", 14. listopada 2022.	U Belgorodu, nakon granatiranja ukrajinskih nacionalista, zapalila se električna trafostanica	В Белгороде после обстрела со стороны украинских националистов загорелась электроподстанция
"Vremya", 14. listopada 2022.	U Volnovakhi je dignut spomenik zapovjedniku bojne "Sparta", heroju Rusije Vladimiru Žogi	Памятник командиру батальона «Спарта», герою России Владимиру Жоге открыли в Волновахе
"Vremya", 14. listopada 2022.	Mnogo dobrovoljaca među onima koji su pozvani u oružane snage na djelomičnu mobilizaciju	Среди призванных в вооруженные силы по частичной мобилизации много добровольцев

"Vremya", 14. listopada 2022.	Patrijarh Kiril služi Božansku liturgiju na blagdan zagovora presvete bogorodice	Патриарх Кирил в праздник Покрова Пресвятой Богородицы отслужил Божественную литургию
"Vremya", 14. listopada 2022.	Okružni sud u Kijevu u Simferopolju uhitio je do 8. prosinca petoricu osumnjičenih za sudjelovanje u terorističkom napadu na Krimski most	Киевский районный суд Симферополя арестовал до 8 декабря пятерых подозреваемых в причастности к теракту на Крымском мосту
"Vremya", 14. listopada 2022.	SpaceX Elona Muska prestao financirati satelitsku vezu Starlink u Ukrajini	Компания SpaceX Илона Маска прекращает финансировать спутниковую связь Starlink на Украине
"Vremya", 4. studenog 2022.	O obnovi Donbasa i pomoći obiteljima mobiliziranih: veliki razgovor Vladimira Putina s volonterima	О восстановлении Донбасса и о помощи семьям мобилизованных: большой разговор Владимира Путина с волонтерами
"Vremya", 4. studenog 2022.	Patrijarh Kiril govorio je o vjeri i odanosti Domovini, o odupiranju napadima izvana na Dan kazanske ikone Majke Božje	О вере и верности Отечеству, о противостоянии нападкам извне говорил патриарх Кирилл в День Казанской иконы Божией Матери
"Vremya", 4. studenog 2022.	Dobrovoljci koji sudjeluju u posebnoj operaciji dobivaju status vojnog osoblja	Добровольцы, которые принимают участие в спецоперации, получают статус военнослужащих
"Vremya", 4. studenog 2022.	Objavljena snimka drona Lancet u smjeru Hersona	Опубликованы кадры работы беспилотника «Ланцет» на херсонском направлении

"Vremya",4. studenog 2022.	Orden hrabrosti posthumno je dodijeljen Olegu i Lyudmili Boyko, koji su umrli u Berdyansku	Орденами Мужества посмертно награждены погибшие в Бердянске Олег и Людмила Бойко
"Vremya",4. studenog 2022.	Na ulicama ruskih gradova pojavili su se novi billboardi s portretima sudionika posebne vojne operacije	Новые билборды с портретами участников специальной военной операции появились на улицах российских городов
"Vremya",4. studenog 2022.	Borci Donbasa dobili su nove automobile kupljene novcem ljudi u okviru projekta "Sve za pobjedu" Sveruske narodne fronte	Бойцам Донбасса передали новые машины, купленные на народные деньги в рамках проекта «Все для Победы» ОНФ
"Vremya",4. studenog 2022.	U Mariupolju su ključevi novih stanova uručeni obiteljima čiji su domovi uništeni	В Мариуполе ключи от новых квартир получили семьи, чье жилье было разрушено
"Vremya",4. studenog 2022.	Primjer zdravog razuma postavio je britanski Guardian, pozivajući ljude da se ne miješaju u rasprave o rješavanju sukoba u Ukrajini	Пример здравомыслия подала британская «Гардиан», призвав не мешать дискуссиям об урегулировании конфликта на Украине
"Vremya",12. studenog 2022.	Ruske snage zauzele su selo Opytnoe, iz kojeg su neonacisti gađali Donjeck i njegova predgrađa	Российские силы заняли поселок Опытное, из которого неонацисты били по Донецку и пригородам
"Vremya",12. studenog 2022.	Ruski vojnici osujetili su sve pokušaje nacionalista da probiju obranu u blizini Kremene i Svatova	Российские военнослужащие срывают все попытки националистов прорвать

		оборону в окрестностях Кременной и Сватово
"Vremya", 12. studenog 2022.	Graditelji postavljaju još jednu traku automobilskeg dijela Krimskog mosta, oštećenog u sabotazi ukrajinskih specijalnih službi	Строители устанавливают еще один пролет автомобильной части Крымского моста, поврежденного в результате диверсии украинских спецслужб
"Vremya", 12. studenog 2022.	Prosvjedi protiv povećanja cijena zahvatili Europu	Акции протеста против повышения цен прокатились по всей Европе
"Vremya", 21. prosinca 2022.	Najnoviji podaci Ministarstva obrane o tome što se događa u zoni specijalne operacije	Последние данные от Минобороны о том, что происходит в зоне проведения спецоперации
"Vremya", 21. prosinca 2022.	U Mariupolju se grade moderne zgrade za one koji su izgubili svoje domove zbog granatiranja nacionalista	В Мариуполе строят современные дома для тех, кто потерял жилье из-за обстрелов националистов
"Vremya", 21. prosinca 2022.	Valentina Matviyenko naglasila je da Rusija jest i bit će socijalna država	Валентина Матвиенко подчеркнула, что Россия есть и будет социальным государством
"Vremya", 21. prosinca 2022.	Posjet predsjednika Ukrajine Washingtonu prati američka vojska	Визит президента Украины в Вашингтон проходит в сопровождении американских военных
"Vremya", 25. prosinca 2022.	Vode se žestoke bitke za Soledar i Artemovsk	За Соледар и Артемовск идут ожесточенные бои

"Vremya", 25. prosinca 2022.	2022. postala je ozbiljan test snage cijelog sustava ruskih oružanih snaga	2022 год стал серьезной проверкой на прочность всей системы Вооруженных сил России
"Vremya", 25. prosinca 2022.	U Sjedinjenim Državama i Europi, od prvih dana specijalne vojne operacije, vodi se pravi informacijski rat protiv Rusije	В США и Европе с первых дней СВО против России ведут настоящую информационную войну
"Vremya", 25. prosinca 2022.	U Ukrajini su odlučili odbaciti pravoslavni Božić	На Украине решили отказаться от православного Рождества
"Vremya", 25. prosinca 2022.	Tijekom cijele godine Joe Biden pozdravljao je duhove i brkao Ukrajinu s Irakom	Весь год Джо Байден здоровался с призраками и путал Украину с Ираком
"Vremya", 25. prosinca 2022.	Zapad je 2022. objavio rat sankcijama Rusiji	Запад в 2022 году объявил России санкционную войну
"Vremya", 25. prosinca 2022.	Zbog proturuskih sankcija Europa se smrzava i štedi na svemu	Из-за антироссийских санкций Европа замерзает и экономит на всем
"Vremya", 25. prosinca 2022.	Godina 2022. kraj vladavine jednog hegemonu u prošlost	2022 год окончательно унес в прошлое мир одного гегемона
"Vremya", 25. prosinca 2022.	U 2022. godini Rusija je narasla za četiri regije	В 2022 году Россия стала больше на четыре региона
"Vremya", 25. prosinca 2022.	U Rusiji je oboren rekord u izgradnji stambenog prostora, popravka i izgradnje cesta	В России побит рекорд по возведению жилья, ремонту и строительству дорог
"Vremya", 25. prosinca 2022.	U Rusiji je svake godine sve više volontera	В России с каждым годом становится все больше волонтеров

"Vremya", 25. prosinca 2022.	Perviy kanal prepoznat je kao TV kanal godine	Первый канал признан телеканалом года
"Vremya", 1. siječnja 2023.	Sudionici posebne operacije proslavili su Novu godinu na prvoj crti bojišnice	Участники спецоперации встретили Новый год на передовой
"Vremya", 1. siječnja 2023.	Rusko "novogodišnje drveće želja" donijelo je ispunjenje sna 13-godišnjoj Daši iz Iževska	Всероссийская «Елка желаний» принесла исполнение мечты 13-летней Даше из Ижевска
"Vremya", 7. siječnja 2023.	Korespondencija između ruskog vojnika i djevojke s teškom bolešću prerasla je u pravo prijateljstvo	В настоящую дружбу переросла переписка российского военнослужащего и девочки с тяжелым недугом
"Vremya", 7. siječnja 2023.	Vojnici postrojbe Zapadnog vojnog okruga slavili su Kristovo rođenje u hramu	Бойцы подразделения Западного военного округа встретили Рождество Христово в храме
"Vremya", 7. siječnja 2023.	Ukrajinski nacionalisti granatirali stanovnike Donbasa u božićnoj noći	Украинские националисты в Рождественскую ночь обстреляли жителей Донбасса
"Vremya", 7. siječnja 2023.	Državne nagrade uručene su tankistima i topničarima gotovo na prvoj crti bojišnice	Государственные награды вручены танкистам и артиллеристам практически на передовой
"Vremya", 7. siječnja 2023.	Predstavnici Ukrajinske pravoslavne Crkve održali su službu u katedrali Uznesenja Kijevsko-Pečerske na Božić	Представители ПЦУ провели на Рождество свою службу в Успенском соборе Киево-Печерской лавры
"Vremya", 7. siječnja 2023.	U Sankt Peterburgu je organizirana svečana	В Санкт-Петербурге для детей военнослужащих

	predstava za djecu vojnog osoblja	устроили праздничное представление
"Vremya", 25. siječnja 2023.	Berlin je odlučio podijeliti tenkove Ukrajini i priznao da Zapad vodi rat protiv Rusije	Берлин решил поделиться танками с Украиной и признал, что Запад ведет войну против России
"Vremya", 25. siječnja 2023.	Jedna od glavnih jedinica u regiji Seversk obavlja opasan i posebno važan zadatak	Одно из главных подразделений в районе Северска выполняет опасное и особо важное задание
"Vremya", 25. siječnja 2023.	Šef moskovske regije susreo se sa školarcima koji čekaju svoje najmilije s prve linije bojišnice	Глава Подмосковья встретился со школьниками, которые ждут своих близких с передовой
"Vremya", 23. veljače 2023.	Patrijarh Kiril odao je počast sjećanju na poginule i apelirao na sve koji su spremni zauzeti se za obranu domovine	Патриарх Кирил почтил память павших и обратился к каждому, кто готов встать на защиту Родины
"Vremya", 23. veljače 2023.	Ruska vojska nanosi visokoeksplozivne fragmentacijske napade na neprijatelja na području Kremene	Российские военные наносят осколочно-фугасные удары по противнику в районе Кременной
"Vremya", 23. veljače 2023.	U Petrovskom okrugu u Donjecku: vatrogasci, spasioci i liječnici na udaru nacionalista	В Петровском районе Донецка под огнем националистов оказались пожарные, спасатели и врачи
"Vremya", 23. veljače 2023.	Ime heroja Rusije Vjačeslava Dorokhina dodijeljeno je desantnom brodu crnomorske flote	Имя Героя России Вячеслава Дорохина присвоено десантному кораблю Черноморского флота

"Vremya", 23. veljače 2023.	Zračnu potporu tijekom SVO-a obavljaju asovi - predstavnici letačkih dinastija	Поддержку с воздуха в ходе СВО осуществляют асы — представители летных династий
"Vremya", 23. veljače 2023.	Kijevski režim planira oružanu provokaciju protiv Pridnjestrovlja u narednim danima	Киевский режим планирует вооруженную провокацию против Приднестровья уже в ближайшие дни
"Vremya", 23. veljače 2023.	Drugi dan zaredom Europska unija ne može postići dogovor o desetom paketu proturuskih sankcija	Евросоюз второй день подряд не может согласовать десятый пакет антироссийских санкций
"Vremya", 23. veljače 2023.	U Parlamentarnoj skupštini OEES-a počeli su se koristiti potpuno neparlamentarni izrazi	Совсем непарламентские выражения стали использовать в Парламентской ассамблее ОБСЕ
"Vremya", 23. veljače 2023.	Objavljeni podaci istraživanja o tome kako su stanovnici zemlje doživjeli predsjednikovo obraćanje Saveznoj skupštini	Опубликованы данные опроса, как жители страны восприняли Послание президента Федеральному собранию
"Vremya", 24. veljače 2023.	Upozorenja o provokaciji koju Kijev priprema za Pridnjestrovlje postaju sve ozbiljnija	Все серьезнее предостережения о провокации, которую Киев готовит для Приднестровья
"Vremya", 24. veljače 2023.	Ključni događaji specijalne operacije sada se odvijaju u regiji Artemovsk	Ключевые события спецоперации происходят сейчас в районе Артемовска
"Vremya", 24. veljače 2023.	O tome kako jedinica Akhmat djeluje u zoni specijalne operacije, u izvješću s prve linije	О том, как действует подразделение «Ахмат» в зоне СВО, в репортаже с передовой

"Vremya", 24. veljače 2023.	Žene ruskih vojnika sudjeluju u foto projektu koji se provodi po cijeloj zemlji	Жены российских военных участвуют в фотопроекте, который подхватили по всей стране
"Vremya", 24. veljače 2023.	Sveruski festival vojno-domoljubne pjesme "Ne napuštamo svoje" održava se ovih dana diljem zemlje	Всероссийский фестиваль военно-патриотической песни «Своих не бросаем» проходит в эти дни по всей стране
"Vremya", 24. veljače 2023.	Vijeće sigurnosti UN-a odalo je počast sjećanju na sve žrtve sukoba u Ukrajini od 2014	В Совете безопасности ООН почтили память всех жертв конфликта на Украине, начиная с 2014 года
"Vremya", 24. veljače 2023.	Kinesko ministarstvo vanjskih poslova objavilo je plan za rješavanje situacije u Ukrajini	МИД Китая опубликовал план по урегулированию ситуации на Украине
"Vremya", 24. veljače 2023.	Sjedinjene Države i Velika Britanija uvele su nove sankcije protiv Rusije	США и Великобритания ввели новые санкции против России

13. Sažetak i ključne riječi

Cilj ovog diplomskog rada je dati kratak pregled načina na koji ruski Prvi kanal (Perviy kanal), nacionalni televizijski kanal, koristi propagandu kako bi utjecao na javno mnijenje u Rusiji o ratu u Ukrajini. Istraživanja na ovu temu mogu nam pružiti značajan uvid u konstruiranje propagandnog diskursa, kao i ulogu koju medij televizije ima u tome. Ovoj se temi pristupa kroz metodu kritičke analize diskursa, što znači da se jezik kojim se služi „Perviy kanal“ analizira u odnosu društveni kontekst. U ovom radu pokušavaju se identificirati karakteristike i specifičnosti diskursa koje koristi „Perviy kanal“ pri izvještavanju o agresiji na Ukrajinu. Nadalje, u radu je također stavljen fokus na prepoznavanju propagandnih tehnika kojima se koristi navedeni televizijski program. Analiza obuhvaća razdoblje od 24. 2. 2022. do 24. 2. 2023. te pokriva ključne trenutke tijekom prve godine rata. Analizirajući ukupno 287 TV priloga, utvrđeno je da „Perviy kanal“ senzacionalistički izvještava o ratu u Ukrajini. U TV priložima korišten je neprofesionalan jezik kojim se pokušava emocionalno utjecati na publiku.

Konačno, „Perviy kanal“ koristi druge propagandne taktike, poput polarizacije, zamjene uloga i demonizacije neprijatelja. Navedeni nalazi upućuju na propagandu pod kontrolom vlade kojoj je glavni cilj opravdati i legitimizirati agresiju na Ukrajinu.

Ključne riječi: rat u Ukrajini, propaganda, analiza diskursa, Perviy kanal, Ukrajina, Rusija

Abstract

This master's thesis aims to provide a brief overview of how Russia's Channel One (Perviy Kanal), a national television broadcasting channel, uses propaganda to influence public opinion in Russia concerning the war in Ukraine. Research on this topic can provide us with significant insight into the proliferation of propaganda, as well as the role that television broadcasting services play in this. This topic is approached through the method of critical discourse analysis, which means that the language used by Channel One is analyzed relative to its social context. This thesis attempts to identify the characteristics and specifics of the discourse used by Channel One when reporting about the aggression on Ukraine. Furthermore, this paper also focuses on recognizing propaganda techniques used by the aforementioned television program. For this paper, a TV episode of a news program was selected as the unit of analysis. The analysis encompasses the period between 24. 2. 2022 and 24. 2. 2023 including these dates, covering the key moments during the first year of the war. Analyzing a total of 287 TV coverages, it was found that Channel One utilizes sensational reporting when covering the war in Ukraine. The reports also use unprofessional language which attempts to make an emotional appeal to its audience. Finally, Channel One employs other propaganda tactics, such as polarization, role reversal, and demonization of the enemy. The given findings strongly allude to government-controlled propaganda which aims to justify and legitimize the aggression against Ukraine.

Key words: war in Ukraine, propaganda, discourse analysis, Channel One, Ukraine, Russia